

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

DARKO ŽLEBNIK

AMERIŠKA VOJNA ZA NEODVISNOST

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA 2008

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

DARKO ŽLEBNIK

MENTOR: DOC. DR. DAMIJAN GUŠTIN

AMERIŠKA VOJNA ZA NEODVISNOST

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA 2008

AMERIŠKA VOJNA ZA NEODVISNOST

Ameriška vojna za neodvisnost ali ameriška revolucionarna vojna je potekala med leti 1775 in potekal do leta 1783. Vojna je potekala med Veliko Britanijo in njenimi trinajstimi ameriškimi kolonijami v Severni Ameriki. Pričela se je kot spopad kolonij z metropolo glede pravic postavljanja zakonov in davkov. Leta 1776 je s sprejetjem deklaracije o neodvisnosti 4. julija in proglasitvijo Združenih držav Amerike spopad preraste v meddržavno vojno. Vojna je predstavljala vrhunec »ameriške revolucije«, s katero so revolucionarji strmoglavili britansko oblast v kolonijah leta 1775, v vsaki koloniji prevzeli oblast, sestavili Kontinentalni kongres in ustanovili Kontinentalno vojsko. Med vojno je Britancem uspelo s premočjo na morju zavzeti pristanišča, toda notranjost države se jim je izogibala zaradi premajhne vojske. Po letu 1777 in ameriški zmagi pri Saratogi se je v vojno aktivno vključila tudi Francija in kasneje Španija ter Nizozemska, vojna pa je tako postala globalna. Vstop novih držav v vojno je predstavljal novo ločnico v vojni, saj je Velika Britanija izgubila svojo premoč na morju, kar pa je pripeljalo do obkolitve in predaje britanske vojske v Yorktownu. Leta 1783 se je s pariško pogodbo končala vojna, ki je tudi priznala neodvisnost Združenih držav Amerike na ozemlju, ki je na severu mejilo na Kanado, na jugu na Florido ter reko Mississippi.

Ključne besede: Združene države Amerike, vojna za neodvisnost, kolonije.

AMERICAN WAR OF INDEPENDENCE

American War of Independence also known as the American Revolutionary War began in 1775 and ended in 1783. War was fought between the Kingdom of Great Britain and thirteen British colonies on the North American continent. In 1776 it grew into international conflict, when the 13. colonies declared their independence on July 4 and the United States of America were formally formed. The war was the culmination of the political American Revolution, whereby the colonists overthrew British rule. Throughout the war, the British were able to use their naval superiority to capture and occupy coastal cities, but control of the countryside largely eluded them. In 1777, shortly after an American victory at Saratoga resulting in the surrender of an entire British army, France declared war on Britain that followed by Spain and the Dutch Republic marking the beginning of a global war. Great Britain lost its navel superiority and these made possible the surrender of a second British army at Yorktown in 1781. In 1783, the Treaty of Paris ended the war and recognized the independence of the United States over the territory bounded by what is now Canada to the north, Florida to the south, and the Mississippi River to the west.

Keywords: United States of America, war of independence, colonies.

KAZALO

KAZALO	4
SEZNAM SLIK	5
1. UVOD	6
2. METODOLOŠKI OKVIR DIPLOMSKEGA DELA	8
2.1 Opredelitev predmeta proučevanja	8
2.2 Cilji proučevanja	8
2.3 Hipoteze	8
2.4 Uporabljena metodologija	8
2.5 Opredelitev temeljnih pojmov	9
3. TRINAJST KOLONIJ PRED PROGLASITVIJO NEODVISNOSTI	11
3.1 Trinajst kolonij – stanje	11
4. ZAČETEK VOJNE	16
4.1 Lexington in Concord	16
4.2 Bunker Hill	17
5. VOJNA NA SEVERU 1776-1779	22
5.1 Obleganje Bostona	22
5.2 Leto 1776	23
5.2.1 Imperij vrne udarec - napad na New York	24
5.2.2 New Jersey	30
5.2.3 Ameriški protinapad	31
5.3 Leto 1777	33
5.3.1 Saratoga	35
5.3.2 Kampanja za Philadelphio	40
5.4 Leto 1778	43
5.4.1 Bitka pri Monmouthu	45
5.4.2 Newport	46
5.5 Leto 1779	47
5.5.1 Zavzetje Georgije	49
6. VOJNA NA JUGU 1780-1783	53
6.1 Leto 1780	53
6.1.1 Charleston	54
6.1.2 Camden	56
6.1.3 Južna Karolina	58
6.1.3.1 Kings Mountain	59
6.2 Leto 1781	60
6.2.1 Cowpens	61
6.2.2 Guilford Courthouse	63
6.2.3 Yorktown	65
6.2.3.1 Bitka	67
6.3 Konec vojne	70
6.5 Cena vojne	72
7. STRATEŠKI DEJAVNIKI	74
7.1 Velika Britanija	74
7.2 Združene države Amerike	77
7.2.1 Washington: strategija izčrpavanja	78
7.2.2 Greene: gverilska vojna	79
8. VPLIV VOJNE	83
9. VERIFIKACIJA HIPOTEZ IN ZAKLJUČEK	86

10.	VIRI.....	88
10.1	Samostojne publikacije	88
10.2	Internetni viri.....	89

SEZNAM SLIK

Slika 3.1.1:	Obseg trinajst ameriških kolonij leta 1775.....	13
Slika 4.2.1:	Glavne bitke Ameriške vojne za neodvisnost.....	20

1. UVOD

Ameriška vojna za neodvisnost, ki je potekala med leti 1775 in 1783, je bila vojna za osamosvojitve trinajstih angleških kolonij v Severni Ameriki. Bila je prva vojna za osamosvojitve kolonij izpod svoje metropole v zgodovini in je začela proces dekolonizacije v obeh Amerikah. Ameriška vojna za neodvisnost ali »ameriška revolucija« je imela, poleg ustanovitve Združenih držav Amerike, vpliv tudi na kasnejše svetovne dogodke, predvsem na francosko revolucijo leta 1789.

Trenja in napetosti med trinajstimi kolonijami in Veliko Britanijo so se začela že leta 1763 z uvedbo novih davkov, s katerimi naj bi pokrili stroške obrambe kolonij v sedemletni vojni. Te nove davke in zakone je kolonijam nalagal angleški parlament, v katerem pa kolonije niso imele zastopnikov. Zaradi tega so nastala trenja in napetosti, ki so prerasla v incidente in proteste. Po neredih v Bostonu je Velika Britanija v kolonije napotila več vojaških okrepitev in leta 1775 je prišlo do prvih spopadov med regularno angleško vojsko in milico ameriških trinajstih kolonij. Ameriška revolucija je vključevala večje, tudi družbene spremembe, povzročila pa je tudi debato med Američani o republikanskih idejah in demokraciji. Končna zmaga v vojni za neodvisnost je omogočila sprejem in kasnejše širjenje idealov ter idej republikanizma in demokracije.

Vojna, ki se je pričela kot vojna med metropolo in kolonijami, je iz državljanske vojne prerasla v mednarodni konflikt med takratnimi velikimi silami. Združene države Amerike, ki so nastale iz trinajstih kolonij po deklaraciji o neodvisnosti leta 1776, so bile sprva v podrejenem vojaškem položaju. Milice, ki so se izkazale za manj učinkovite v linijskem bojevanju, so se morale zanesti na gverilsko vojskovanje in so tako v vojno vpeljale asimetrično vojskovanje. V diplomski nalogi se bom osredotočil predvsem na boj na ozemlju trinajstih kolonij proti Veliki Britaniji, predstavil pa bom tudi asimetrično vojskovanje v ameriški vojni za neodvisnost.

Opisal bom pomembne bitke, ki so odločile zmagovalca v vojni in vplivale na celotno takratno mednarodno skupnost, ki se je začela aktivno vmešavati v vojno in jo tako razširila na svetovno prizorišče. Ena izmed takih bitk je bitka pri Saratogi leta 1777, po kateri se je Francija aktivno vmešala v spopad z izzivanjem britanske prevlade na morju. Po Franciji sta v vojno aktivno vstopili še Španija in Nizozemska, zaradi česar je morala Velika Britanija razpršiti svoje enote, poleg tega pa so se začeli tudi pomorski spopadi na oceanu. Poraz v vojni je bil za Veliko Britanijo nepričakovan in eden izmed redkih v tem obdobju, ko je prihajala na vrhunec svoje moči. Pomenil je tudi rojstvo nove sile, ki ni bila na evropskem

kontinentu, kot vse takratne velike sile, svoj pečat pa so Združene države Amerike pustile v večini naslednjih vojn. Za druge države udeleženke v vojni je vojna pomenila poskus uresničitve svojih ciljev, bojevanje Velike Britanije z Združenimi državami Amerike pa le način izčrpavanja Velike Britanije. Zaradi sodelovanja v vojni so se države zelo zadolžile in po vojni so nekatere izgubile status velike sile, kot se je to zgodilo Nizozemski.

2. METODOLOŠKI OKVIR DIPLOMSKEGA DELA

2.1 Opredelitev predmeta proučevanja

Cilj diplomske naloge je predstaviti ameriško vojno za neodvisnost. V nalogi bom predstavil ključne politične in vojaške dogodke med vojno za neodvisnost, ki so pripeljali do vojne in dogodke, ki so vplivali na sam potek vojne. V nalogi se bom osredotočil na ameriški boj proti Britancem na ozemlju trinajstih ameriških kolonij. Predstavil bom tudi strategije, ki so jih vpletene strani uporabljale za doseg zmage v vojni in opisal kratkotrajne posledice na udeležence v vojni.

2.2 Cilji proučevanja

Uvodna analiza bo namenjena predstavitvi razmer, ki so privedle do začetka vojne med takrat še trinajstimi ameriški kolonijami in Veliko Britanijo ter političnega vzdušja v kolonijah. Nato bo v nadaljevanju in hkrati osrednjem delu naloge predstavljen potek vojne v treh obdobjih, od začetka vojne leta 1775, vojne na severu od 1776 do 1779 in vojne na jugu od 1780 do 1783. V zadnjem delu pa bo predstavljena uporabljena strategija in pomen vojne.

2.3 Hipoteze

H1: Velika Britanija je vojno izgubila zaradi nesodelovanja svojih vojaških sil na ozemlju Združenih držav Amerike.

H2: Združene države Amerike so lažje oskrbovale svoje enote zaradi bližine oskrbovalnih središč kot Velika Britanija.

H3: Po vstopu Francije in Španije v vojno ponovna osvojitve kolonij ni bila več prioriteta Velike Britanije.

2.4 Uporabljena metodologija

V svojem diplomskem delu bom uporabil metodo analize pisnih virov in virov elektronskih medijev kot temeljno metodo preučevanja dane problematike. Z deskriptivno metodo bom opisal in pojasnil temeljne pojme ter jo uporabil za predstavitev obdelanih in analiziranih virov.

2.5 Opredelitev temeljnih pojmov

Strategija je teorija in praksa pripravljanja in izvajanja oboroženega boja v celoti, na celotnem ozemlju lastne ali nasprotnikove države in v vseh različicah in fazah vojne. Strategija dobi cilje od vrhovnega političnega vodstva, uresničuje pa jih s pomočjo prostorskega in časovnega kombiniranja vojaških operacij. Strategija na splošno označuje načrt za usklajeno uporabo omenjenih virov, z namenom uresničevati zadani cilj. Beseda strategija izhaja iz grške besede strategia, kar pomeni vodenje vojske. Vojaška strategija pa načrtuje vojaške operacije in v njih razporeja boje (Vojna enciklopedija (9) 1973: 171).

Kampanja je termin, s katerim se v vojaški literaturi označuje določeno obdobje vojne oziroma skupek operacij strateškega značaja, ki jih načrtuje vrhovno poveljstvo. V njej sodelujejo skupine armad in front z istimi cilji. Kampanja lahko traja nekaj mesecev, njeni rezultati nimajo le političnega in vojaškega pomena, ampak lahko vplivajo celo na rezultat same vojne (Vojna enciklopedija (4) 1973: 212).

Najemništvo je ohranjeno še iz najstarejših časov kot eden od načinov popolnjevanja oboroženih sil. V nekaterih državah se je ta način obdržal tudi po 2. svetovni vojni (Vojna enciklopedija (5) 1973: 686). Konec najemništva je pomenila francoska revolucija (v Franciji takoj, v drugih državah pa postopoma). Najemniške armade so začele zamenjevati narodne armade, utemeljene na splošni vojaški obveznosti. V določeni meri se je najemništvo v nekaterih državah obdržalo za popolnjevanje delov oboroženih sil (Velika Britanija) in za popolnjevanje francoske in španske tujske legije (Kotnik 1994: 18).

Najemnik je pripadnik oboroženih sil, ki prostovoljno in proti plačilu opravlja vojaško službo in se vojskuje za tuje interese (Vojna enciklopedija (5) 1973: 686). Najemnik je vojak, ki se za plačilo bojuje v oboroženih silah tuje države. Zelo verjetno obstajajo tako dolgo kot vojne, vendar so še posebej prevladovali v zahodni Evropi v 13. in 14. stoletju in po koncu stoletne vojne (sreda 15. stoletja). Najemniki in najemniške enote so bili pomemben element v večini evropskih držav do konca 18. stoletja (Dictionary of Military Terms v Kotnik 1994: 18).

Najemniki niso državljani države, v kateri delujejo oziroma opravljajo službo, niso poslani s strani vlade svoje države, niti ne dobivajo javne podpore s strani svoje vlade, opravljajo aktivno vlogo v oboroženih konfliktih in niso vključeni v vzpostavljeno strukturo

stalnih oboroženih sil. Najemnik je vojak, ki se bori za denar, ne glede na okoliščine. Za razliko od rednih vojakov ni vezan na državo, ampak ga zavezuje le pogodba, ki jo sklene z naročnikom. Sodobni najemniki lahko služijo kot svetovalci za varnost, svetovalci za (re)organizacijo oboroženih sil, načrtovalci raznih vojaških operacij idr. Ne smemo mešati prostovoljcev v tujih vojskah, ki se ponavadi borijo izključno zaradi ideologije, vere oziroma drugih stvari, z najemniki, ki se borijo samo zaradi materialnih ugodnosti pri najboljšem ponudniku (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Najemnik#column-one#column-one>).

Linijska ladja je bila največja in najmočnejše oborožena bojna jadrnica. Predstavljala je hrbtenico vojnega ladjevja in je bila temelj pomorske moči. V pomorskih bitkah je zavzemala mesto v bojnem razporedu kolone, v liniji, od tod tudi ime »linijska« (britansko: ship of the line). Linijske ladje so imele topove razporejene v dve ali tri baterije, oziroma na dveh ali treh palubah. Glede na število topov, so se linijske ladje delile v tri razrede: linijske ladje prvega razreda so bile oborožene s 100 do 120 topovi, ladje drugega razreda z 90 do 98 topovi in ladje tretjega razreda s 64 do 80 topovi. Najpogostejša izvedba linijske ladje je bila dvopalubna s 74 topovi. Glavnino topništva so predstavljali 36 in 18 funtni topovi (Safonov 1988: 238).

Gverila ali gverilska vojna je boj v sovražnikovem zaledju z majhnimi, samostojnimi enotami (Leksikon 1984: 712).

Milica je oblika organiziranja oboroženih sil, ki se, za razliko od stalne vojske, mobilizira le v primeru vojne. Praviloma so enote milice organizirane po teritorialnem principu. Častniške položaje v enotah milice ponavadi zasedejo rezervni častniki in podčastniki. Obstoj miličniškega sistema ponavadi izključuje obstoj velikih mirnodobnih vojsk. V miru obstaja samo majhno jedro enote in del profesionalnega častniškega ter podčastniškega kadra, okoli katerega se formirajo vojne enote. Organizacija in naloge milice so se s časom spreminjale. V Severni Ameriki so evropski naseljenci milico organizirali za boj proti Indijancem, uporabljali pa so jo tudi med ameriško vojno za neodvisnost (Vojna enciklopedija (5) 1973: 462-463).

3. TRINAJST KOLONIJ PRED PROGLASITVIJO NEODVISNOSTI

3.1 Trinajst kolonij – stanje

Politične ideje, ki so vodile ameriško vojno za neodvisnost oziroma ameriško revolucijo, so se začele izoblikovati pred »bostonskim pokolom« in »bostonsko čajanko«. Skupaj so te ideje in dogodki vodili v politično in socialno ločitev kolonij od matične države in združitve individualnih kolonij v samostojno državo (glej slika 3.1). Glavno nasprotovanje se je začelo, ko je parlament v Veliki Britaniji sprejel več zakonov, z namenom pridobiti denar za poplačilo dolgov, ki so se nabrali med sedemletno vojno, ki je potekala tudi v severni Ameriki. Velika Britanija je v svojih kolonijah poskušala iztržiti denar, ki bi ga porabila za obrambo teh kolonij, prebivalce pa obdavčiti tako, kot vse druge prebivalce britanskega imperija. Prebivalci trinajstih ameriških kolonij pa so zahtevali tudi svoje predstavnike v parlamentu, ki jih je obdavčeval, tako kot so jih imeli Angleži v Veliki Britaniji (<http://www.americanrevolution.com/>; <http://www.britishbattles.com/american-revolution.htm>).

Eden izmed bolj pomembnih incidentov zaradi novih davkov je bila bostonska čajanka. Zaradi nestrinjanja z novim davkom na čaj so kolonisti preprečili raztovarjanje tovara. Naslednji dan, 16. decembra leta 1773, so ladje Vzhodno indijske družbe, ki so transportirale čaj, poskušale zapustiti Boston. Guverner Hutchinson pa ni pustil odhoda ladij ne da bi raztovorili svoj tovor. Za to odločitev je kmalu izvedela množica ljudi, ki se je zbrala. Njihovo jezo je z govori še dodatno podpihoval Samuel Adams. Skupina Američanov preoblečenih v Indijance se je povzpela na tri zasidrane ladje in začela metati čaj v morje. Čaj so metali v morje vse do večera in v tem času so v morje zmetali 45 ton čaja v takratni vrednosti 10.000 funtov. Med akcijo ni bil nihče poškodovan prav tako ni bilo poleg čaja nič uničeno ali ukradeno (http://en.wikipedia.org/wiki/Boston_Tea_Party).

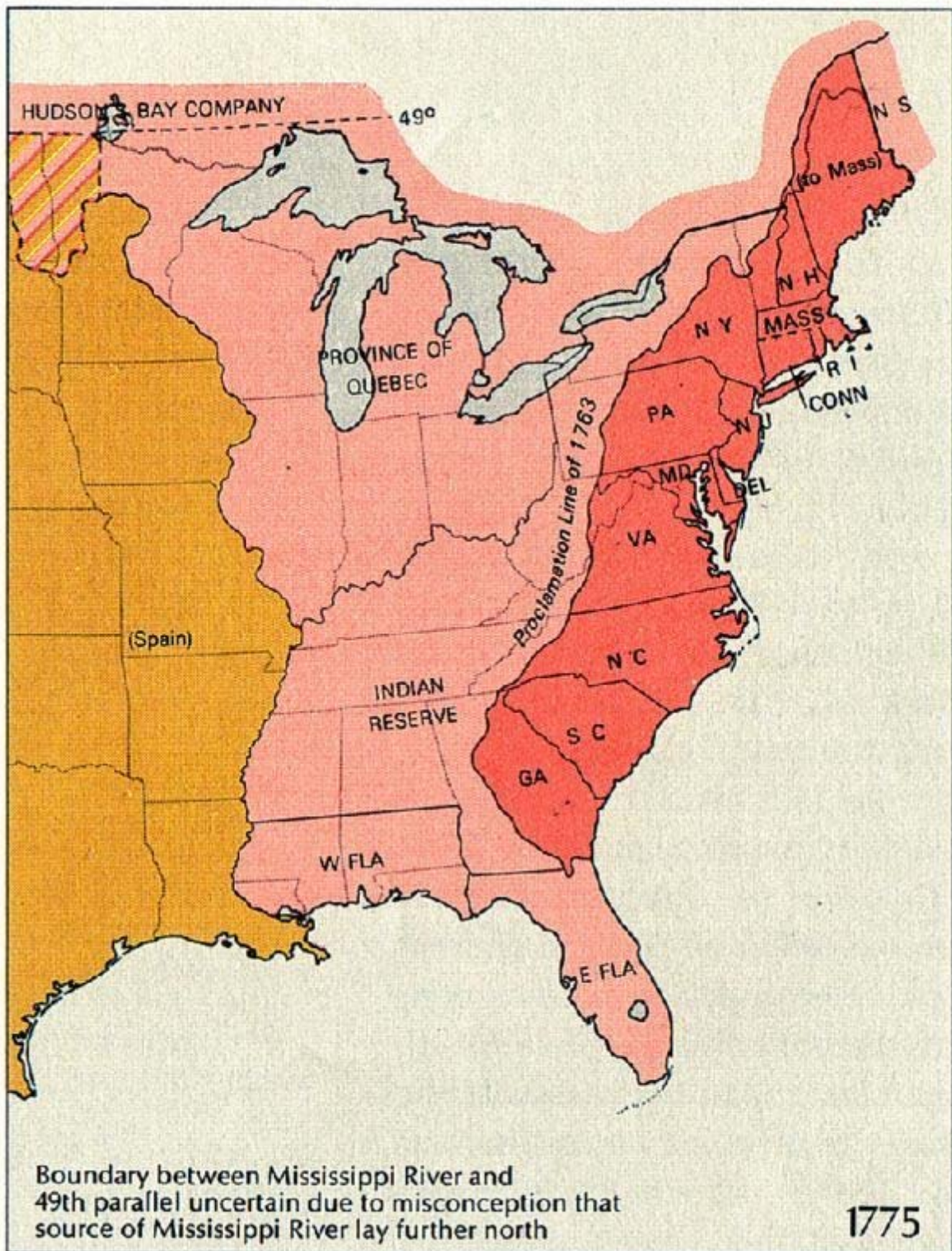
Po bostonski čajanki je vlada poslala več vojakov v Massachusetts, poveljnik britanskih oboroženih sil v koloniji general Gage pa je bil nastavljen za guvernerja. Vlada v Londonu je poleg tega sprejela tudi več odlokov, ki so kolektivno kaznovali kolonijo zaradi dejanja posameznikov. Z enim izmed odlokov so zaprl bostonsko пристanišče in s tem preprečili vsakršno trgovanje, drugi odloki pa so dali guvernerju več kraljevih pooblastil in dovolili dodatno namestitev vojakov v koloniji. Vlada je te odloke sprejela samo za Massachusetts, ker je bila prepričana, da druge kolonije ne bodo reagirale, saj se jim je prekinitev trgovine s kolonijo obrestovala, in ker so mislili, da so kolonije povezane med seboj le preko Londona. Vendar so se zmotili. V juniju leta 1774 je Massachusetts sklical

delegat iz vseh kolonij, ki so se zbrali septembra v Philadelphii. Pričeli so se pogovarjati, kako bi skupaj nastopili proti britanskim ukrepom. Mnenja pa so bila zelo različna. Sporazumeli so se glede treh ukrepov: ugotoviti pravice, svoboščine in nedotakljivost kolonistov, napisali pa so tudi vse ukrepe britanske vlade, ki so te pravice in svoboščine omejevali, sklenili so podpreti Massachusetts v boju zoper Veliko Britanijo in sprejeli sklep o bojkotu britanskega blaga ter ustanovitvi lokalnih odborov, katerih naloga je bila nadzor nad izvajanjem tega sklepa. Preden pa so se razšli so sklenili, da se mora drugi kongres sestati maja 1775 (Garraty 1998: 97; Dupuy 1974: 11).

Britanska vlada se je na zahteve prvega Kontinentalnega kongresa odzvala z jezo. Jurij III. je razglasil, da so kolonije Nove Anglije v stanju upora in da morajo udarci odločiti ali bodo ostali lojalni podložniki ali pa postali neodvisni. Parlament, ki si je želel pokazati silo, je verjel pripovedim generala Granta, da bo s tisoč vojaki uničil ameriške milice, ki med seboj ne sodelujejo tudi, ko jim preti nevarnost. Te trditve je podkrepil s svojimi izkušnjami iz sedemletne vojne in s prepričanjem, da se nihče ne mora zoperstaviti vojaški moči britanskega imperija. Še najmanj pa nekdo, ki sploh nima profesionalne vojske. Nekateri v britanskem parlamentu so bili tudi proti uporabi vojaške sile in eden izmed teh je bil Edmund Burke. Edmund Burke je zagovarjal pomiritev s kolonijami imel pa je tudi zelo ognjevit govor na to temo v spodnjem domu parlamenta. Parlamentarci so ga poslušali in nato s 270 glasovi proti 78 glasovali proti njemu (Garraty 1998: 103; Ferling 2007: 28-29; Morgan 1965: 37; Dupuy 1974: 71).

Ideologija ki je podpirala ameriško revolucijo, je bila republikanizem, ki je leta 1775 prevladoval v večini trinajstih kolonij. Dvor v Londonu so kolonisti enačili s korupcijo, razkošjem in dednim plemstvom, ki so ga vse bolj sovražili in zaničevali. Korupcijo so enačili z največjim zlom in poudarjali državljansko dolžnost, ki je morala imeti prednost pred lastnimi potrebami. Državlјanska dolžnost pa je bila boj za svoj dom oziroma svojo domovino. Tudi ženske so imele svojo vlogo pri širjenju republikanizma. Njihova državljansko dolžnost je bila v tem, da morajo vcepiti republikanske vrednote v svoje otroke ter se izogibati razkošju in razkazovanju. Glavna zagovornica republikanizma med ženskami je bila Abigail Adams. Pri moških pa so kot glavni zagovorniki izstopali Samuel Adams, Patrick Henry, Thomas Paine, Benjamin Franklin, George Washington, Thomas Jefferson in John Adams, ki so bili tudi »ustanovni očetje«. K širjenju nezadovoljstva in različnih idej so pripomogle tudi različne cerkve, ki niso spadale pod okrilje anglikanske cerkve. Te skupine, med katerimi so bili tudi puritanci, so zagovarjale boj proti tiranom in kraljem ter bile prave »šole demokracije« (Morgan 1965: 8, 14; http://en.wikipedia.org/wiki/American_Revolution).

Slika 3.1.1: Obseg trinajst ameriških kolonij leta 1775

Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Map_of_territorial_growth_1775.jpg

Pred samo vojno se je izoblikovala politična opozicija, ki se je kasneje združila v Kontinentalnem kongresu. Že leta 1772 je Samuel Adams v Massachusettsu ustanovil

organizacijo Odbor za dopisovanje, ki je povezovala vse patriote v vseh trinajstih kolonijah, predstavljala pa je tudi okvir za uporniško vlado. Leta 1773 je ista organizacija nastala tudi v Virginiji, ki je bila največja kolonija, v njej pa sta sodelovala Patrick Henry in Thomas Jefferson. Kot odgovor na britanske ukrepe so vse kolonije ustanovile Provincialne kongrese ali podobne organe, iz njih pa so prišli delegati, ki so sestavljali Kontinentalni kongres leta 1774 (Morgan 1965: 36).

Prebivalci trinajstih kolonij pa niso bili vsi enotni glede nadaljnjih korakov in pogledov, kaj je potrebno narediti glede spora z Veliko Britanijo. Privrženost različnim pogledom se ni izkazovala samo v posameznih regijah in skupnostih, ampak tudi v družinah, in se je med samo revolucijo lahko spremenila. Patrioti so bili tisti, ki so podpirali revolucijo, in si bili znani tudi kot tudi uporniki, kongresniki in Američani. Izhajali so iz različnih socialnih in ekonomskih razredov, skupno pa jim je bilo prepričanje, da morajo braniti pravice Američanov. Veliko patriotov je bilo dejavnih že prej v organizaciji Sinovi svobode, julija 1776 pa so patrioti tudi razglasili neodvisnost Združenih držav Amerike. Po vojni so se razdelili na dva tabora: tiste, ki so bili privrženi republikanizmu, vendar so hoteli zgraditi tudi bogato in močno državo (med katerimi sta bila tudi je bil George Washington in John Adams) in tiste, ki so zagovarjali demokratično ureditev, zastopali podeželje ter hoteli bolj lokalno upravo in večjo politično enakost (med katerimi sta bila Benjamin Franklin in Thomas Jefferson). Med taboroma pa niso bila samo politična trenja, ampak tudi razredna (Beard 1959: 117; Branson 1970: 90).

Lojalisti so bili prebivalci trinajstih ameriških kolonij, ki so ostali lojalni Veliki Britaniji med revolucijo. Imenovali so jih tudi torijci, rojalisti ali kraljevi možje. Njihovega števila se ne da točno določiti, vendar se predvideva, da jih je bilo med 15-20 % celotne populacije, ki je štela 3 milijone. Med lojalisti so bili ponavadi starejši ljudje, ki se niso bili pripravljene odreči svoji lojalnosti do kralja, ljudje, ki so bili povezani z anglikansko cerkvijo in trgovci ki so bili finančno povezani z imperijem. Tako kot vse državljanske vojne je tudi ta razdrla družine. Sin Benjamina Franklina, ki je bil guverner in je ostal zvest kroni, ni nikoli več govoril s svojim očetom. Večina na novo prispelih imigrantov je ostalo »zvestih«, tako kot večina Škotov, ki so morali po vstaji Stuartov ponovno potrditi svojo zvestobo kralju. Med lojalisti pa so bili tudi črnci. Poleg kolonialistov, ki so ostali zvesti, se med lojaliste prišteva tudi Indijance, ki so zavrnilo ameriške načrte, da bi ostali nevtralni. Indijance sta obe strani poskušali pridobiti z darili in raznimi spodbudami. Indijanci so predvsem izvajali napade na mejah z ozemljem ZDA, najbolj znan poglavar, ki se je bojeval na strani lojalistov pa je bil Joseph Brant. Napadal je predvsem nasebine v New Yorku. Leta 1779 je ameriška

vojska vse lojalne Indijance prisilila oditi v Kanado. Po vojni je velika večina lojalistov ostala v Ameriki. 62.000 se jih je preselilo v Kanado, 7.000 v Veliko Britanijo ter 9.000 v Florido in Zahodno Indijo (Branson 1970: 90; Morgan 1965: 76).

Vlada v Londonu se je januarja 1775 odločila, da bo uporabila vojsko v Massachusettsu, vendar je ukaz prišel v Boston šele aprila. 19. aprila je general Gage ukazal izvesti operacijo, ki je imela dva cilja: ujeti Johna Hancocka in Samuela Adamsa, ki sta bila v Lexingtonu ter uničiti skladišče orožja, ki je bilo v Concordu. Ko so za ta načrt slišali Američani, so hitro odposlali sle, ki so opozorili prebivalce, da prihajajo vojaki, nakar se je zbrala tudi lokalna milica. Po prihodu vojakov v Lexington jih je že pričakala zbrana enota lokalne milice, ki pa je bila po številu manjša od vojaškega oddelka, zato so se na ukaz poveljnika vojakov razšli. Medtem pa je bil sprožen strel, ki je začel vojno (http://en.wikipedia.org/wiki/American_Revolution).

4. ZAČETEK VOJNE

4.1 Lexington in Concord

Operacija za aretacijo Johna Hancocka in Samuela Adamsa v Lexingtonu in uničenje skladišča orožja v Concordu (glej slika 4.2.1) je bila načrtovana tako, da bi se začela pred polnočjo in končala do osmih zjutraj naslednji dan. Vojaki bi bili do dvanajstih že nazaj v Bostonu, kar bi upornikom onemogočilo zbrati več milice iz okoliških krajev. Toda že uro pred odhodom vojakov so bili odposlani sli, ki so odšli v okoliške kraje opozoriti prebivalce o britanskih namerah. Britanska pehota, ki so jo sestavljali najboljši deli vojske grenadirji in lahka pehota, je napredovala zelo počasi. Mornarica, ki bi morala prepeljati vojake čez reko, pa je pripeljala premalo čolnov, tako da so reko prešli šele ob dveh zjutraj. Opozorilo je prispelo v Lexington dve uri pred prihodom vojakov, tako da sta se lahko John Hancock in Samuel Adams umaknila na varno. Drugi sli pa so medtem že odšli opozoriti tudi druga mesta, da odpošljejo svojo milico proti Concordu. Ob štirih zjutraj je 238 vojakov prispelo v Lexington, kjer jih je pričakalo 60 pripadnikov milice (http://www.americanrevolution.com/his_battles_lex_con.html). Zaradi številčne premoči in nepripravljenosti, da ukaže streljanje na kraljeve vojake, je poveljnik milice ukazal naj se možje razidejo, a obdržijo orožje. Medtem je odjeknil strel, zaradi katerega so vsi začeli streljati. Večina pripadnikov milice se je razbežala, vojaki pa so jih med streljanjem osem ubili ter devet ranili; sami so imeli le enega ranjenca. Po umiritvi razmer so preiskali mesto in se združili z glavnimi silami, ki so prihajale iz Bostona. Poveljnik enot ni hotel preklicati operacije, čeprav je vedel, da so zdaj okoliška mesta že opozorjena, v Boston pa je poslal prošnjo za okrepitev (<http://www.u-s-history.com/pages/h654.html>). Ob devetih so nadaljevali pohod proti Concordu, kjer je bila milica že zbrana, vendar se zaradi številčne premoči vojakov ni spopadla z vojaki. Ti v skladišču orožja niso več našli veliko opreme, kar pa so našli, so začeli uničevati. Medtem je prišlo še več pripadnikov milice iz okoliških krajev, ki so prišli braniti svojo provinco pred britanskim napadom (<http://www.britishbattles.com/concord-lexington.htm>). Ob enajstih so opazili dim, ki je prihajal iz naselja, in ker so mislili da vojaki zažigajo vas, so se odpravili proti naselju. Ko so prišli do mostu pri reki so naleteli na skupino 115 vojakov. Vojaki, ki so bili na počitku, so se hitro zbrali proti prihajajoči nevarnosti in, medtem ko se jim je milica približevala, začeli prvi streljati. Miličniki so vrnili ogenj šele po prvih lastnih izgubah, kar je vojake, ki so bili v manjšini, pognalo v beg proti naselju. Poveljnik britanskih vojakov se je odločil, da bo zapustil Concord, saj je v skladišču uničil vse kar je lahko in ob dvanajstih ukazal premik iz mesta. Američani so ta premik razumeli kot nečastni umik. Med potjo nazaj

v Boston so bili vojaki izpostavljeni napadom iz zased in popolno uničenje začetnih enot je preprečil prihod okrepitev. Na koncu dneva so imeli Britanci 273 izgub, Američani pa 93 (Garraty 1998: 103-104; Beard 1959: 120; Ferling 2007: 29-33; Branson 1970: 90; Dupuy 1974: 48; http://www.historyofwar.org/articles/battles_concord.html; <http://www.multied.com/revolt/Lexington.html>; <http://www.u-s-history.com/pages/h655.html>; <http://www.Myrevolutionarywar.com/battles/750419.htm>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battles_of_Lexing_and_Concord).

4.2 Bunker Hill

V nekaj dneh po spopadu je število vpoklicane milice naraslo na 16.000. Poveljeval jim je general Ward. Milica se je zbrala iz različnih kolonij in vsaka kolonija je poslala tudi svojega poveljnika. Milica je nato začela oblegati mesto Boston, v katerem je bilo 4.500 britanskih vojakov. Američanom je pri obleganju primanjkovalo vsega razen hrane, saj je vsaka kolonija svojo vojsko oskrbela s hrano. Disciplina med vojaki je bila slaba, saj niso bili navajeni sprejemati ukazov. Ukazov, ki so jim jih dajali njihovi prijatelji in sosedje, niso jemali resno, poleg tega pa so se med njimi kmalu razširile tudi nalezljive bolezni. Kolonije so poslale še enote, da so zavzele pomembne utrdbe, kot je bila utrdba Ticonderoga (glej slika 4.2.1). V teh utrdbah so zasegli veliko količino orožja, med drugim tudi topove, možnarje in havbice. V tem času se je sestal tudi drugi Kontinentalni kongres in sicer na isti dan, kot je padla utrdba Ticonderoga. Kljub temu uspehu so bili v kongresu zaskrbljeni glede decentralizacije v vodenju vojne. Prošnje za pomoč v oskrbi in vodenju s strani Provincialnega kongresa v Massachusettsu in poveljnikov v vojski pred Bostonom, so delegate prepričale, da so se odločili ustanoviti nacionalno vojsko, ki so jo imenovali Kontinentalna vojska. Kontinentalni kongres je vojsko, zbrano pri obleganju Bostona, preprosto preimenoval v Kontinentalno vojsko, kateri se bodo pridružile še druge enote, ko bodo zbrane. Za poveljnika te vojske so imenovali Georga Washingtona, delegata Virginije. Čeprav se sam ni potegoval za ta položaj, je na sestanke vedno prišel v svoji vojaški uniformi, s čimer je kazal pripravljenost sprejetja take naloge. Poleg Washingtona je kongres imenoval še trinajst generalov, ki pa vsi niso bili izbrani zaradi svojih znanj in značaja, ampak tudi zaradi političnih zvez (Flexner 1968: 70; Dupuy 1974: 54; Stephenson 1940: 338).

Preden je Washingtonu uspelo prevzeti poveljstvo nad vojsko zbrano, pri obleganju Bostona, je prišlo do prve večje bitke v vojni, bitke pri Bunker Hillu (glej slika 4.2.1). General Ward je izvedel, da namerava britanski general Gage 18. junija zasesti hribe nasproti Charlestowna, vendar kljub temu ni bil pripravljen zavarovati teh hribov. Hribe je utrdil šele,

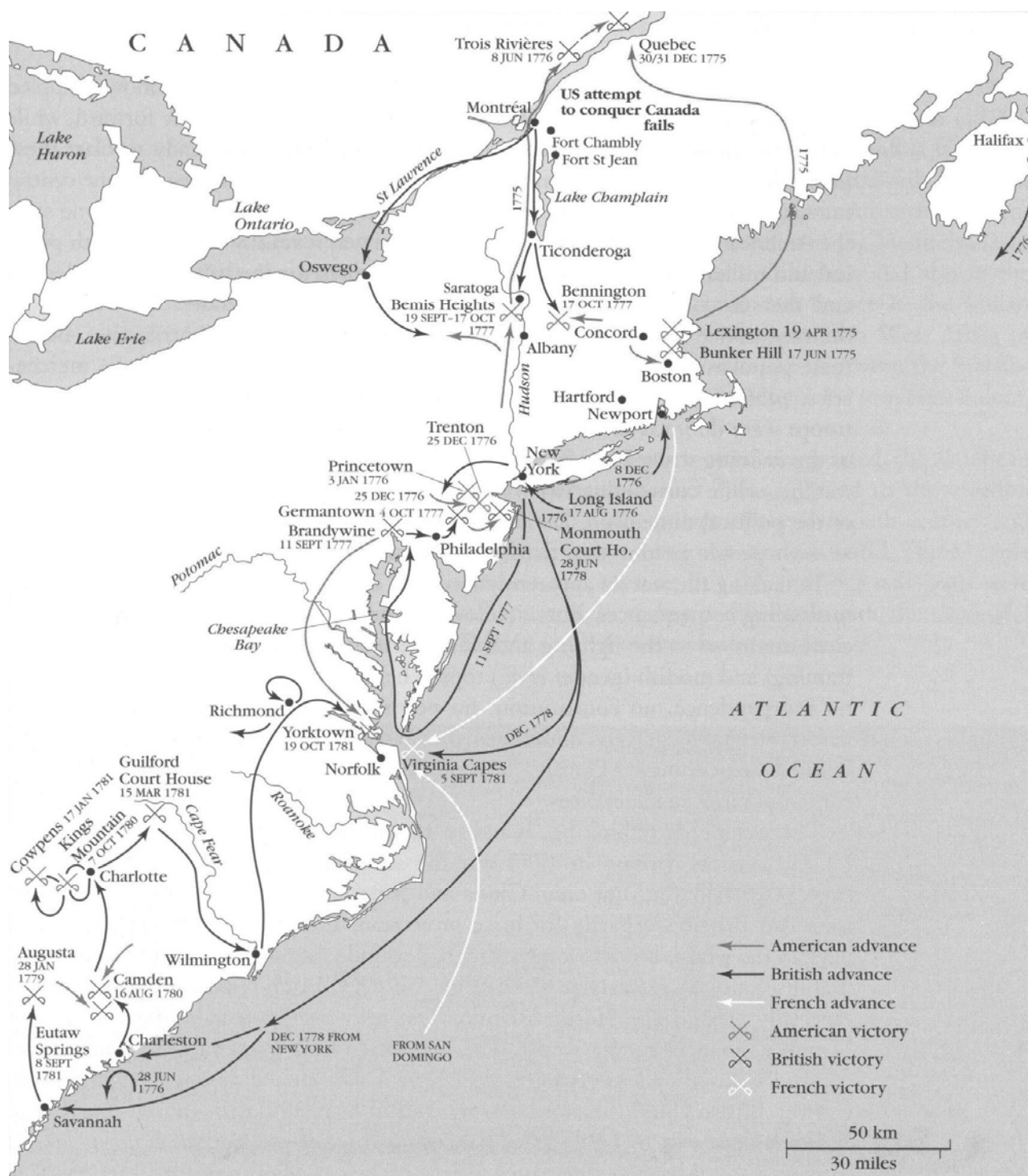
ko so mu to ukazale oblasti v Massachusettsu. 15. junija je ukazal vojakom zavzeti hrib, v okoliških vaseh pa je pokupil vse orožje in opremo za vkopavanje. Ko je poveljnik, določen za izvedbo naloge, prispel na Bunker Hill, ga je tam pričakal poveljnik Connecticutske milice. Predlagal je utrditev Breed Hilla, ki je bil bližje bostonskemu pristanišču ter primernejši za obstreljevanje Bostona, kar bi izzvalo Britance v napad. Ponoči so Britanci odkrili namero Američanov in jih z ladij začeli obstreljevati. General Gage je bil tudi zbujen, vendar se je odločil, da bo raje počakal na jutro, ko bo lahko bolje ocenil položaj in delo Američanov. Večina britanskih častnikov pa je zagovarjala takojšen napad. Zjutraj je ponovno sklical svoje častnike, da bi se odločili kaj bodo naredili. General Henry Clinton, ki je nanovo prispel z Velike Britanije, je zagovarjal zavzetje zemeljskega vratu, ki je povezoval polotok s celino in obstreljevanje ameriških položajev, zaradi česar bi se morali Američani predati. General William Howe, ki je pravtako nanovo prispel v Ameriko, pa je zagovarjal frontalni napad, ki bi pokazal superiornost profesionalnega vojaka proti ameriškim neizkušenim vojakom. Z zmago bi tako pokazali, da je nadaljnji upor nesmiseln. Gage je izbral frontalni napad, kar kaže na podcenjevanje Američanov s strani britanskih častnikov, saj je njegovo odločitev večina podprla. Od trenutka, ko so Američane opazili, pa do trenutka, ko so jih vojaki napadli, je minilo dvanajst ur in v tem času so se Američani še dodatno utrdili. General Ward pa je, ko se je prepričal, da je to glavni britanski napad, poslal tudi več okrepitev za obrambo hribov (Branson 1970: 92; Dupuy 1974: 57; Stephenson 1940: 324).

Pred samim izkrcanjem so britanske ladje obstreljevale Charlestown, ki je zagorel. General Howe je imel za napad na razpolago 2.300 vojakov, od teh jih je 1.100 osebno vodil v napad na ameriški levi bok. Ostali vojaki pa so bili pod poveljstvom generala Pigota, ki je imel nalogo, da napade vkope. Na levem boku Američanov je bil polkovnik Stark s 500 vojaki in dvema topovoma, v centru pa je bilo še 1000 vojakov pod poveljstvom polkovnika Prescotta in generala Putmana. Prvi napad na vkope in ograjo na levem ameriškem boku je bil odbit s skoncentriranim ognjem z bližine, ki je povzročil velike izgube v britanskih vrstah. Britanci so se ponovno zbrali na polju in še enkrat poskušali napasti vkope. Kolonisti so v tem času že popolnoma izgubili disciplino pri streljanju in vsak posameznik je streljal individualno, kolikor hitro je mogel, v nasprotju s tedanjo taktiko. Britanci so bili ponovno odbiti in so se umaknili do svojih izhodiščnih položajev, kjer so se ponovno zbrali. V tretjem napadu sta se oba britanska boka osredotočila na vkope in napad je bil uspešen, saj je Američanom zmanjkalo streliva. Boj je tako potekal od blizu, v katerem so bili Britanci v premoči, saj so imeli bajonete, Američani pa ne. Britanski napad in umik Američanov se je nadaljeval tako na Bunker Hillu kot na Breed Hillu in celotnem polotoku. Vendar so se

kolonisti hitro prerazporedili po celini in utrujeni britanski vojaki niso mogli prebiti oblegovalnih črt. Britanci so imeli zelo velike izgube. Večina častnikov, ki je sodelovala v napadu, je bila ranjenih ali pa so bili mrtvi; ti so predstavljali kar 40% vseh častnikov v Bostonu. Edini častnik, ki ni bil poškodovan med boji, je bil general Howe. 50% vojakov, ki so sodelovali v napadu je bilo ranjenih ali mrtvih (226 mrtvih, 928 ranjenih). Američani so pravtako imeli velike izgube; 140 je bilo mrtvih, 271 ranjenih in 30 ujetih (od njih jih je 20 umrlo v ujetništvu). Britanska zmaga je bila pirovo zmaga kljub temu, so zavzeli pomembne strateške položaje, katere so držali vse dokler so bili v Bostonu, vendar je bila cena za to zelo visoka. General Clinton je po bitki dejal, da bi še ena taka zmaga pomenila njihovo uničenje. Tudi Howe in Gage sta se strinjala, da je bila cena za zmago previsoka. Tako kot njihovi poveljniki so se tudi vojaki in nižji častniki začeli spraševati o smiselnosti takega napada, sposobnosti svojih poveljnikov in Američanov. General Gage je bil kmalu po bitki odpoklican v London, kjer je pred parlamentom predstavil svojo oceno, da bo za zmago potrebna velika vojska, ki se bo bojevala dlje časa in priporočal vključitev najemnikov. Zamenjal ga je general Howe (Garraty 1998: 105; Ferling 2007: 55-60; http://www.historyofwar.org/articles/battles_bunkerhill.html; <http://www.multied.com/revolt/Bunker.html>; <http://www.britishbattles.com/bunker-hill.htm>; <http://www.usahistory.info/Revolutionary-War/Bunker-Hill.html>).

Bitka pri Bunker Hillu je uničila vsakršno upanje o končanju spopadov s pogajanjem. Jurij III. je razglasil, da so kolonije v stanju upora, Kontinentalni kongres pa je v London poslal še zadnjo ponudbo za mir in to samo zato, da bi pomiril ljudi, ki še niso bili pripravljeni na popolno prekinitev odnosov s krono. Sprejeli pa so tudi deklaracijo, ki je opravičevala uporabo orožja za obrambo in je obsojala vse ukrepe, ki so jih Britanci sprejeli za kolonije od leta 1763. Kongres je tudi odobril napad na Kanado, s čimer bi združili celotno severno Ameriko v boj proti Veliki Britaniji. Toda vojna, kakršno si je predstavljal kongres maja 1775, ni bila vojna za neodvisnost ampak vojna za pomiritev z Veliko Britanijo, vendar pod pogoji, ki bi jih narekoval kongres. Ti pa so bili: britanski imperij, ki bi se preoblikoval v konfederacijo, ki bi jo sestavljale suverene države z enim kraljem, parlament pa bi imel v Ameriki omejena pooblastila, če bi jih sploh imel. Skladno s temi idejami je bilo od Washingtona pričakovano, da bo izuril disciplinirano in urejeno vojsko, spoštoval takratno vojno pravo, spoštoval in uveljavljal ukaze ter navodila kongresa. Svoje najpomembnejše odločitve naj bi sprejemal le po posvetovanju z ostalimi visokimi častniki (Ferling 2007: 63-67).

Slika 4.2.1: Glavne bitke Ameriške vojne za neodvisnost

Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Battles_of_American_war_of_Independence.

Vlada v Londonu se je po porazih pričela zavedati, da bo treba v kolonije poslati večjo vojsko in je v tem prepričanju začela delovati. Dvignili so davke in spremenili sestavo vladnega kabineta, tako da so imenovali za ministra bolj agresivne politike, npr. Georga Germaina, ki se je vseskozi zavzemal za vojaško rešitev problema v kolonijah. Načrt, ki so ga

sprejeli, je predvideval, da so uporniške samo kolonije Nove Anglije. Zasedba teh severnih kolonij v Novi Angliji naj bi uničila voljo upornikov po nadaljevanju vojne. Tako je bil izdelan načrt, ki je predvideval osamitev teh kolonij in njihovo zasedbo. To naj bi dosegli z zasedbo New Yorka z ene strani in blokado obale s strani mornarice ter z vojsko, ki bi napredovala iz Kanade. Težava, ki je nastala ob tem načrtu je bile, da sta bili samo dve največji koloniji večji od celotne Velike Britanije. Vlada v Londonu je predvideval tudi veliko število lojalistov, ki naj bi pozdravili vojake takoj, ko bi jih te osvobodili. Lojaliste bi se nato lahko oborožilo in priključilo vojski. Vojake so iskali tako med Indijanci kot črnci. Pogoje služenja so spremenili, tako da so povečali plače in zmanjšali potrebne kriterije za vstop v vojsko. Po najemnike so se odpravili celo v Rusijo, vendar so jih zavrnil. Zaradi cilja ponovne integracije v imperij je bilo vojski naročeno tudi, da ne sme izvajati terorja nad prebivalstvom, saj bi to le spodbudilo radikalce (Ferling 2007: 69-71; Garraty 1998: 106; Beard 1959: 121).

5. VOJNA NA SEVERU 1776-1779

5.1 Obleganje Bostona

Washington je prevzel poveljstvo nad vojsko 2. julija 1775 in takoj po prevzemu je imel pred seboj več nalog. Moral je izoblikovati vojsko, ki bi bila disciplinirana in bi se bila sposobna spopasti z britansko profesionalno vojsko. Obveščen pa je bil tudi o skorajšnjem napadu Britancev iz mesta, kjer naj bi jih bilo 11.500, čeprav jih je bilo dejansko dvakrat manj. Sam pa naj bi imel 20.000 vojakov, kot mu jih je obljubil kongres, vendar jih je imel samo 16.000 in od teh jih je bilo 2.000 neprimernih za služenje zaradi raznih bolezni. Disciplina je bila povrnjena, ko so uvedli strožje kazni in zamenjali nekaj nesposobnih nižjih in višjih častnikov v vojski. Naslednja težava je bil nabor, saj so bili vojaki različnih kolonij zavezani za različna časovna obdobja. Za božič 1775 je Kontinentalna vojska štela le še 8000 mož. Ko je kongres dovolil služenje za šest mesecev, se je nabor malo povečal in število vojakov je po dveh mesecih naraslo na 12.510. Med nabiranjem vojakov za vojsko je Washington kolonije v Novi Angliji prosil, da so skupaj zbrale 5.000 mož milice. Tako je imel marca na voljo več vojakov kot julija, ko je prevzel poveljstvo. S tem, ko je moral na novo zbrati vojsko, je lahko popravil nekatere težave vedel pa je, da bo imel podobno težavo tudi naslednje leto, saj kongres ni bil naklonjen, vojski v kateri bi služili vojaki do konca vojne (Ferling 2007: 100-103; Dupuy 1974: 61; Stephenson 1940: 335).

Obleganje mesta se je nadaljevalo in Američani zaradi pomanjkanja topništva niso mogli povzročiti večje škode Britancem v mestu. Zato so sprejeli odločitev, da bodo pred Boston pripeljali topništvo zaseženo v utrdbi Ticonderoga (<http://www.multied.com/revolt/Ticonderoga.html>). Ta naloga je bila zaupana polkovniku Henriju Knoxu, ki je bil po vzpostavitvi topniškega polka imenovan za poveljnika tega polka. 9. decembra je odšel na pot k utrdbi, odkoder je moral pripeljati petinpetdeset topov, ki so bili skupaj težki šestdeset ton, poleg njih pa je moral pripeljati tudi vse potrebno za njihovo uporabo. Med temi topovi so bili tudi dve havbici in štirinajst možnarjev, ostalo pa so bili poljski topovi. Knox je svojo pot opravil v štiriinsedemdesetih dneh, topništvo pa je prišlo za njim v naslednjih dveh tednih. Svojo pot je opravil brez izgub, tako človeških kot materialnih. Medtem časom so Američani uspeli zaseči britansko oskrbovalno ladjo in tako dobili velike količine streliva, tako za osebno orožje kot za topove, 2.000 mušket in velike količine smodnika. S številčno premočjo, topovi in veliko zalogo streliva, ki je pri Bunker Hillu niso imeli, se je general Washington odločil, da bo zavzel Boston. Po posvetovanju s svojimi častniki je opustil načrt za frontalni napad ter se odločil, da bo zavzel višavje južno od Bostona, kar mu bo omogočilo

bombardiranje pristanišča. General Howe, ki je medtem že dobil ukaz, da mora zapustiti Boston, se je tudi hotel izogniti ponovitvi napada na Bunker Hill ter se odločil zapustiti Boston. Zaradi topov, ki bi lahko potopili transportne ladje, je Washingtonu predlagal, da bo zapustil Boston, vendar samo, če med umikom ne bo napaden. V nasprotnem primeru, ga je britanski poveljnik posvaril, da bo mesto požgal. Predstavniki Massachusettsa, ki so povečini imeli hiše in trgovine v Bostonu, so se pri Washingtonu zavzemali, da Howu dovoli zapustiti mesto, prav tako pa se je tudi sam odločil, da bi požig mesta škodoval morali Američanov. Britanci so zapustili mesto v desetih dneh, s seboj pa so vzeli tudi zveste uradnike in prebivalce, ki so se hoteli umakniti pred uporniško vojsko. Za seboj so pustili nekaj topov, sto konjev in nekaj manjših ladij. Washington ni vodil vojakov v mesto. To je prepustil generalu Wardu, sam pa je kongresu poslal sporočilo. V njem si je prisvojil idejo postavitve topov na južnem višavju, ne da bi omenil svoj načrt frontalnega napada na mesto. Washington tudi ni imel veliko časa za slavlje, saj je moral oditi v New York in pripraviti obrambo. General Howe se je medtem v Halifaxsu, kamor se je umaknil, ponovno združil z veliko vojsko in se pripravljaj na nadaljnje operacije. V tem času so prišle iz Kanade tudi informacije, da je invazija spodletela, pri tem pa so izgubili veliko materiala in mož (Beard 1959: 121; Garraty 1998: 106; Ferling 2007: 104-108; Dupuy 1974: 49, 94; Stephenson 1940: 337; Branson 1970: 95; <http://www.multied.com/revolt/Boston.html>).

5.2 Leto 1776

Spodleteli vdor v Kanado, novica, da bodo Britanci pripeljali hessenske najemnike in spis Thomasa Paina »Zdrava pamet« (Common Sense), v katerem je Paine zavrnil vsakršno ponižno obnašanje do Velike Britanije. V spisu pa Paine ni napadel le Jurija III., ampak tudi samo monarhijo. V spisu je poveličeval tudi tiste, ki se borijo proti tiranu in tiraniji. Spis je požel velik uspeh in je bil zaradi velikega zanimanja natisnjen v 150.000 izvodih (Branson 1970: 93-94; Beard 1959: 122).

Kolonije so si že vzele vso oblast, ki jo imajo neodvisne države, množice pa so to odločitev samo potrdile. Tudi v Kontinentalnem kongresu je prišlo do spremembe mnenja o odnosih med Združenimi državami Amerike in Veliko Britanijo, saj je prevladalo prepričanje, da morajo biti Združene države Amerike samostojne. Že 7. junija 1776 je Richard Henry Lee predlagal resolucijo, ki je predpostavljala samostojnost. Resolucije niso sprejeli, so pa ustanovili odbor, katerega naloga je bila, da sestavi besedilo, ki bo opravičevalo samostojnost. 4. julija 1776 je bila sprejeta Deklaracija neodvisnosti. Deklaracija o neodvisnosti je zelo natančno naštel vzroke, zaradi katerih se je ameriško ljudstvo ločilo od Velike Britanije, njen

namen pa je bil predvsem ljudstvu in tujini predstaviti svoj pogled zakaj se borijo (Garraty 1998: 108; Ferling 2007: 112-113; Dupuy 1974: 88).

Težave v severni Ameriki pa niso zanimale samo Velike Britanije in Združenih držav Amerike, ampak tudi države v Evropi. Vlada v Veliki Britaniji je vedela, da bolj ko se bo vojna vlekla, večja je možnost vmešavanja drugih velikih evropskih sil. Predvsem Francija, ki je bila ponižana v sedemletni vojni in bi si lahko hotela povrniti nekaj slave in vpliva. Tudi Kontinentalni kongres je, ko je videl, da bo vojna daljša, odposlal odposlance v Evropo, ki naj bi dobili pomoč ostalih držav. Tako so dobili predvsem v Franciji smodnik in orožje, ki so ga tihotapili v severno Ameriko, saj ga njihova domača industrija ni bila zmožna zagotoviti v zadostnih količinah. Po razglasitvi neodvisnosti se ja ta skrivna pomoč še povečala, saj je bilo v interesu Francije, da pomaga novi samostojni državi sedaj, ko se ameriške kolonije niso bojevale samo za boljši položaj v britanskem imperiju (Ferling 2007: 116-117).

5.2.1 Imperij vrne udarec - napad na New York

Naslednja naloga generala Washingtona je bila obramba New Yorka, za katerega je pravilno ugotovil, da bo naslednja tarča britanskega napada. Še pred predajo Bostona je Washington odposlal generala Leea v New York, ki naj bi mesto pripravil za obrambo. Mesto je bilo pomembno zato, ker bi v britanskih rokah predstavljalo oporišče za nadaljnje napade v kolonije in pomembno morsko oporišče, ki bi omogočalo lažjo blokado atlantske obale. Manhattna ne bi mogli zadržati, vendar bi Britance prisilili v bitko, v kateri bi imeli veliko izgub. Zato je začel pripravljati veliko vkopov, zidov in utrd, ki bi omogočale čim lažjo obrambo. Utrdbe naj bi onemogočile svobodno plovbo ladij po rekah. Washington, ki se je bal, da kongres ne bo hotel braniti New Yorka, je utrjevanje odredil brez njihovega pooblastila. V kongresu pa je deloval tako, da bi jih prepričal, da bi odobrili obrambo, kar so tudi storili, saj so se bali, da bi zapustitev mesta po porazu v Kanadi, poslala slabe signale v Francijo glede sposobnosti Kontinentalne vojske. 12. julija 1776 sta dve britanski ladji zapluli po reki Hudson in tako pokazali, da še vedno lahko plujejo kjer koli hočejo, ne da bi bili pri tem ovirani. Washington se je zavedel težav, s katerimi se bo moral spopasti, saj je imel sovražnik premoč na morju. Prepričan pa je bil v sposobnost svoje vojske, da se bo uspešno branila (Ferling 2007: 119-120; Morgan 1965: 84; Stephenson 1940: 350).

3. julija 1776 so Američani opazili 130 jamborov, ki so se bližali Long Islandu. To ladjevje je predstavljalo največjo ekspedicijsko silo, kar jo je Velika Britanija zbrala do takrat, presežena pa je bila šele v prvi in drugi svetovni vojni. General Howe je imel na razpolago 32.000 vojakov, katere so zbrali z aktivnim rekrutiranjem doma in z najemniki iz nemških

kneževin. Podpirale pa sta ga dve petini celotne britanske mornarice pod poveljstvom njegovega brata admirala Richarda Howa. General Howe se je na otoku Staten izkrcal 4. julija, vendar je tam ostal nemobilen naslednja dva meseca. Oba brata Howe sta bila zagovornika mirne rešitve napetosti v kolonijah, tako da sta po izkrcanju poslala kongresu predlog za pogajanja, čeprav ju je parlament pooblastil, da lahko sprejmeta le predajo. Poleg pogajanj pa je general Howe čakal še na sile, ki so bile v južnih kolonijah in na okrevanje vojakov med katerimi so se širile bolezni (Ferling 2007: 121; Dupuy 1974: 108; Stephenson 1940: 357).

General Clinton je poveljeval 3.000 vojakom, katerih naloga je bila napasti južne kolonije, predvideval pa je tudi pomoč lojalistov v Severni in Južni Karolini, kot sta Londonu obljubila guvernerja, ki sta bila odstavljena. Upor v južnih kolonijah se ni skladal z idejo, da so uporniki samo v Novi Angliji, druge kolonije pa so zveste. London je prepričala trditev guvernerjev, da lahko zbereta 9.000 lojalistov, vendar jih morajo Britanci oborožiti. Marca je Clinton prispel v Severno Karolino, kjer pa ga niso čakali lojalisti, ki so bili poraženi 27. februarja 1776 v bitki pri mostu čez potok Moore. Skupina lojalistov se je 15. februarja zbrala zaradi skupine patriotov, ki so bili v bližini. Njihov poveljnik se je odločil odpeljati svojih 1.500 vojakov proti mostu čez potok Moore, kjer naj bi se združil z britanskimi vojaki. Pot pa jim je prekrizalo 1.000 pripadnikov ameriške milice. Pri mostu so se srečali 27. februarja in poveljnik lojalistov se je odločil, da bo napadel. Prvi napad je bil odbit z velikimi izgubami za lojaliste; med drugim sta umrla tudi njihov poveljnik in njegov namestnik. Patrioti so nato izvedli protinapad in lojalisti so se razbežali. Patrioti so imeli v bitki enega mrtvega in enega ranjenca, lojalisti pa so imeli 30 mrtvih, 40 ranjenih in 850 ujetnikov, ki so jih ujeli v naslednjih dneh. Bitka je podžgala revolucionarna vrenja v južnih kolonijah, povečalo se je rekrutiranje vojakov in v Severni Karolini je bil lojalistični vpliv razbit. Clinton se je, ko je izvedel za bitko, odpravil v Južno Karolino (glej slika 4.2.1), kjer je poskušal zbrati lojaliste in poskušal zavzeti otok Sullivan, s čimer bi onemogočil prekomorsko trgovino. Pred obalo Južne Karoline je prispel na začetku junija in hitro ugotovil, da je general Lee, ki ga je kongres poslal prevzeti obrambo, utrdil mesto Charleston. Na otoku, katerega je nameraval zasesti, pa so postavili utrdbo. Clinton se je odločil, da jo bo omehčal z obstreljevanjem, vendar so tri fregate nasedle, utrdba pa se je branila z natančnim ognjem. Britanci so izstrelili 7.000 krogel, vendar je mehka zunanja plast utrdbe zadržala večino izstrelkov, tako da je utrpela le manjše poškodbe. Britanci so imeli 190 izgub med mornarji in vojaki na ladjah. Clinton je nato nekaj dni premišljeval o svoji naslednji potezi, nakar se je odločil za umik in na začetku julija je odplul proti New Yorku. Ta napad je pokazal posledice načrtovanja v

Londonu, kjer niso imeli natančnih podatkov, razmere pa so se od načrtovanja do izvedbe naloge popolnoma spremenile (Ferling 2007: 123-125; Black 2005: 6; <http://www.myrevolutionarywar.com/battles/760628b.htm>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Moore%27s_Creek_Bridge).

General Howe je med čakanjem z zbiranjem informacij in ob pomoči lojalistov pridobil boljši pogled nad situacijo in se odločal spremeniti svoj prvoten načrt. Washington je v nasprotju z vojaškimi pravili tistega časa razdelil vojsko, čeprav se je boril proti močnejšemu sovražniku. Vojska je bila razdeljena na Long Islandu, v New Yorku in na Harlemskem višavju. General Howe se je zaradi razdelitve ameriške vojske in mornarice, ki mu je lahko omogočala hitrejše premikanje svoje vojske odločil, da bo Kontinentalno vojsko premagal po delih. Tako bi vedno imel številčno prednost, hkrati pa bi se izognil veliki bitki na polju, ki bi ga določil Washington in se tako izognil velikim izgubam. Prepričan je bil, da je Kontinentalna vojska sedaj bolj izurjena, oborožena, imeli pa so tudi več mesecev za pripravo obrambnih položajev, medtem, ko so imeli pri Bunker Hillu samo en dan (Ferling 2007: 129-130; Dupuy 1974: 112).

Tudi Washingtonovo mišljenje se je v tem času spremenilo, saj ni bil več prepričan, da lahko obrani New York. Nasprotnik je imel tudi možnost napada iz več smeri, proti katerim se ni mogel boriti. Najmanj je pričakoval napad na Long Islandu, vendar je prav tukaj 22. avgusta pristal general Cornwallis s 15.000 vojaki (glej slika 4.2.1). Bitka, ki je sledila, je bila največja bitka v celotni vojni za neodvisnost (<http://www.multied.com/revolt/NY.html>). Ameriško vojsko na Long Islandu je vodil general Putnam, ki je bil že tretji poveljnik te vojske v petih dneh. Vojska je varovala vas Flatbush južno od Brooklyna. Po pregledu vkopov, katere so zgradili Američani, se je general Howe odločil za obhodni manever skozi nebranjen prelaz na desnem ameriškem boku. Vojaki, ki so branili vas, so bili tako napadeni iz dveh strani ter so se hitro zlomili ter zbežali na višavje v bližini Brooklyna. Nekateri pa so ostali na položajih in varovali umik ostalih. Britanci so se po zmagi ustavili, kar za takratni način bojevanja ni bilo nenavadno, saj je tudi zmagovalec v takratnih bitkah lahko imel take izgube, da ni mogel nadaljevati zasledovanja. Poveljnik, ki je bil prepričan v svojo številčno premoč, je ponavadi dal ujetemu nasprotniku možnost za predajo in se s tem ognil nadaljnjim izgubam. General Howe se je odločil, da ne bo takoj napadel sovražnika, ki se je ponovno umaknil na utrjene položaje. Odločil se je raje, da bo s pomočjo ladjevja odrezal Washingtona, ki je prišel na kraj bitke in njegovo vojsko od zaledja. V noči z 29. na 30. avgust se je Washington odločil umakniti z Long Islanda na Manhattan, saj je vedel, da bo drugače ujet, poveljstvo nad operacijo pa je prevzel sam. Operacija se je zavlekla v jutro,

vendar se je nad reko spustila gosta megla, ki je preprečevala, da bi Britanci ugotovili kaj se dogaja. Američani so imeli v tej bitki 312 mrtvih, 1407 ranjenih in pogrešanih in 1186 zajetih v primerjavi z Britanci, ki so imeli 63 mrtvih, 283 ranjenih in 21 ujetih. Washingtonu je uspelo rešiti 9.500 vojakov, kot je tudi sam zapisal kongresu. Nekateri častniki so ga zaradi poraza kritizirali in tudi sam je priznal nekaj krivde, in sicer da ni zavaroval svojega desnega boka in tako omogočil obhod svojih glavnih utrjenih linij. Njegov hiter umik pred sovražnikom pa so pohvalili tako Američani kot Britanci. Washington je tudi spremenil svojo strategijo, saj je videl, da je vojska, za katero je mislil, da jo bo lahko oblikoval po zgledu evropskih vojska, takega bojevanja ni sposobna. Odločil se je, da bo vojska delovala samo defenzivno, bojevala se bo le z majhnimi deli ter se izogibala velikim odločujočim bitkam. Videl pa je tudi, da se bodo Britanci izogibali pripravljenim obrambnim pozicijam in izkoriščali manever. Washington se je tudi odločil zapustiti New York in ga požgati, vendar mu kongres požiga ni dovolil, umik pa je dosegel šele po pregovarjanju s svojimi častniki. Preden mu je kongres dovolil umik iz mesta, je iz njega že umaknil večino vojakov, v njem pa je pustil 3.500 vojakov dokler mu kongres ni dovolil zapustiti mesta. Z ostalo vojsko je zasedel Harlemsko višavje. Howe ni takoj nadaljeval izkrcanja na Manhattnu, kjer je bil Washington oslabljen, saj je veliko milice po porazu odšlo domov, ampak je počakal in v tem času se je milica ponovno zbrala. Tudi po izkrcanju ni deloval hitro in ni zaprl cest iz New Yorka, tako da so se ameriški vojaki iz mesta umaknili, čeprav so morali pustiti topove. To, da mu ni uspelo zapreti cest na otoku, ki je širok le nekaj kilometrov in kjer ni bilo sovražnika, ki bi mu to lahko preprečil, je bila še ena zamujena priložnost za uničenje vsaj dela Kontinentalne vojske. Njegovo počasno delovanje so mu jo po vojni tudi večkrat očitali (Ferling 2007: 131-140; Dupuy 1974: 115; Stephenson 1940: 360; <http://www.britishbattles.com/long-island.htm>).

Kljub svoji prejšnji odločitvi, da se bo izogibal odločujočim bitkam, Washington ni zapustil Manhattna, ampak se je utrdil na Harlemskem višavju. Eden izmed dejavnikov za njegovo odločitev, da bo ostal in se bojeval, je bilo njegovo slabo vodenje in poveljevanje na Long Islandu, za katero se je hotel odkupiti in tako popraviti svoj ugled. Med manjšim spopadom, ki je prerasel v večji boj, v katerem je sodelovalo 3000 vojakov, so Britanci med umikanjem Američane zasmehovali ter dali zvočni signal, ki oznanja začetek lova na lisico. Tako zasmehovanje in ponižujoč odnos Britancev je Washingtona razjezil in zato si je želel iti v bitko. Toda Howe ni hotel napasti utrjenih položajev zaradi slabe izkušnje pri Bunker Hillu. Njegov namen pa tudi ni bilo popolno uničenje vojske, temveč le povzročiti zadostne izgube. S tem bi pomagal zmernežem pridobiti večino v kongresu, z njimi pa bi se nato dalo skleniti

mir. Po štirih tednih čakanja se je Howe končno odločil izvesti napad, toda ne direktno na utrjene pozicije, ampak je Američane hotel odrezati od zaledja. Vendar je zaradi slabih zemljevidov pristal na odseku obale, ki je bila v bistvu majhen otok, saj ga je od Manhattna ločilo globoko močvirje, povezoval pa ga je most, katerega je stražila milica. Ko je Howe spoznal svojo napako in videl, da brez velikih izgub ne bo mogel preiti mostu, se je ponovno vkrcal na ladje in odšel k drugemu primernemu kraju za izkrcanje. Washington pa se še vedno ni premaknil, čeprav je bilo očitno, da ga Britanci ne bodo frontalno napadli. Če pa bi jim uspelo preprečiti njegov umik, bi bil v enaki situaciji kot je bil pred umikom z Long Islanda. Rešil ga je general Lee, ki je prišel z juga in je uvidel kaj Britanci pripravljajo (<http://www.britishbattles.com/harlem.htm>). Washingtona je prepričal, da je začel umik, poslal pa je tudi opozorilo enotam na pričakovanih točkah izkrcanja, da se nanj pripravijo. Vojska se je sedaj hitro umikala in za seboj so pustili veliko opreme, njegov cilj pa je bil White Plains. Howe je v tem času že izkrcal svojo vojsko in se odločil, da mu bo sledil. Oktobra so Britanci dohiteli Američane pri White Plainsu, kjer so se že utrdili, zasedli so več hribov in izkopalni vkope. Na levem boku so imeli jezero, na desnem pa so zasedli Chatterton Hill, ki je bil bolj greben kot hrib, ki je nadziral ravnino, po kateri so morali Britanci priti. Ta greben je nadzorovalo 1.600 vojakov z dvema topovoma. Howe se je odločil, da ne bo napadel dokler ne bo zavzel grebena in za to nalogo je odredil 4.000 vojakov, med njimi tudi najemnike. Američani so odbili prvi napad, nato pa so jih Britanci ponovno napadli z boka in Američani so se umaknili, s seboj pa so vzeli tudi topa. Howe svojega napada ni nadaljeval, ampak je počakal na naslednji dan. Ker pa je v noči močno deževalo, je napad odložil še za en dan. Ko je 1. novembra končno odšel v napad, je spoznal, da se je sovražnik že umaknil, s tem pa je izgubil še eno priložnost zadeti sovražniku uničujoč poraz. V želji, da se ne bi preveč oddaljil od svojih oskrbovalnih središč, ni nadaljeval z zasledovanjem (Ferling 2007: 144-148; Dupuy 1974: 121; Stephenson 1940: 364-364; <http://www.britishbattles.com/white-plains.htm>).

Njegov naslednji cilj je bila utrdba Washington, ki je bila edina postojanka Američanov na Manhattnu. Iz te postojanke so bile namreč poti za umik vojakov onemogočene. Washington se je po bitki odločil razdeliti svojo vojsko na štiri dele, nato pa je sam z enim delom odšel v New Jersey. V primeru napada na en del bi drugi deli vojske morali priti na pomoč. Medtem je Howe premišljeval o svojih možnostih, vendar je zavrnil vse ideje generala Clintona, s katerimi bi bilo realno mogoče uničiti Kontinentalno vojsko ter končati vojno še isto leto. Howe se je odločil za bolj varno strategijo, saj je vedel, da Kontinentalni vojski zmanjkuje materiala, njihova valuta je kazala znake zloma in njihovi neuspehi na

bojišču so povzročali nejevoljo pri ljudeh. Poleg tega pa je izvedel, da Američani niso zapustili utrdbe Washington. Odločil se je, da bo zavzel to utrdbo, za tem poslal generala Cornwallisa za Washingtonom v New Jersey, generalu Clintonu pa je ukazal zavzeti Rhode Island. Ko je Washington 13. novembra, po porazu v bitki pri White Plainsu, prispel v utrdbo Lee na nasprotnem bregu utrdbe Washington, je želel umakniti vojake iz utrdbe Washington. General Green, ki je bil v utrdbi Lee in je bil poveljnik vojske v tem sektorju, in polkovnik Magaw, ki je bil poveljnik utrdbe Washington sta ga prepričala o uporabnosti utrdbe. K njegovi odločitvi pa je pripomogel tudi ukaz kongresa, da mora, kjer koli se da ovirati britansko plovbo. Polkovnik Magaw je tudi trdil, da lahko drži utrdbo do poznega decembra. Pri tem bi vezal vsaj 10.000 vojakov in s tem omogoči Washingtonu lažje rekrutiranje novih vojakov, saj jih bo veliko, ki jim bo potekel čas služenja. Polkovnik Magaw je tudi zagotovil, da bo ko bo za to čas, umaknil vse vojake čez reko Hudson (Ferling 2007: 149-153).

Howe je utrdbo napadel 16. novembra s treh strani s 13.000 vojaki, kar mu je zagotavljalo premoč v razmerju 4:1. K Britancem je prebegnil tudi Magaw namestnik in jim povedal za načrte za obrambo ter šibke točke v obrambi. Magaw je svoje vojake razporedil v zunanjih okopih, vendar je moral braniti preveliko ozemlje s premalo vojaki. Ker so bili boji hudi, so se morali vojaki umakniti v samo utrdbo. Nekateri enote so se bojevale dve uri, preden je njihovo orožje postalo neuporabno zaradi neprekinjenega streljanja. Britanci so nato pripeljali topove in obkolili utrdbo. Pred samim začetkom obstreljevanja pa so utrdbi ponudili možnost predaje. Magaw, ki je imel tako na izbiro boj, v katerem bi najverjetneje umrl, saj ne bi bilo milosti, je izbral predajo. Napad je trajal pet ur in v ujetništvo je odkorakalo 2.870 vojakov, 149 je bilo mrtvih ali ranjenih poleg njih pa so izgubili tudi veliko orožja in opreme. Britanci so imeli 458 mrtvih, ranjenih ali pogrešanih. Vsi častniki se niso strinjali s tem, da se ponudi predaja, saj so želeli s pokolom vojakov v utrdbi prestrašiti bodoče vojake v Kontinentalni vojski. Ko je padla utrdba Washington, je postala ogrožena tudi utrdba Lee, v kateri je bilo tudi veliko potrebnega orožja in opreme. Washington je dal ukaz za umik opreme šele tri dni pred padcem utrdbe Washington, saj je pričakoval, da bo Howe z napadom ponovno čakal. Generalu Cornwallisu je že 19. novembra ukazal zavzeti utrdbo Lee, ki je hitro padla, saj je posadka zbežale takoj, ko so videli vojake, Britanci pa so tako zasegli velike zaloge orožja, opreme in hrane (Ferling 2007: 153-158; Dupuy 1974: 121; Stephenson 1940: 373; <http://www.britishbattles.com/fort-washington.htm>).

5.2.2 New Jersey

Washington je začel bežati 20. novembra in ni nehal dokler ni prešel reke Delaware dvanajst dni kasneje. Cornwallis je po padcu utrdbe poslal izvidnike, ki so izsledili Washingtona vendar ga ni hotel napasti. Naslednji dan se je z okrepitevami odpravil zasledovati Washingtona, saj je imel 10.000 vojakov nasproti Washingtonovim 4.000, v kar je všteta tudi milica. Washington, ki je vedel, da se izteka čas služenja delu vojske, je poslal po okrepiteve h generalu Leeu in Gatesu. Združena vojska bi nato napadla sovražnika, zmaga pa bi nato dvignila moralo in omogočila ponoven nabor vojakov za naslednje leto. Sovražnika je hotel zaustaviti pri mestu Newark, vendar okrepitev ni bilo, imel pa je pet dni počitka. To mu je omogočilo, da se je lahko za silo opremil predvsem z oblačili, saj so vojaki med umikom veliko stvari pustili za seboj. Ta počitek mu je omogočil Howe, ki je ustavil Cornwallisa, saj je ta napredoval veliko južneje kot je bilo predvideno. Po pogovoru s Cornwallisom se je Howe odločil prodreti naprej v New Jersey. 29. novembra je Washington prispel v Brunswick, kjer je pričakoval, da se bo združil z Leejem, vendar je dobil njegovo pismo, v katerem mu je povedal da še ni na poti. Naslednji dan je prišlo še eno pismo za polkovnika Reeda, ki je bil Washingtonov tajnik. Zaradi Reedove odsotnosti, je Washington pismo prebral in izvedel, da se Lee strinja z Reedom, da so Washingtonove napačne odločitve povzročile tako stanje in najverjetneje poraz v vojni (Ferling 2007: 163-167).

Zaradi slabega stanja v vojski in njenem zmanjšanju po 1. decembru je kongres 12. decembra Washingtonu dodelil moč, da sam sprejema odločitve brez soglasja kongresa, imenuje častnike in odloča o njihovem napredovanju. Tako je kongres za šest mesecev prepustil vse odločitve povezane z vodenjem vojne Washingtonu in mu s tem dal diktatorsko moč (Ferling 2007: 168). Sočasno pa je začel zbirati denar in sredstva, ki bi omogočala vzdrževanje zadostnega števila vojske. Za nove vojake, ki bi se pridružili Kontinentalni vojski je bilo določeno, da naj bi služili tri leta ali pa do konca vojne. Po sprejetju teh ukrepov je kongres, tako kot večina civilistov, zapustil Philadelphio. K dvigu morale je pomagal tudi spis »The American Crisis«, katerega je napisal Thomas Paine. Washington je 2. decembra prispel v Trenton in od tam prečkal reko Delawar, kjer je vzpostavil obrambno črto. Pri zadnjem umiku mu Britanci niso sledili, saj se je Cornwallis ustavil v Brunswicku, kot mu je ukazal Howe. Washington je težave z moštvom poskušal rešiti z milico iz New Jerseyja in Pennsylvanie, ki sta prišli v večjem številu. Njegove težave z moštvom bi rešil Lee, vendar ga po dveh tednih, odkar je prišel v Pennsylvanijo, še ni videl. Lee je dobil direkten ukaz, da mora priti na pomoč Washingtonu 29. novembra. Na pomoč pa je odšel v začetku decembra,

ko je nabral nove vojake in opremo. 11. decembra je nato po nekaj dneh počitka nadaljeval svoj pohod proti reki Delawar. V Basking Ridgu je ostal za svojo vojsko v lokalni gostilni, kjer so ga lojalisti izdali, tako da so ga Britanci ujeli. 20. decembra se je Leejeva vojska pridružila Washingtonu, ki ni bil razočaran, ko je slišal, da je bil Lee ujet (Ferling 2007: 167-172; Black 2005: 9; Dupuy 1974: 124).

2. decembra je Howe prevzel poveljstvo nad vojsko v Brunswicku in jo odpeljal v Trenton, kjer so častniki pričakovali, da bodo napadli čez reko in zavzeli Philadelphio. Toda Howe je končal za to leto in vojsko razdelil v sedemnajst taborov. 22. decembra se je Washington odločil, da bo z 2.400 vojaki napadel le še 1.500 Nemcev, ki so bili v Trentonu (Stephenson 1940: 374, 377; <http://www.multied.com/revolt/RetreatNJ.html>).

5.2.3 Ameriški protinapad

Hessenske enote so postavile manjšo stražarnico v Penningtonu, 14 km stran od Trentona (glej slika 4.2.1). Ko so videli Američane, so se odmaknili v mesto, kjer so jim prišli na pomoč druge stražne enote, ki so tako pustile odprto pot za južno ameriško kolono. Ta kolona je imela nalogo preprečiti umik britanskih vojakov iz mesta. Nekateri izmed vojakov so zbežali, ko so videli Američane, ostali pa so poskušali organizirati obrambo. Zbudili so tudi poveljnika, ki je hitro ugotovil, da so Američani zavzeli že velik del mesta ter ga poskušali obkoliti. Svoje vojake je zato poskušal odpeljati v sadovnjak izven mesta, kjer bi se reorganizirali in poskušali zavzeti mesto. Med organiziranjem umika so prišli pod topovski ogenj, v boj pa so se vključili tudi nekateri civilisti. Hessensko topništvo pa ni delovalo, ker so topničarji pobegnili že v začetku spopada. Hessenski poveljnik je bil ubit med premikom v sadovnjak, njegovi vojaki pa so bili obkoljeni in prisiljeni, da se predajo. Američani so imeli zelo majhne izgube: dva vojaka sta umrla zaradi podhladitve med pohodom do Trentona, nekaj pa jih je umrlo naslednjo noč. Hessenski najemniki so imeli 25 mrtvih, 90 ranjenih, 920 jih je bilo zajetih in nekaj jih je zbežalo. Američani so zasegli velike količine orožja in streliva, zmaga pa je dvignila moralo, razbila mit o nepremagljivih najemnikih, povečal pa se je tudi nabor, saj so premagali profesionalno vojsko na odprtem polju (Ferling 2007: 172-178; Black 2005: 10; <http://www.britishbattles.com/battle-trenton.htm>; http://www.historyofwar.org/articles/battles_trenton.html; <http://www.multied.com/revolt/Trenton.html>).

Washington je hotel nadaljevati z novimi napadi, vendar se je velikemu številu vojakov izteklo obdobje služenja. Nekaj jih je odšlo, čeprav so jih njihovi častniki nagovarjali naj ostanejo. Nagovoril in prosil jih je tudi sam Washington, vendar jih ni veliko prepričal. Šele, ko jim je ponudil dodatnih deset dolarjev za naslednjih šest tednov, jih je ostala več kot

polovica tistih, ki jim je potekel rok služenja. Washington se je s 5.000 vojaki odločil, da bo postavil obrambo pri Trentonu in poslal po dodatnih 1.800 vojakov milice, ki so bili pri Bordentownu, da se mu pridružijo. Washington je opustil strategijo izmikanja glavnemu boju in se s 6.800 vojaki pripravil na obrambo, ker je upal, da bo, tako kot pri Bunker Hillu, Britancem povzročil velike izgube, če ga bodo napadli. Britanci so medtem zbrali svojo vojsko in tudi najemniki so se jim ponovno pridružili v Princetownu in odšli proti Trentonu. Cornwallis je imel na voljo 8.000 vojakov, vendar je zaradi topništva, vozov in zaradi zased, ki so jih pripravljali Američani, napredovali zelo počasi. Ko je končno prišel do obrambne linije, se je odločil, da bo napadel vkope. Bitka se je pričela 2. januarja 1777 in Britanci so morali, če so hoteli priti do Američanov, prebroditi manjši potok, ki pa je zaradi deževja narasel in bil prehoden samo čez most. Cornwallis se je odločil, da bo napadel, vendar mu je hud ogenj preprečil prehod. Kljub temu je pošiljal nove vojake naprej. Noč je prekinila spopad in Britanci so utrpeli 500 žrtev, Američani pa so jih imeli več kot sto (<http://www.multied.com/revolt/Princeton.html>). Washington se je ponoči odločil, da se bo umaknil, obšel britansko vojsko in napadel njihov tabor pri Princetownu. Ker Cornwallis ni postavil dovolj straž, mu je to tudi uspelo (Ferling 2007: 179-183; Dupuy 1974: 128; Stephenson 1940: 385; Beard 1959: 125; <http://www.britishbattles.com/battle-princeton.htm>).

Washington je hotel napasti pri Princetownu (glej slika 4.2.1) zjutraj, vendar je bil zjutraj še vedno na poti proti mestu. Ponoči je v mesto tudi Cornwallis poslal ukaz za okrepiteve in zjutraj je 800 vojakov odšlo proti britanski glavni vojski, v mestu pa so pustili 400 vojakov. Ob osmih zjutraj sta se obe sili istočasno opazili in deli druge Washingtonove divizije so krenili v napad. Vojaki so se srečali na odprtem polju v klasični bitki evropskega stila tistega časa. Britanski poveljnik, podpolkovnik Mawhood, je ukazal svoji enoti napad in brigada pod poveljstvom generala Mercerja se je zlomila. Sam general, ki se ni hotel predati, je bil zaboden z bajonetom, njegov namestnik pa je bil ustreljen v glavo. Washington je nato osebno pripeljal okrepiteve in vodil napad, s katerim so zavzeli bližnji sadovnjak, nakar so jih ustavili britanski topovi. Ponovni britanski napad je pregnal Američane iz sadovnjaka, vendar so prišle nove ameriške okrepiteve. Razmerje je tako postalo 1:6 v prid Američanom in britanski poveljnik ukazal še zadnji bajonetni naskok. Nekaterim vojakom je uspelo prebiti ameriško linijo in nadaljevati pot proti Trentonu, ostali pa so se umaknili v Princetown. Vojaki v mestu so začeli pripravljati obrambo že ko so zaslišali bitko nedaleč stran, vendar so bili hitro premagani. Njihov boj proti močnejšemu sovražniku jim je omogočil, da so uspeli rešiti večino velikih zalog streliva in ostalega materiala v mestu ter se umaknili v Brunswick. Tudi Cornwallis se je zbudil ob zvoku topov v njegovem zaledju in hitro odšel proti

Princetownu, vendar so ga uničeni mostovi, katere je dal Washington podreti. in ameriški ostrostrelci zelo upočasnili. Američani so tako pridobili možnost, da so se lahko umaknili. Pozno tistega dne je Cornwallis prispel v mesto, vendar je nato nadaljeval umik v Brunswick. Britanci so v tej bitki imeli 450 ranjenih, mrtvih ali pogrešanih vojakov, Američani pa so imeli 73 mrtvih, ranjenih ali pogrešanih med, njimi je bil tudi en general in polkovnik. Britanci so tako v desetih dneh izgubili 2.000 vojakov, umakniti so se morali iz večine New Jerseyja, medtem ko so Američani izgubili 200 vojakov, njihova morala pa se je močno dvignila. V Kontinentalno vojsko je prišlo 8.000 na novo rekrutiranih vojakov in Španija ter Francija sta začeli pošiljati še več pomoči kolonijam (Beard 1959: 124-125; Ferling 2007: 173-186; Garraty 1998: 111; Stephenson 1940: 388).

5.3 Leto 1777

Novica o porazu je prispela v London februarja 1777 in vlada je takoj sprejela ukrepe, ki naj bi ublažili ta poraz. Vlada je napotila v severno Ameriko več linijskih ladij in vojakov, tako da je bilo njihovo število šest krat večje kot tisto, ki so ga predvidevali, da bo potrebno leta 1775. Med pripravo načrtov, se je Germain, ki je bil v vladi zadolžen za celotno Ameriko, zavzemal tudi za zamenjavo Carletona, poveljnika v Kanadi, saj mu v kampanji leta 1776 ni uspelo prodreti v kolonije. Poleg tega pa je do njega gojil tudi osebno sovraštvo, saj je bil povezan s tistimi, ki so Germainu sodili na vojaškem sodišču v sedemletni vojni. Z lobiranjem se je generalu Burgoyneu uspelo povzpeti na mesto poveljnika vojske v Kanadi, Carleton pa je imel odgovornost za upravljanje Kanade. Med pripravljanim načrtov za leto 1777 je v London prispelo tudi več načrtov generala Howa. Prvi, ki je prispel 30. novembra, je bil zelo ambiciozen. Predvideval je sodelovanje z vojsko, ki bo napadla iz Kanade in celo ponovno zavzetje Bostona, vendar je bil napisan mesec pred porazom pri Trentonu. Naslednji načrt, ki je prispel 30. decembra, teden dni pred bitko je bil že manj ambiciozen glede sodelovanja z vojsko iz Kanade. Predlagal je zavzetje Philadelphie in oborožitev številnih lojalistov, ki so se mu pridružili po njegovih zaporednih zmagah v New Yorku in New Jerseyju. Nesodelovanje z vojsko iz Kanade je bilo lahko pripisati tudi temu, da mu je bil Carleton, za katerega je predvideval, da bo vodil napad, nadrejen. Howe bi tako izgubil samostojno poveljstvo nad vojsko. 3. marca je prispel še tretji načrt zasnovan že po porazu, ki je predvideval nove okrepitve, saj je general Howe utrpel izgube. V njem Howe opusti oborožitev lojalistov, saj jih ne vidi več kot koristne, in poudari pomembnost zavzetja Philadelphie kot največjega mesta. Za sodelovanje s Kanado pa je bilo namenjenih 3.500 vojakov kar je bil del vojakov, ki jih je mislil pustiti v New Yorku, vendar pomoči izrecno ni obljubil. Vlada v Londonu je

nato marca 1777 sprejela načrt za operacije v tem letu. Potrdila je poveljstvo generala Burgoyna nad vojsko, ki bo napadla iz Kanade. Vojsko bi dopolnili s 4.000 najemniki, njena naloga pa je bila zavzetje utrdbe Ticonderoga in nadaljnje prodiranje v Albany. Za lažji doseg ciljev je tudi določila slepilni napad v dolino Mohawk. General Howe pa bi moral napasti Philadelphio, za kar so predvideli, da bo potreboval nekaj tednov. V prejšnjem letu je potreboval več mesecev za zavzetje New Yorka in pot do Trentona. Zdaj pa bi moral nuditi pomoč napadu iz Kanade, za kar bi moral prehoditi več kot sto kilometrov. Oborožiti bi moral tudi lojaliste, saj je bila vlada prepričana, da je v Ameriki veliko lojalistov, ki samo čakajo na prihod Britancev, ki bi se jim nato pridružili. Šest tednov po sprejetju načrta je prispel četrti načrt generala Howa, v katerem je predlagal napad na Philadelphio z morja. Pri tem je nameraval lojaliste v New Jerseyju pustiti. Težava pa ni bila samo uskladitev načrtov, pač pa tudi izbira poveljnika Burgoyna, ki še nikoli ni poveljeval tako veliki vojski, prav tako pa še ni imel samostojnega poveljstva. Bil pa je tudi hazarder, pri čemer je izgubil že veliko svojega premoženja, napredovanje pa si je lahko kupil samo zaradi bogate žene (Ferling 2007: 187-193; Branson 1970: 97).

Tudi Američani so imeli težave, saj so imeli velike izgube pri invaziji na Kanado, prav tako pa se je tudi Kontinentalna vojska pod poveljstvom generala Washingtona komaj rešila uničenja in pri tem imela kar velike izgube. Zaradi težav z iztekom roka služenja se je kongres odločil, da se bo tokrat možno pridružiti vojski za najmanj tri leta, povečal pa je tudi nagrado ob vpisu in možnost podelitve zemlje vojakom po uspešno končani vojni. Uvedel je tudi strožje kazni, s katerimi je hotel izboljšati disciplino in preprečiti dezerterstvo. Še vedno pa je bilo vse težje najti vojake. Uvedli so tudi nabor, posameznim kolonijam pa določili kvoto vojakov, ki so jih morali zbrati. Naboru se je dalo v nekaterih državah izogniti tako, da je vojak plačal kazen, v drugih pa je lahko vojak namesto sebe najel dva druga vojaka. Zaradi tega in nepripravljenosti kmetov in trgovcev, ki so sestavljali večino vojske do leta 1777, je v vojski pristal najnižji razred, ki si ni mogel privoščiti kazni ali najeti drugih. Večina, ki je že služila, se ni ponovno vpisala v vojsko, saj so spoznali, kako težko življenje je v vojski. Vse več je bilo tudi mrtvih in ranjenih prijateljev, s katerimi so služili prva leta. Kongres je imel v načrtu za leto 1777 zbrati 75.000 vojakov, vendar jih je bilo največ oktobra 1777 in to 39.443. Kongres si je tudi prizadeval doseči priznanje neodvisnosti s strani evropskih sil, predvsem Francije, in sklenitev trgovinskih sporazumov s Francijo. Tako bi pridobil zelo potreben denar za nadaljevanje vojne. Velika Britanija je vedela za sestanke ameriške delegacije s Francozi, vendar niso pričakovali večje udeležbe Francije, saj so iz Amerike prihajala novice samo o britanskih zmagah. Francoski zunanji minister Vergennes je Združenim državam Amerike

odobril dvakrat večje posojilo, kot so bili njihovi prispevki leta 1776. Predstavnik je tudi povezal s francoskimi trgovci in nagovarjal častnike, da bi Američanom dali na voljo svoje storitve. Priznanja in velike količine orožja pa ni bil pripravljen dati, saj bi to nedvomno pomenilo vojno z Veliko Britanijo, na kar pa Francija še ni bila pripravljena. Pred večjim angažiranjem Francije je hotel obnoviti zavezništvo s Španijo in obnoviti francosko ladjevje, saj je zaradi ladjevja Francija izgubila prejšnjo vojno v kolonijah. Velika Britanija pa je v svojih prizadevanjih pridobila na svojo stran nekatera indijanska plemena, predvsem poglavarja Thayendanega ali Josepha Branta, kot so ga imenovali Britanci, iz Irokeške konfederacije (Ferling 2007: 193-203).

Washington je medtem časom prezimoval v Morristownu, kamor je prispel z manj kot 800 vojaki. Tam je ponovno zbral vojsko. Do pomladi je njegova vojska narasla na 2.543 vojakov, deset tednov kasneje je imel že 8.188 vojakov in ko je maja zapustil Morristown, je imel z milico že 12.000 vojakov. Medtem časom, ko je Washington nabiral svojo moč, so lokalne milice postajale vse bolj agresivne in napadale britanske postojanke, predvsem pa so jih ovirale pri nabiranju hrane, tako za ljudi kot živali. Čeprav so vsi poveljniki v obeh vojskah imeli zelo slabo mnenje o milici, ji je uspelo preprečiti oskrbo britanskih vojakov. Ti so tako morali vse pripeljati iz Velike Britanije in nato tovor z velikim spremstvom dostaviti do svojih vojakov na polju. Zaradi težav z oskrbo in ker Howe ni vedel koliko vojakov ima Washington, ga v tem času ni napadel. Sredi maja, ko je Washington zapustil Morristown, ga je hotel pripraviti do tega, da bi Washington sprejel bitko vendar je ni, zato se je Howe umaknil v New York (Stephenson 1940: 394-396).

5.3.1 Saratoga

Burgoyne je prispel v Quebec 6. maja 1777 in se začel pripravljati na napad, ki ga je pričel junija. Nameraval je z 10.000 vojaki napredovati do utrdbe Ticonderoga, z 2.000 vojaki pa napasti dolino Mohawk. Ker je moral nekaj vojakov pustiti v Kanadi, vseh obljubljenih pa tudi ni dobil, je njegova vojska za napad na utrdbo štela 7.800 vojakov. S seboj je imel tudi 130 topov in možnarjev različnih velikosti. Manjše število vojakov ga ni skrbelo, saj so mu zagotovili, da bo imel veliko podporo južno od utrdbe. Tudi od obljubljenih 1.000 Indijancev jih je prišlo samo 500, vendar je bil prepričan, da so tako in tako uporabni samo kot izvidniki. Bojev na jezeru Champlain ni pričakoval, saj so ameriško mornarico na jezeru, po katerem se bo premikal, uničili že prejšnje leto (Dupuy 1974: 136, 139).

Američani niso pričakovali, da bodo lahko obranili utrdbo Ticonderoga, vendar je general Schuyler ukazal generalu Artur St. Clairu naj poskuša zadržati sovražnika čim dlje.

Vsi so pričakovali, da bo potrebno veliko truda preden bo utrdba zavzeta, vendar je Britancem uspelo pripeljati topove na hrib, ki jim je omogočal streljanje v samo utrdbo. Poveljniku utrdbe se je 6. julija uspelo umakniti in nato so Britanci zasedli ameriški Gibraltar, kot so imenovali utrdbo, nedotaknjen, ne da bi prišlo do resnih bojov (<http://www.multied.com/revolt/BTiconderoga.html>). Padeč utrdbe je povzročil nezaupanje kongresa v poveljnika Schuylerja, ki se jim je zameril že med invazijo v Kanado in zato so ga zamenjali z generalom Gatesom. Ko je Burgoyne izvedel, da se mu je sovražnik izmaknil, ga je pričel zasledovati ter ga dohitel pri mestu Hubbardton 7. julija. Napad je vodil Brigadir Fraser, ki je Američane presenetil, vendar so se ti umaknili na utrjene položaje na bližnjem hribu, kjer so odbili nekaj britanskih naskokov in pri tem utrpeli in povzročili velike izgube. Položaj se je spremenil, ko so prišli nemški najemniki in Američani so se zlomili ter zbežali. Britanci so izgubili 200 mož, Američani pa 330, od katerih je bil velik del zajet, omogočili pa so umik ostalih vojakov (<http://www.britishbattles.com/battle-hubbardton.htm>). 7. julija so Britanci že zavzeli utrdbo Anne, kjer so zasegli tudi nekaj opreme (http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Fort_Ann).

Burgoynov napad je zaenkrat potekal dobro, čeprav je njegova moč vse bolj slabela. V bojih je izgubil 220 vojakov, ki so bili ranjeni ali mrtvi, med napredovanjem pa je tudi moral pustiti za seboj posadke v utrdbah, ki jih je zavzel. V Ticonderogi je pustil 900 vojakov in nadaljnjih 400 v utrdbi Crowm Point, kjer je vzpostavil tudi magazin. Sedaj se je moral odločiti kako bo napredoval naprej. Lahko bi se vrnil v Ticonderogo in nadaljeval plovbo po jezeru George, vendar bi pri tem se moral iti nazaj, kar, bi se lahko razumelo kot umik. Odločil se je, da se bo odpravil do utrdbe Edward po kopnem. Tudi po tej poti bi lahko poslal svojo lahko pehoto naprej, saj je razbil večino nasprotnikovih enot, s tem pa bi tudi preprečil zbiranje dodatnih enot. Vendar se je odločil, da bo s seboj peljal vse svoje topove, ki jih je nameraval uporabiti pri morebitnem obleganju utrdbe. Američani so mu pot oteževali z različnimi preprekami, ki jih je moral nato odstraniti njegovo, napredovanje pa se je nadaljevalo s hitrostjo 1,5 km na dan. 29. julija so Britanci prišli do utrdbe Edward in jo zavzeli brez boja. Američani pa so se vse bolj umikali proti Saratogi, pri tem podirali drevesa in zbirali vedno več vojske (Ferling 2007: 204-213).

Burgoyne se je vse težje oskrboval, zato je poslal 750 vojakov z nalogo, da zavzamejo skladišče v Benningtonu (glej slika 4.2.1). Na poti jih je prestregla lokalna milica, ki ji je uspelo razbiti kolono in okrepitve, ki jih je Burgoyne poslana v pomoč. Burgoyne je v tej bitki izgubil 900 vojakov in skupaj z ostalimi izgubami in vojaki, ki jih je pustil v utrdbah, se je njegova vojska zmanjšala že za četrtno (<http://www.multied.com/revolt/Bennington.html>; http://www.historyofwar.org/articles/battles_bennington.html; <http://www.britishbattles.com/>

battle-bennington.htm). Indijanci, ki so bili z njim, so postajali vse bolj nestrpni in začeli napadati civiliste, kar pa je samo vzpodbudilo prihod še več milice, odločene braniti svoje domove. Zaradi njihovih napadov na civiliste in umika pri bitki pri Benningtonu, kjer so se umaknili, ko so opazili, da bodo obkoljeni, je začel Burgoyne verjeti, da ga samo ovirajo. Zaradi njegovega nespoštljivega odnosa do njih, pa so ga Indijanci sami zapustili. Svoj pohod je nadaljeval kljub temu, da se je vse težje oskrboval in imel vse večje izgube. S tem ko je izgubil Indijance pa tudi ni imel več prave obrambe pred ameriškimi zasedami. Ko je Burgoyne z svojo vojsko prispel v Saratogo, se je ustavil in počakal na okrepitev Howa in St. Legera. Ker pa ni bilo glasu o pomoči, se je odločil napasti. Utaboril se je 3 km severno od vzpetin, na katerih so se vkopali Američani in pričel pripravljati svoj načrt za napad. General Gates je prišel in prevzel poveljstvo 19. avgusta, prevzel pa je tudi načrt obrambe, ki ga je pripravil general Schuyler. Gates je imel na voljo 8.000 vojakov in milice v primerjavi z Burgoynom, ki je imel 7000 vojakov (Ferling 2007: 214-220).

Medtem je polkovnik St. Leger s 300 vojaki, 650 pripadniki kanadske milice in lojalisti ter 1.000 Indijanci izvedel slepilni napad na utrdbo Stanwix v dolini Mohawk. Med obleganjem utrdbe so Britanci izvedeli, da prihaja utrdbi na pomoč 800 pripadnikov milice in njihovih indijanskih zaveznikov. St. Leger je prestregel to kolono in se z Američani spopadel 4. avgusta 1777. Za napad na kolono je bil dodeljen samo del vojakov, ostali pa so nadaljevali z obleganjem. 400 Indijancev se je poskrilo na obeh straneh soteske, po kateri so prihajali Američani, vojaki pa so se skrili na hrib, na katerega je vodila pot, po kateri so Američani hodili. Indijanci bi morali počakati, dokler vsi Američani ne bi prišli v sotesko, vendar so napadli prezgodaj. Prvi strelji so ranili ameriškega poveljnika, bitka pa se je nato nadaljevala s hladnim orožjem. Bitko je za pol ure prekinila silovita nevihta in v tem času se je milica ponovno zbrala na bližnjem griču. Američani so streljali v parihi in s tem poskušali obdržati Indijance na razdalji. Boj je bil vse bolj izenačen in po nekaj urah sta se obe strani umaknile. Američani so imeli 465 mrtvih, ranjenih ali ujetih. Med boji v gozdu so tudi Američani iz utrdbe napadli britanski tabor, vendar so se morali umakniti. Britanci so imeli v obeh spopadih 150 mrtvih ali ranjenih. Obleganje se je nadaljevalo dokler ni St. Leger izvedel, da prihaja na pomoč utrdbi nova velika kolona in se umaknil. Bitka je bila pomembna zato, ker je preprečila združitev britanske vojske, povzročila pa je tudi državljansko vojno med Indijanci (Ferling 2007: 220-225; Morgan 1965: 85; Dupuy 1974: 143; <http://www.multied.com/revolt/Orinsky.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/Fort_Stanwix; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Oriskany).

Burgoyne je čakal na okrepitve, ki jih zaradi umika St. Legerja ni bilo. Imel je več možnosti: napad na številčno močnejšega in vkopanega nasprotnika, preiti reko Hudson medtem, ko nanj streljajo Američani, ali pa priznati poraz in se umakniti. Odločil se je za napad na ameriški levi bok, kjer je bila čistina (glej slika 4.2.1). Britanci so napadli zgodaj popoldne in Gates na začetku ni pričakoval napada na tem območju, vendar ko je videl nevarnost, je vojake iz vkopov poslal v boj. Bitka je trajala dve uri nato pa se je Burgoyne umaknil in ponovno zbral. Ob 15.30 se je bitka nadaljevala in Britanski center je bil dvakrat skoraj razbit, toda Burgoyne je vedno poslal nove okrepitve in preprečil umik. Boji so potekali še tri ure, dokler noč ni prekinila bitke. Britanci so obdržali bojno polje, kar se je v takratnem času razumelo kot zmago, vendar so pri tem utrpeli veliko izgub, saj so imeli 600 mrtvih ali ranjenih, Američani pa 350. Tudi njihova pozicija se ni spremenila; še vedno jim je primanjkovalo hrane, sovražnik pa jim je še vedno zapiral pot naprej. Poleg tega so Američani postajali iz dneva v dan močnejši zaradi prihoda novih vojakov (Ferling 2007: 225-228; <http://www.britishbattles.com/battle-freemans-farm.htm>).

Burgoyne se je po bitki odločil da bo čakal, saj je dobil pismo generala Clintona, ki ga je napisal 12. septembra, v katerem mu je sporočil, da namerava v desetih dneh prodreti do utrdbe Montgomery na reki Hudson. Ker je Burgoyne prejel pismo 21. septembra, je upal, da bo Clinton 22. septembra zapustil New York, in ga s hitrim pohodom rešil. Toda tudi če bi Clinton resnično krenil 22. septembra, ne bi mogel priti dovolj hitro na pomoč. New York je zapustil šele 5. oktobra in tudi takrat ni nameraval prodreti tako daleč, kot je bil Burgoyne. V ameriškem taboru pa je prišlo do spora med Benedictom Arnoldom in Gatesom, saj, čeprav je Arnold vodil vojake, v prvi vrsti ni bil niti omenjen v poročilu, ki ga je Gates poslal Kongresu in v nastalem prepiru je Gates odstavil Arnolda (Ferling 2007: 229-233; Dupuy 1974: 148).

Oktobra je postalo očitno, da Clinton ne bo pripeljal dodatnih vojakov in Burgoyne se je odločil za ponovni napad. V napad na ameriški levi bok je poslal 2.000 vojakov, takrat že dve petini svoje vojske. Bitka se je pričela 7. oktobra 1777 in načrt je predvideval napad na levi bok s treh strani. Ena skupina bi morala obiti levi bok in napasti od zadaj, druga skupina, ki je imela največ vojakov, je imela nalogo glavnega napada in zasedbe ameriškega levega boka. Tretja skupina pa se je morala vriniti med levi bok in ameriškim centrom. S tem bi levi bok, ki mu je po odstavitvi generala Arnolda poveljeval general Lincoln, odrezali in uničili. Napad se je začel popoldan kar je pomenilo, da bi se Britanci, če bi bilo potrebno umaknili, ko bi se začelo temniti. Vojaki, ki so napadali Lincolnov desni bok, so bili hitro premagani ter so se vrnili v tabor. Tudi na levem boku so bili Britanci v težavah, saj jim tudi po več poskusih ni uspelo obiti Američanov. Arnold je bil medtem v poveljniškem šotoru pri Gatesu, vendar ni

imel nobene naloge, zato je sam odšel na Lincolnov levi bok, kjer je videl kako britanski poveljnik zbira svoje moče in jih vodi v novi napad. Ker je spoznal kako pomemben je ta poveljnik, je ukazal ostrostrelcu naj ga ustrelji in, ko je poveljnik padel so se tudi vojaki razbežali. Nato je Arnold odjezdil v center, kjer so se Američani že umikali, zbral vojake in vodil protinapad, kateremu so se pridružili tudi Američani ob straneh, in Britanci so se morali po eni uri hudih bojev vrniti na izhodiščni položaj. Američani, ki so jim sledili, so napadli tudi njihove okope in jih zavzeli, nakar je Arnolda dohitel Gatesov ukaz in napad se je ustavil. S tem pa je bil Burgoyne rešen še večjega poraza. Vendar je v obeh bitkah skupaj izgubil 1000 vojakov in nekatere svoje najboljše poveljnike. Poleg tega pa so Američani zavzeli njegove sprednje položaje, zato se je umaknil na položaje, ki jih je zasedel 16. septembra. Američani so v obeh bitkah skupaj izgubili 500 vojakov in so sedaj bili v številčni prednosti 3:1, poleg tega pa so bili Britanci še obkoljeni (<http://www.britishbattles.com/battle-saratoga.htm>). Burgoyne je na posvetu s častniki predlagal, da bi se vojska razšla in vsak posameznik bi se skušal prebiti skozi ameriške linije. Njegov predlog je bil zavrnjen in edina možnost, ki je ostala, je bila predaja. Za pogoje o predaji je zaprosil 14. oktobra in Gates je zahteval brezpogojno vdajo, ki pa jo je Burgoyne zavrnil in predlagal svoje pogoje. Predal bi se takoj, vendar je zahteval, da se njegovim vojakom dovoli odhod v Veliko Britanijo, milici in lojalistom pa v Kanado. Gates je ponudbo sprejel, nakar pa je Burgoyne začel zavlačevati, saj je predvideval, da mu prihaja nasproti pomoč ter prosil za čas, da preučijo tekst, ki ga je sam napisal. 16. oktobra je Gates dovolil, da se sestane predstavnik vsake vojske in dodelata sporazum in med drugim so besedo kapitulacija spremenili v dogovor. Burgoyne je še vedno zavlačeval in se končno predal dvainsedemdeset ur po tem, ko je zaprosil za pogoje. Samo za predajo orožja so potrebovali štiri ure, nakar je 5.895 vojakov odkorakalo v Massachusetts (Ferling 2007: 233-241; Beard 1959: 125; Garraty 1998: 111-112; Black 2005: 11-12; <http://www.multied.com/revolt/Saratoga.html>).

Bitka pri Saratogi tako ni bila ena odločilna bitka, ampak je bila sestavljena iz dveh enako odločilnih bitk. Posledice britanskega poraza pa so bile zelo velike. Ameriška morala, zaupanje in odločnost, ki je trpela zaradi okupacije Philadelphie, je bila obnovljena. Zmaga pa je tudi pokazala, da Američani lahko uničijo celotno britansko armado in to je prepričalo Francijo, da je Veliki Britaniji napovedala vojno, kmalu pa sta ji sledili Španija in Nizozemska. Poraz je oslabil Northovo vlado v Londonu, saj je bil Germain obtožen, da mu ni uspelo koordinirati aktivnosti Burgoyne in Howa, ki je v tem času vodil svojo popolnoma samostojno kampanjo. Vojna pa se je za Veliko Britanijo sedaj popolnoma spremenila (Beard 1959: 125; Garraty 1998: 113).

5.3.2 Kampanja za Philadelphio

Washington je za napad Burgoyna iz Kanade izvedel junija in predvideval, da mu bo šel Howe nasproti, mu pomagal in se z njim združil nekje pri reki Hudson. Predvideval pa je tudi, da bo hotel zavzeti Philadelphio (glej slika 4.2.1), zato se je premaknil v Clove, od koder se je lahko premaknil v Philadelphio ali pa proti severu, odvisno kam bi se napotil Howe. Howe pa je v tem času samo premišljeval kako naj napade Philadelphio, ali naj gre po kopnem ali pa po morju. Po kopnem bi moral prehoditi večjo pot, kot jo je Cornwallis, ko je prispel do Trentona, pri tem pa bi bil izpostavljen napadom milice. Oteženo bi imel tudi oskrbovanje, med potjo pa bi moral puščati vojake za seboj za zaščito oskrbovalne poti, s tem pa bi imel vedno manjšo vojsko. Odločil se je za napad z morja, toda tudi tukaj je imel težave, saj ni vedel kje naj se izkrca. Če bi se izkrcal v zalivu Delaware, bi bil zelo blizu Philadelphie, vendar so Američani tukaj zgradili več utrd in utrjenih položajev. Nato je bil obveščen, da je za izkrcanje primernejši zaliv Chesapeake, vendar je bil bolj oddaljen od mesta 90 km. Pokrajina pa je bila za napad boljša, saj je bila večinoma ravna, in edina prepreka med njih in mestom bi bila Kontinentalna vojska. Ker je hotel z napadom na Philadelphio pripraviti Washingtona, da bi sprejel veliko odločilno bitko, saj ni mogel pustiti, da mesto, v katerem je bil kongres, pade brez bitke, se je odločil za izkrcanje v zalivu Chesapeake. (Ferling 2007: 242-244)

Na pot se je odpravil, ko je izvedel, da je Burgoyne zavzel utrdbo Ticonderogo 23. julija 1777 s 16.000 vojaki in 267 ladjami. Vendar je pred tem naredil že več napak. Ena izmed njih je bila, da ni sodeloval z Burgoynom kot je predvideval načrt. Svoj napad na Philadelphio je zavlačeval več mescev, medtem ko bi lahko napadel že pozimi, ko je bila reka Delaware zamrznjena, kar bi mu olajšalo prehod, ameriška vojska pa je bolehala in prezimovala. Naslednjo priložnost je imel na začetku pomladi, ko je bilo vreme za operacijo najbolj primerno. Napad bi tako lahko končal že do julija, ko je Burgoyne šele pričel s svojim napadom. Vendar je čakal sedem mescev in ko je končno odplul, je imel težave z vetrom in za pot je porabil 32 dni; štiri krat več, kot je bilo predvideno in dva krat več, kot če bi šel po kopnem. Zaradi tako dolge plovbe je začel izgubljati konje in tudi zdravje vojakov se je poslabšalo. Washington je hitro ugotovil, da je Howe namenjen v Philadelphio, kamor se je tudi sam hitro odpravil. V Philadelphii je korakal skozi mesto, s tem pa je dvignil moralo vojakom ter prebivalcem, saj jim je pokazal, da ne bodo zapuščeni. Samega izkrcanja Britancev ni nameraval preprečiti, saj je bilo preveč možnosti kjer bi se Britanci lahko izkrcali. Washington se je nato odpravil v Wilmington, kamor je prispel 25. avgusta, na isti

dan, kot je Howe pristal v kraju Head of Elk, kjer se je Howe ustavil za tri tedne. Washington se je odločil, da bo sprejel bitko, saj je to od njega pričakoval tudi kongres. Odločilna zmaga, kot jo je dosegel Gates, bi pripomogla k končanju vojne. Čeprav ni imel take številčne premoči kot Gates, saj je imel le 14.000 vojakov (2.000 manj kot Britanci), je zasedel položaje ob potoku Red Clay in se vkopal. Howe, ki ni hotel napasti vkopanega sovražnika, ga je obšel in nadaljeval svojo pot proti mestu, kjer je predvideval, da ga bo Washington prestregel. Washington se je umaknil proti Brandyeinu (glej slika 4.2.1) in postavil svojo vojsko, ki je sedaj narasla že na 16.000 vojakov, pri prvi plitvini, skozi katero je vodila cesta v mesto. Za priprave je imel nekaj več kot štiriindvajset ur, vendar jih ni dobro izkoristil in raziskal območja bitke (Ferling 2007: 244-247; Black 2005: 10).

Zaradi slabega poznavanja ozemlja je na svoj desni bok postavil malo vojakov, saj je predvideval, da v bližini ni nobenega kraja, kjer bi lahko prebroditi reko. Howe pa je bojišče dobro poznal zaradi lojalistov, ki so plačali okoliškim prebivalcem za informacije. Izvedel je za prehod, katerega je uporabil za napad na Washingtonov desni bok. Svojo vojsko je razdelil na dva dela. Prvi del bi moral napasti prehod, kjer je bilo skoncentriranih največ ameriških vojakov, drugi del pa bi šel v obhodni manever. Na dan bitke 11. septembra je bojišče prekrila megla in Howe je to izkoristil za začetek obhodnega manevra. Med pohodom so ga večkrat opazili, toda sporočila, ki jih je Washington dobival, niso bila jasna za kakšno silo gre. Britanci so se pokazali na ameriškem desnem boku od dveh in napadli številčno šibkejše Američane, ki so se začeli umikati na manjši hrib, vendar so jih Britanci pregnali. Washington, ki je sedaj že izvedel za napad, je poslal vse več okrepitev, odšel pa je tudi osebno poveljevat in zbirat svoje enote. Američanom je uspelo zadržati Britance za eno uro, nakar so bili prisiljeni v umik. V tem času je napadel tudi drugi del britanske vojske, ki mu je uspelo prebiti oslavljen ameriški center (<http://www.multied.com/revolt/Brandywine.html>). Američani so v umiku morali za sabo pustiti večino svojih topov, Britance pa jim je uspelo zadržati toliko časa, da se je lahko celotna Kontinentalna vojska umaknila. Britanske izgube so znašale 93 mrtvih, 488 ranjenih in 6 pogrešanih. Za Američane obstajajo britanska poročila o izgubah, in sicer, da so Američani imeli približno 300 mrtvih, 600 ranjenih in 400 zajetih. Zajeli pa so tudi 11 topov od 14 kolikor so jih imeli Američani v bitki. Ameriškega poročila o lastnih izgubah ni. Ocena ameriškega generala Greena je bila, da so izgubili med 1.200 in 1300 vojakov (Ferling 2007 248-252; Dupuy 1974: 146; <http://www.britishbattles.com/brandywine.htm>; http://www.historyofwar.org/articles/battles_brandywine.html).

Bitka je ponovno pokazala, da je Howe profesionallec, ki je premagal Washingtona amaterja, saj ga je ponovno obšel in napadel v bok, enako kot pri bitki na Long Islandu.

Čeprav so bili Britanci zmagoslavni, pa jim ni uspelo uničiti ameriške vojske, kot so to hoteli. Američani so se zelo pogumno borili in tako omogočili vojski umik, kar kaže na to, da so vojaki in častniki že imeli nekaj izkušenj iz prejšnjih bitk. Washington je po bitki poslal 1.500 vojakov pod poveljstvom generala Waynea v napad na britanski rep kolone, ki je nadaljevala pot proti Philadelphii. Vojaki bi se morali umakniti, če bi jih večja britanska sila hotela napasti, vendar to niso naredili takoj, ko so zato izvedeli. Britanci so jih napadli v noči z 21. na 22. september - kar je bilo za takrat neobičajno - s hladnim orožjem, saj njihov poveljnik ni dovolil polnih pušk zaradi možnosti, da bi streljali drug na drugega. Američani so bili v svojem taboru presenečeni in so utrpeli velike izgube preden jim je uspelo zbežati. Howe je v naslednjih dneh uspelo s spretnim manevriranjem večkrat prisiliti Washingtona, da se je umaknil in 26. septembra 1777 je vkorakal v Philadelphio (Dupuy 1974: 148; <http://www.britishbattles.com/battle-paoli.htm>; http://www.historyofwar.org/articles/battles_paoli.html).

Washington se je želel maščevati za poraz, zato je iskal možnosti, kjer bi lahko Britance napadel. Priložnost se mu je ponudila, ko je Howe razdelil svojo vojsko na dva dela. Del je ostal v mestu, ostale vojake pa je namestil v kraju Germantownu. Washington se je odločil, da bo napadel ter tako kot pri bitki pri Trentonu poskušal uničiti britansko vojsko, le da bi sedaj povzročil veliko več izgub. Washington je z nekaj okrepitvami, ki jih je dobil ponovno zbral vojsko, ki je štela 11.000 vojakov, Britanci pa so imeli v Germantownu 9.000 vojakov. Washington je sestavil zapleten načrt, ki je predvideval sočasni napad ponoči iz štirih strani. Začel se je 3. oktobra 1777 ob mraku, vojaki pa so morali prehoditi 26 km. Ponoči jih britanske predstraže niso opazile, vendar je bilo do zore le malo enot na svojih začetnih položajih. Britance pa so o napadu obvestili lokalni lojalisti vendar so vedeli samo, da napad bo, ne pa kje in kdaj. Vendar je Washington kljub temu ukazal napad ob petih zjutraj. Najprej so bili napadeni stražni položaji britanske lahke pehote, ki je sprožila alarm, nato pa so bili prisiljeni v umik. Nekateri so se umaknili v središče mesta, nekateri pa so se skrili v bližnjo kamnito hišo, ki se je tako spremenila v nekakšno utrdbo. General Green, ki je poveljeval dvema tretjinama vojske, je prispel pol ure kasneje. Deli milice sploh niso našli naselja, tisti, ki pa so ga, pa so bili hitro ustavljeni že pred samim mestom (<http://www.multied.com/revolt/Germantown.html>). Washington je nato, namesto da bi utrjeno hišo obšel, porabil eno uro pri obleganju in naskokih na hišo toda brez uspeha. Zaradi megle in dima, ki ga je povzročila bitka, je enota pod poveljstvom Greena zašla in napadla drugo ameriško enoto. Zaradi izgub in, ker sta srečale »sovražnika« tam kjer ga naj ne bi, sta obe enoti zbežale z bojnega polja. Američani so se še naprej bojevali, vendar nikjer niso

mogli prebiti britanske linije, umik posameznih enot pa je omogočil britanski napad v boke napadalcev, kar je pomenilo, da se je začelo umikati še več enot. Po treh urah bojov so se Američani umaknili še preden bi prispele britanske okrepitve iz Philadelphie. Američani so v bitki imeli 152 mrtvih, 521 ranjenih in 400 zajetih, medtem ko so Britanci imeli 70 mrtvih in 450 ranjenih (Dupuy 1974: 150; http://www.historyofwar.org/articles/battles_germantown.html; <http://www.britishbattles.com/germantown.htm>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Germantown).

Vsa krivda za propadel napad je bila zvaljena na generala Stephana, ki je poveljeval enoti, ki je zašla. Ta napaka je odvzela pozornost napaki, ki jo je storil Washington, ko je ukazal napad na utrjeno hišo, namesto da bi nadaljeval glavni napad, s tem pa je dal Britancem možnost, da so se zbrali in pripravili obrambo. Stephan je bil nato odstavljen, kar je sprostilo mesto za Francoza markiza de Lafayettea, ki je prevzel poveljstvo nad njegovo enoto. Washington je pri napadu napačno predvideval, da je njegova vojska dovolj izkušena za izvedbo tako zapletenega napada. Napad je tudi predvideval koordinacijo med posameznimi skupinami, do česar pa ni prišlo. Howe je po bitki združil celotno vojsko v Philadelphii, vendar ni mogel napasti Washingtona, saj je moral zavarovati svoje oskrbovalne poti, kar je pomenilo zavzeti ameriške utrdbe pri reki Delaware, kjer je utrpel tudi velike izgube. Britanska zmaga je bila prazna, saj niso uspeli razbiti Kontinentalne vojske, samo mesto pa je bilo nepomembno. Za razliko od Evrope, kjer je zasedba prestolnice ponavadi pomenila konec vojne, prestolnica v Ameriki ni igrala tako pomembne vloge (Ferling 2007: 253-256; Beard 1959: 125; Garraty 1998: 113).

Washington je po koncu bitke v decembru 1777 odšel prezimovat v dolino Forge, ki se nahaja 32 km stran od Philadelphie. Čeprav je hotel vojsko razbiti v več manjših taborov, mu kongres tega ni dovolil. Kongresu se je taka poteza zdela preveč podobna britanski napaki iz prejšnjega leta, ko je Washington nato napadel enega izmed manjših taborov. Poleg možnega britanskega napada pa so hoteli tudi napad na Philadelphio, s katerim bi pregnal Britance. Sklenjen je bil kompromis, s katerim je bila vsa vojska v enem taboru, vendar Washingtonu ni bilo potrebno napasti mesta. Bil pa je dovolj blizu, da prepreči nadaljnja britanska osvajanja (<http://www.multied.com/revolt/valleyforge.html>; Ferling 2007: 257-258; Garraty 1998:114; Morgan 1965: 90).

5.4 Leto 1778

Decembra 1777 je prišla v Evropo novica o britanskem porazu pri Saratogi. Tako kot v Londonu je odmevala tudi drugod po Evropi predvsem v Parizu, kjer so bili tudi ameriški

predstavniki med njimi Benjamin Franklin. Ameriški delegati, ki so prišli v Francijo že prejšnje leto, so medtem skušali vplivati na francosko javno mnenje in Francijo pripeljati v vojno. Francozi so se vse bolj nagibali k vstopu v vojno, k pospešitvi priprav pa jih je privedlo več stvari. Iz Londona je vlada, ki je vedela, da so ameriški pogajalci v Parizu, poslala pogajalce. Njihova naloga je bila, da ugotovijo če bi se z Američani dalo pomiriti, če London sprejme zahteve prvega kongresa pred začetkom vojne. Ameriški pogajalci so le izkoristili sestajanje z Britanci, za katera so Francozi vedeli, zato da so prepričali še tiste omahljivce na francoskem dvoru, ki niso hoteli iti v vojno z Veliko Britanijo. Francozi so se odločili priznati neodvisnost Združenih držav Amerike. S tem so začeli vojno z Veliko Britanijo, saj so v pogajanjih med Britanci in Američani videli možnost pobotanja, v prihodnosti pa celo zavezništvo med državama. Pogajanja med Francozi in Američani so se začela v prvem tednu januarja 1778. Pogodba pa je bila sklenjena 6. februarja. Z njo so sklenili trgovinski sporazum in vojaško zavezništvo, s katerim so se zavezali, da ne bo premirja, dokler ne bodo Združene države Amerike uradno priznane. Francoski zunanji minister Vergennes, ki je bil glavni zagovornik vojne pa ni hitel v vojno samo zaradi ameriških zmag ali želje po pomoči novonastali državi. Predvsem je hotel popraviti francoski ugled v svetu in prizadeti Britance. Odločitev mu je olajšala tudi vest, da je francoska mornarica zaključila z gradnjo novih ladij in je pripravljena na vojno (Ferling 2007: 259-265; Morgan 1965: 92-93).

Britanci so od svojih predstavnikov v Franciji izvedeli, da bodo morali najverjetneje priznati neodvisnost Amerike, če bodo hoteli skleniti premirje. Že pred porazom pri Saratogi so bili pripravljene na pogajanja, sedaj pa je vlada predlagala, da se v Ameriko odpošlje delegacijo, ki bi poskušala doseči mir z Američani. Pripravljene so bili odstopiti od večine svojih prejšnjih stališč. Vse kar bi ostalo od starega imperialnega sistema, bi bila vrhovna oblast kralja in trgovinska pravila, do katerih kongres nikoli ni imel pritožb. Tudi s kongresom bi se pogovarjali kot z legalnim in legitimnim telesom, ki bi zastopal trinajst kolonij, britanska vojska pa bi za enkrat še ostala v mestih, ki jih je zasedla. Britanski pogajalci so odšli na pot 69 dni po podpisu sporazuma Združenih držav Amerike s Francijo v Parizu, ki ga je kongres potrdil 2. maja. Ko so britanski odposlanci prišli v Ameriko, so izvedeli, da so se pripravljene pogajati o končanju vojne samo, če se prizna neodvisnost, za kar pa niso imeli pooblastil, nakar so se vrnili nazaj v Veliko Britanijo (Ferling 2007: 265-268).

Po podpisu zavezništva Američanov s Francijo so se v Londonu odločili, da bodo morali spremeniti strategijo. Oba Howa so odpoklicali in na mesto poveljnika vojske v

Ameriki postavili generala Clintona, za poveljnika ladjevja pa admirala Johna Byrona. Odločili so se tudi, da bodo zapustili Novo Anglijo ter se osredotočili na južne kolonije, kjer so bile bolj pomembne surovine, pričakovali pa so tudi večje število lojalistov. Povečali in pospešili so izdelavo novih bojnih ladij, saj so imeli proti skupni francosko španski mornarici samo dvotretjinsko premoč v številu ladij. Povečali so tudi vojsko, v ta namen pa so ponudili večjo nagrado ob vpisu ter zmanjšali potrebna leta za vpis. Clintonu so ukazali, da naj poskuša prisiliti Washingtona v bitko, če pa mu ne uspe, pa naj bi se skoncentriral na priobalna mesta in manjše napade v Novi Angliji. Dobil je tudi dovoljenje, da po potrebi zapusti Philadelphio (Ferling 2007: 268-271; Beard 1959: 126; Garraty 1998: 113).

Washington je medtem prezimoval v dolini Forgej, kjer je zaradi porušitve sistema oskrbovanja umrlo 2.500 vojakov od 10.000, kolikor jih je decembra prišlo v dolino. Spopasti se je moral tudi z govoricami o možni zamenjavi z Gatesom, vendar so ga kongresniki podprli. Med prezimovanjem je poskušal vojake tudi bolje izuriti, pri čemur mu je pomagal baron von Steuben, pruski častnik, ki se je pridružil Američanom. Pozimi je vojsko zapustilo veliko častnikov in vojakov, ki so bili nezadovoljni s plačilom, častniki pa tudi s svojim statusom. Vzdušje in morala v taboru se je izboljšala, ko so izvedeli novico o francoskem zavezništvu (Ferling 2007: 294; Black 1998: 136).

5.4.1 Bitka pri Monmouthu

General Clinton je prispel v Philadelphio 8. maja 1778, kjer je Howe razrešil poveljstva in zaradi ukaza, da se mora vojna preseliti na jug (poleg tega je bilo 10.000 vojakov prerazporejenih na druga bojišča), se je odločil, da bo zapustil Philadelphio. Mesto je Clinton zapustil 18. junija v jutranjih urah, s seboj pa je vzel tudi vse prebivalce, ki so hoteli oditi. Zaradi velikega števila ljudi je na ladjah zmanjkalo prostora za vojake zato, se je odločil, da bo vojsko v New York odpeljal po kopnem. Washington je zelo pozorno spremljal dogajanje in ko je izvedel, da bo Clinton odšel z vojsko po kopnem, se je začel pripravljati na bitko. Z novo bitko je želel popraviti svoj ugled ter preizkusiti novo vojsko, ki jo je izučil Steuben. Možnost se mu je ponudila 24. junija, ko je dohitel britansko vojsko. Washington je hotel izsiliti veliko bitko, saj je imel s 13.000 vojniki majhno številčno premoč nad Britanci, vendar so častniki zagovarjali čakanje na prihod Francozov, nato pa skupno delovanje (Dupuy 1974: 161).

Washington je sklenil kompromis in se odločil, da bo napotil 1.500 vojakov z nalogo, da nadlegujejo britanski premik, večjih bitk pa bi se morali izogniti. Čez dva dni si je premislil in določil tri divizije, skupno 5.340 vojakov. Njihova naloga je bila, da nadlegujejo

Britance na obeh bokih in od zadaj ter se če bo mogoče, spopasti s Clintonovo zaščitnico, 2.000 njegovih najbolj elitnih vojakov. Poveljstvo nad pohodom je dobil Lafayette, bitko pa bi moral voditi general Lee. Washington ga je bil na začetku vesel, toda Lee je kmalu začel govoriti o Washingtonovih napakah leta 1776 in kritizirati novo vojsko. Kljub temu je dobil poveljstvo v bitki, saj je bil Lafayette premalo izkušen. Lee se je odločil, da bo napadel britansko zaščitnico 28. junija. Ko so se začeli spopadati, je Clinton, ki si je tudi želel spopad, prišel na pomoč svoji zaščitnici in številčna premoč je prišla na britansko stran. Ko je Lee videl, da prihajajo britanske okrepitve, je ukazal umik, ki se je hitro spremenil v brezglavi beg. Washington, ki se je nahajal pri glavnini vojske, je začel srečevati umikajoče se vojake, ki pa mu niso mogli povedati kaj se dogaja. Washington je nato odjezdil naprej, da bi se prepričal kaj se dogaja in pri tem zbiral umikajoče vojake. Ko je srečal Leeja, ga je razrešil dolžnosti poveljevanja in sam prevzel poveljstvo. Vojake je zbral in pripravil obrambno linijo ter odbil več britanskih napadov. Boji pa so se nato pomirili tudi zaradi velike vročine ter se preusmerili na topniško obstreljevanje. Washington je za naslednji dan pripravljaval napad, vendar se je Clinton, zadovoljen, da je ubranil svoj umik, umaknil ter nadaljeval svoj pohod v New York, kamor je prispel 1. julija (Ferling 2007: 301-305; http://www.historyofwar.org/articles/battles_monmouth.html; http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Lee_%28general%29; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Monmouth).

Bitka je bila test za nanovo izučeno Kontinentalno vojsko, končala pa se je na taktični ravni kot neodločena bitka, vendar so Američani obdržali bojno polje po britanskem umiku. Američani so imeli v bitki 360 izgub, Britanci pa so jih utrpeli 500. Bitka pri Monmouthu je bila zadnja velika bitka v vojni na severu in druga Washingtonova bitka, v kateri se je spopadel z britansko vojsko na, za takraten čas, konvencionalen način in ni bil poražen. Po bitki je bil Lee postavljen pred vojaško sodišče, ki ga je suspendiralo za eno leto, ker pa je nadaljeval z obtožbami v časopisih, ga je kongres izključil iz vojske. Lee je umrl leta 1782 v Philadelphii (Ferling 2007: 306-308; Beard 1959: 126; Garraty 1998: 114; <http://www.britishbattles.com/battle-monmouth.htm>).

5.4.2 Newport

Leta 1778 je v Ameriko prišlo tudi francosko ladjevje šestnajstih ladij, vendar je bilo prepozno, da bi preprečilo Clintonov umik iz Philadelphie. Britansko ladjevje, ki mu je v tem času še poveljeval admiral Howe, ki je čakal na zamenjavo, je bilo raztreseno po ameriški obali, ladjevje iz Velike Britanije pa še ni prispelo. Tako so imeli Francozi premoč na morju in Washington je to hotel izkoristiti za zavzetje New Yorka. Vendar je Clinton za razliko od

Howa in Gagea, ki nikoli nista zavzela pomembnih planot pri obleganju Bostona, poslal vojake na otok, ki je nadziral pristanišče, s čimer je preprečil lahko osvojitve tega otoka. V ameriških rokah bi lahko povzročil zaprtje pristanišča v New Yorku. Francosko ladjevje pod poveljstvom admirala d'Estainga pa ni moglo vpluti v pristanišče, saj je bilo preplitvo. Washington se je moral odpovedati zasedbi New Yorka, vendar je hitro sestavil nov načrt za zasedbo Newporta (glej slika 4.2.1), ki ga je branilo 6.700 britanskih vojakov. Francosko ladjevje je z lahkoto odgnalo britanske ladje v bližini, na kopnem pa so se bližali vojaki pod poveljstvom generala Sullivana. Sullivan je zbral z milico in vojaki, ki mu jih je poslal Washington, 10.127 vojakov. Ker pa Washington ni najbolj zaupal v sposobnosti generala Sullivana, saj ga je poslal v Rhode Island zato, ker tam ni bilo nič pomembnega, mu je kot pomočnika poslal tudi Greena in Lafayettea. Admiral Howe je v tam času zbral dvajset ladij in prišel izzvati francosko ladjevje. Bitko je prekinila močna nevihta in ladjevji sta se poškodovani vrnila v pristanišča. Sullivan je nadaljeval z obleganjem, vendar ker je Clinton prišel z okrepitvami, so 24. avgusta opustili obleganje. Washington se je po neuspelem poskusu zavzetja Newporta ustalil s svojo vojsko na White Plains in tam končal kampanjo leta 1778. Vojsko je za prezimovanje razdelil na več manjših delov, kar mu kongres ni več oporekal vojska pa tudi ni imela takih težav z oskrbovanjem kot leto prej (Ferling 2007: 308-314; Flexner 1968.: 326-327).

5.5 Leto 1779

Kongres je za leto 1779 predvideval ponovni napad na Kanado skupaj s Francozi. Washington je bil proti invaziji, saj je mislil, da si bo Kanado prisvojila Francija, ameriški poveljnik pa bi bil Gates, ki je bil še vedno zelo priljubljen in bi lahko ogrožal njegov položaj. Nad idejo niso bili navdušeni niti Francozi, saj so se Kanadi odpovedali v sporazumu z Združenimi državami, prav tako pa so raje videli, da Kanada ostane v rokah Velike Britanije. S tem bi bile Združene države Amerike šibkejše in bolj odvisne od Francije. Francija, ki je računala na hitro zmago, ko je poslala v Ameriko admirala d'Estainga je želela v vojno spraviti tudi Španijo, saj bi bila zmaga tako lažja, vojna krajša, s tem pa tudi cena nižja. Španija je predvidevala, da je Velika Britanija vojno že izgubila, vendar je obe strani izsiljevala za boljše pogoje: Veliko Britanijo, da bi ostala nevtralna, Francijo pa, da bi stopila v vojno na njeni strani. Španija je izbrala Francijo, saj ji Velika Britanija ni mogla odstopiti vseh ozemelj, ki jih je zahtevala. Sporazum o zavezništvu sta državi podpisali 12. aprila 1779 in v njem se je Španija zavezala, da ne bo sklenila miru brez francoske privolitve. Francija pa je morala privoliti, da ne bo miru, dokler Gibraltar ne bo španski, obljubiti pomoč pri

osvojitvi Floride in pristati na skupno invazijo na Veliko Britanijo. Francoski zunanji minister Vergennes ni bil navdušen nad invazijo na Veliko Britanijo. Vedel je, da bo v ta namen Velika Britanija zadržala doma veliko vojske in ladjevja ter, da je uspeh take akcije malo verjeten. Brez pristanka na invazijo pa Španija ne bi vstopila v vojno. V primeru uspeha bi se v vojno lahko vpletle še druge evropske države, kar bi vojno samo še podaljšalo in zapletlo (Ferling 2007: 316-318).

Francozi so hoteli videti tudi ameriške zahteve ob morebitnem miru, predvsem zato, da so videli ali so v nasprotju s španskimi in njihovimi zahtevami. Kongres se do tedaj še ni pogovarjal o tem kakšne zahteve, poleg neodvisnosti, bi postavili Veliki Britaniji, saj se posamezne kolonije niso strinjale o vsem. V upanju, da se ohrani zelo potrebna enotnost v boju so se tej temi izogibali. Francozi pa so jih sedaj prisilili, da so se s tem spopadli. Kongres je po pogajanjih sestavil svoje vojne cilje. Poleg neodvisnosti ni zahteval ne Floride, ne Kanade, tudi pravic za plutje po Missisipiju in pravic za ribarjenje ne. Zahteval je le ozemlje na zahodu, kamor se niso mogli širiti zaradi zakona iz leta 1763. Ameriške želje se tako niso prekrivale z nobenimi drugimi francoskimi željami, kar je Francozom olajšalo pridobivanje zaveznikov. Velika Britanija se je medtem pripravljala na svojo južno strategijo ter na boj v Evropi s svojim starim sovražnikom (Ferling 2007: 318-320).

Kontinentalna vojska je bila leta 1779 opremljena bolje kot kadarkoli prej, saj je Francija prispevala veliko materiala. Vojaki so dobili nove uniforme, ki jih velika večina prej sploh ni imela, dobili so tudi novo orožje, saj je Francija v Ameriko poslala 100.000 pušk, pravtako pa so imeli tudi več topništva. Washington je moral prvič zagotoviti skladišča za vso opremo, ki so jo dobili. Vojski se je pridružilo veliko tujcev. Med njimi so prevladovali Francozi, Poljaki in Prusi, ki so jih rekrutirali ameriški odposlanci v Evropi, nekateri pa so prečkali Atlantik sami. Vsi, ki so prišli, niso bili dobri vojaki, nekateri tudi niso znali angleško in jim zato tudi niso nič koristili. Kontinentalna vojska se je pozimi leta 1778/79 preoblikovala. Ustanovili so enote konjenice, vojne policije in reformirali medicinsko enoto. Ustanovili so tudi črnske enote, ki so jih sestavljali osvobojeni črnci ali pa sužnji, katerim se je obljubila svoboda po vojni. Nekateri so dali sužnje v zameno za svoje služenje. Posamezne države so vse težje zagotavljale predpisano kvoto vojakov. Države, kot je bila Južna Karolina, ki je imela veliko sužnjev, ni hotela pošiljati belih vojakov, saj se ne bi mogla braniti v primeru črnske vstaje. Sužnjev pa niso hoteli dati, ker bi bili tako finančno oškodovani. Težave je povzročala tudi hiperinflacija, saj je dolar hitro izgubljal na vrednosti, to pa je oteževalo tako življenje ljudi kot vojakov, omejevalo pa je tudi izvajanje vojaških operacij (Ferling 2007: 321-325).

Washington ni hotel preiti v ofenzivo, saj se je bal neuspeha, medtem ko je Gates samo pridobival na popularnosti. Svoje nedelovanje je nato opravičeval z gospodarskimi težavami, saj sta bila obramba in obleganje New Yorka cenejša kot kakršen koli napad. Vezan je bil tudi na zavzetje New Yorka in v ta namen je čakal francosko ladjevje. Ker se ni mogel več zanašati na nasvete generala Leeja, ki je bil edini profesionalni častnik v vojski, je vse bolj čakal na sodelovanje s francoskimi poveljniki in se odpovedal vsakršni nevarni operaciji, razen če so jo podpirali Francozi. V letu 1779 so se zelo povečali napadi na naselja na meji z Indijanci. Indijance so v napadih podpirali tudi lojalisti in zaradi vse večjih žrtev se je Washington odločil ukrepati. Z napadom na Irokeško konfederacijo je želel Indijance prisiliti, da se predajo oziroma postanejo nevtralni. Za kampanjo je določil 4.000 vojakov, saj je želel obdržati zadostno število mož za napad na New York, če bi prišlo francosko ladjevje. Indijanci so imeli 600 vojakov med njimi so bili tudi lojalisti, za preprečitev britanske podpore pa so Američani poslali enega izmed najvidnejših zagovornikov napada na Kanado izvajati priprave za napad. Kanade nikoli ni mislil napasti, toda s to zvijačo so Britance prisilil, da so poslali del Clintonove vojske v Kanado in tako niso mogli pomagati svojim indijanskim zaveznikom in lojalistom. Do večjih spopadov ni prišlo, saj so bili Američani v veliki premoči. So pa zažgali veliko indijanskih naselij ter njihov pridelek, s tem pa so Indijance pregnali v Kanado. V Kanadi jih je v naslednji zimi veliko umrlo, saj so jim Američani vse uničili. Medtem pohodom so vojaki s seboj pripeljali tudi geografe, ki so narisali zemljevide ter tako omogočili nadaljnjo poseljevanje, ki so ga že načrtovali. Washington je pokazal svojo vezanost z New Yorkom tudi s tem, ko se ni odzval na britanski napad na Georgijo in zavzetje Savannah (Ferling 2007: 346-347).

5.5.1 Zavzetje Georgije

Britanci so v zadnjih dneh leta 1778 začeli izvajati svojo južno strategijo, v kateri so tudi južne kolonije spoznale realnost vojne za neodvisnost. Konec novembra je 3.500 vojakov pod poveljstvom polkovnika Campbella odplulo iz New Yorka z nalogo zavzeti Georgijo, ki je bila najjužnejša država in tudi država z najmanj prebivalci. Dva dni pred Božičem so prispeli do obale Georgije, se hitro izkrcali ter nadaljevali pot po reki Savanni do glavnega mesta Savannah (glej slika 4.2.1). Poveljnik južnega področja je bil general Robert Howe, ki se je v svojih dveh letih poveljevanja v južnem področju bojeval predvsem z lojalisti, ki so napadali čez mejo s Florido, in v teh napadih je utrpel velike izgube. Poskušal je tudi napasti Florido, vendar je njegova ofenziva propadla že na meji. Ti spodrsaljaji so pripeljali kongres do spoznanja, da ga je potrebno odstaviti, kar so storili septembra, vendar je bil Howe v času

napada še vedno poveljnik, saj je čakal zamenjavo. Howe je imel na voljo 854 vojakov, med njimi je tretjino predstavljala milica, in štiri topove. Ker je zanemaril utrjevanje mesta in tista dela, ki so bila narejena že v prejšnji vojni je bilo obleganje izključeno. Na voljo je imel umik, napasti sovražnika med izkrcajem ali pa se spopasti s sovražnikom pred mestom. Howe je izbral zadnjo možnost in postavil svoje vojake med gozd na levi strani in močvirjem na desni, s tem pa je zaprl cesto, ki je vodila v mesto. Britancem je pred bitko prebegli suženj pokazal pot skozi močvirje, zaradi česar so lahko napadli Američane od zadaj. S slepilnim frontalnim napadom so zaposlili Američane nato pa jih obšli po desnem boku in obkoljeni Američani so hitro zbežali. Američani so utrpeli 87 mrtvih, med njimi jih je 30 utonilo med begom, tri četrtine pa jih je bilo zajetih. Britanci so imeli le 7 mrtvih in 17 ranjenih. Zasegli so tudi veliko streliva in hrane, črncem so ponudili svobodo in v šestih mesecih okupacije se jim jih je pridružilo 1.500 (Dupuy 1974: 162).

Washington je to leto po dolgem času obiskal kongres v Philadelphii, saj se je želel pogovoriti o vse hujših gospodarskih razmerah. Kongres pa se je medtem zelo spremenil. Od 47 delegatov, s katerimi se je pogovarjal leta 1775, jih je v kongresu ostalo samo še 12. Nekateri so bili poslani v tujino, nekateri so se umaknili v privatno življenje in nekatere so domače države poklicale nazaj, saj so hotele svoje najboljše predstavnike uporabiti za svoje namene. Kongres je bil tako vse bolj brez moči, gospodarske težave pa so ga še slabile. Dogovoriti se jim je uspelo le to, da bodo poskušali odpraviti vse slabše stanje tudi z novimi posojili iz tujine. Z Indijanci pa niso imele težav samo severne države. Tudi v Virginiji so se bojevali z njimi in jih, tako kot na severu, pregnali z ozemlja, katerega si je država lastila že od ustanovitve kolonije, vendar je Velika Britanija onemogočila nadaljnjo širjenje. Washington je v kongresu, ko je zvedel za to, opozoril vse države naj ne gledajo le nase, naj pošljejo v kongres svoje najboljše zastopnike. Poudaril je, da vojne z Veliko Britanijo še ni konec, na to vojno pa bi se tudi morali osredotočili (Ferling 2007: 380).

Washington se je pričel zavedati, da lahko britanski napadi v južnih kolonijah uničijo Združene države Amerike. Ljudje so bili že zelo utrujeni vojne, vojaški porazi pa bi jih lahko prepričali, da se vojne ne da dobiti. Zato je admiral d'Estaing prosil, da če že ne bo prišel v New York, naj vsaj napade Savanno, isto pa so ga prosili tudi v kongresu. Z uničenjem Britancev v Georgiji so hoteli preprečiti njihovo invazijo v južne kolonije. Poveljstvo v južnem področju je prevzel general Lincoln, vendar mu je Washington poslal zelo malo vojakov. Tudi Britanci so zamenjali poveljnika z generalom Prevostom, ki je imel nalogo umiriti Georgijo tudi s pomočjo lojalistov, za katere so pričakovali, da se bodo pridružili Britancem v velikem številu. Ti načrti se niso nikoli uresničili, čeprav je bil London še naprej

prepričan, da je na jugu veliko lojalistov tudi kasneje. Za vsakega, ki je stopil v službo Britancev, so se trije pridružili patriotom (Ferling 2007: 385-388).

Admiral d'Estaing je prispel pred obalo Georgije v septembru in ko je ugotovil, kako malo vojakov ima Lincoln, ki je imel 1.000 vojakov Kontinentalne vojske, je napad skoraj odpovedal. Premislil si je zaradi zasmehovanja, ki bi ga bil lahko deležen ob vrnitvi v Francijo če ne bi napadel, in možnost slabega vpliva na zavezništvo med državama če bi se Francozi ponovno umaknili, kot pri Newportu. 16. septembra so se njegovim 3.500 vojakom pridružile vse enote pod poveljstvom Lincolna in skupaj sta zbrala 7.722 vojakov. Med njimi je bilo veliko milice in francoska enota, ki so jo sestavljali samo črnci. Prevost je imel na voljo 4100 vojakov, med njimi so bili tudi lojalisti in oboroženi sužnji, vendar je zanemaril obrambne priprave Savanne. Čas za obrambo je pridobil, ko ga je d'Estaing poskušal prepričati v predajo, on pa je pogovore zavlačeval. Francozi in Američani so se po neuspelih pogajanjih odločili za obleganje in z ladij so pripeljali težke topove, obstreljevanje mesta pa so pričeli 4. oktobra. Po tednu obstreljevanja se je d'Estaing odločil za napad na mesto, saj je bilo njegovo ladjevje zasidrano že 40 dni. Pridobil je tudi informacije o možnem britanskem napadu, prav tako pa se je poskušal izogniti nevihtam. Za napad je določil 9. oktober napasti pa je želel britanski desni bok, ki je bil najšibkejši. Napad je zamudil, ki se je tako pričel šele ob zori, boji pa so postajali vse silovitejši. Kljub slepilnim napadom in osredotočenjem enot na desnem britanskem boku, je napad spodletel. Ameriške in francoske izgube so bile 117 mrtvih in 707 ranjenih, med njimi tudi d'Estaing, ki je osebno vodil napad. Britanci so v bitki izgubili 75 vojakov. Po spodletelem napadu je d'Estaing prenehal z obleganjem in se vrnil na ladje in v Francijo (http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Savannah; Ferling 2007: 388-391).

General Clinton je v tem času postajal vse bolj obupan, saj s svojo majhno vojsko ni mogel izvajati nikakršnih akcij. Ponudil je tudi svoj odstop, vendar so ga zavrnilo ter mu obljubili okrepitve. Medtem časom se je moral zadovoljiti s plenilskimi napadi po ameriški obali. V enem takih napadov maja 1779 je napadel Virginijo ter pri tem uničil 137 ladij, ki so bile v gradnji in zaplenil toliko materiala, da je bilo potrebnih 17 ladij, da so ga odpeljale nazaj v New York. S takimi napadi je poskušal prisiliti posamezne države, da obdržijo svojo vojsko doma za obrambo, s tem pa bi se zmanjšala Washingtonova vojska. Obljubljene okrepitve je dobil šele konec poletja, vendar je moral počakati, da so se vojaki po težkem potovanju čez Atlantik pozdravili. Medtem časom je tudi Washington izvajal manjše napade na utrjene britanske položaje in jim pri tem povzročil precejšnje izgube, tako v možeh kot materialu. 19. avgusta 1779 je Washington izvedel, da je v vojno na njihovi strani vstopila tudi Španija, s čimer so pridobili premoč na morju. Clinton, katerega položaj se je samo

slabšal, je zapustil Rhode Island v luči španskega vstopa v vojno in ponovno ponudl odstop, ki pa je bil zopet zavrnjen. Novembra 1779 je Washington izvedel, da francoskega ladjevja ne bo, tako da je lahko svojo vojsko razdelil za lažje prezimovanje. Z večino pa se je odpravil v Morristowne, kjer so prezimovali že pred tremi leti (Beard 1959: 126-127; Garraty 1998: 114; Ferling 2007: 358-360).

6. VOJNA NA JUGU 1780-1783

6.1 Leto 1780

Za leto 1780 se je Francija odločila poslati novo vojsko in ladjevje v Ameriko, saj je morala popraviti svoj ugled med Američani po spodletem poskusu zavzetja Savanne prejšnje leto. Francija v dveh letih vojne ni dosegla nobenega vidnega uspeha. Vse bolj se je tudi kazala možnost dolgotrajne vojne, ki si je ni mogla privoščiti, saj je že imela zelo velik dolg. Tudi v zavezništvu med Francijo in Španijo je prišlo do težav, saj so Španci želeli ponoviti spodletelo invazijo na Veliko Britanijo. Francozi so bili proti ponovnem poskusu, ker so želeli sprostiti svojo mornarico za operacije v Ameriki. Možnost doseči hitro zmago so videli v zmagi v kolonijah in ne v Evropi. Vergennes se je strinjal z drugo invazijo le pod pogojem, da Španija, ki še ni plačala svojega dela prve invazije, plača svoj del druge invazije vnaprej, nakar so Španci hitro umaknili svoj predlog. Odločili so se, da se bodo skoncentrirali na zavzetje Gibraltarja, zaradi česar so se vključili v vojno. Velika Britanija jim je njihov poskus preprečila, saj je porazila njihovo floto, ki je blokirala Gibraltar in ga oskrbela z vojaki in zalogami. Zavzela je tudi nekaj španskih kolonij v Karibskem morju. Velika Britanija je bila prvič v vojni proti Franciji in Španiji brez zaveznikov, zato je iskala nove zaveznike v Prusiji in Rusiji, vendar brez uspeha. V kolonije so poslali tudi dodatno vojsko, predvsem v Kanado, kjer so se počutili ranljive in pričakovali nov poskus zavzetja s strani Američanov in Francozov. Okrepili so tudi Jamajko, najpomembnejšo posest v zahodni Indiji. Združene države Amerike so se leta 1780 morale spopasti z rešitvijo problema hiperinflacije. Marca 1780 so se odločile, da bodo uvedli nov denar, državam pa so dovolili zaplembo in prodajo imetja lojalistov. S tem so poskušali zbrati denar za oskrbo vojske. Washington in kongres sta za tisto leto prosila Francijo, naj pošlje v Ameriko vojsko in mornarico, skupaj pa bi nato poskušali doseči odločilno zmago (Ferling 2007: 392-397; Black 2005: 16).

Francoska vojska in ladjevje, ki je bilo obljubljen Zdrženim državam Amerike v letu 1780, je prispelo 15. julija na Rhode Island. Francoski vojski 6.500 vojakov je poveljeval general Rochambeau, francosko mornarico pa je vodil admiral Tarbay. Ko je Washington izvedel za приход Francozov, se je odpravil proti njim na skupni sestanek. Washington je francoskima poveljnikoma predlagal zavzetje New Yorka, saj je bil vse bolj prepričan, da se izteka čas, v katerem je potrebno doseči odločilno zmago in končati vojno. Po njegovem prepričanju Združene države Amerike ne bodo mogle več dolgo zdržati v vojni, saj je bilo njihovo gospodarsko stanje zelo slabo, prav tako pa ljudje niso več podpirali vojne in so se je naveličali. Francoza je Washington navdušil, toda nista bila pripravljena za kakršnokoli

akcijo, saj sta čakala okrepitev tako v vojaki kot ladjah. Po sestanku se je Washington 23. septembra vrnil k svoji vojski v New Yorku, kjer je bil obveščen, da je general Benedict Arnold prebegnil k Britancem. Pri tem jim je hotel predati tudi utrdbe pri West Pointu. Predaja mu je spodletela, saj so Američani ujeli vohuna, ki je nosil dokumente o pogovorih med Arnoldom in Britanci, zato je moral predčasno pobegniti. Izdal je tudi Washingtonovo pot, ko se je ta srečal s Francozi, vendar so bili Britanci prepozno obveščeni, da bi ga lahko ujeli (Ferling 2007: 397-400; Black 2005: 13).

6.1.1 Charleston

Na začetku leta 1780 se je general Clinton z 8.700 vojaki vkrcal na ladje v pristanišču New Yorka in odplul proti Charlestonu (glej slika 4.2.1). Charleston je bil že dolgo časa v mislih britanskih politikov in generalov. Poskušali so ga zasesti že leta 1776 in Germain je ukazal njegovo zavzetje kot enega izmed glavnih ciljev južne strategije. Po zavzetju mesta so pričakovali in načrtovali zavzetje celotne Južne Karoline, v najboljšem primeru pa tudi Severne Karoline. Z zavzetjem Južne Karoline bi preprečili oskrbovanje upornikov v Georgiji in dosegli njihov poraz. Clinton je bil na začetku skeptičen glede južne strategije, vendar jo je sčasoma sprejel za svojo. Washington je bil obveščen o pripravah ladjevja v New Yorku, vendar ni točno vedel cilja napadalne vojske. Clinton se je bal morebitnega Washingtonovega napada na mesto, ko bi reke zamrznile ter olajšale prehod medtem, ko bi bil on v Charlestonu. Kot prvi britanski poveljnik je zbral in oborožil večje število lojalistov. Tako je skupaj z redno vojsko mesto branilo 11.000 vojakov. Washington, ki je imel več vojakov, ki so bili tudi bolj izkušeni, pa ni poskušal nobenega napada. Čeprav mesta ne bi mogel zavzeti, bi lahko Britancem povzročil veliko žrtev in prisilil Clintona, da se vrne in odpove svoj napad (Ferling 2007: 410-416; Branson 1970: 99).

Poveljnik južnega sektorja je bil v tem času general Lincolen. Mesec dni pred Clintonovim izplutjem je prosil kongres in Washingtona za okrepitev, saj je imel premalo vojakov za učinkovito obrambo Južne Karoline. Kongres mu je poslal nekaj vojakov, večino Kontinentalne mornarice in velike zaloge orožja in streliva (Dupuy 1974: 216).

Clinton je 11. februarja pristal na obali Južne Karoline štirideset dni po izplutju. Med težko plovbo je izgubil vse konje namenjene konjenici in nekaj topništva. Po pristanku se je zelo počasi začel premikati proti Charlestonu. Premik mu je oteževalo slabo vreme, iskanje hrane, saj je plovba trajala dlje časa, kot je bilo predvideno, nadlegovala pa jih je tudi ameriška konjenica. Lincoln je hitro izvedel za njihov prihod. Ves čas so ga konjeniki obveščali o njihovem napredovanju, medtem pa je izboljševal obrambo mesta, katero so

začeli graditi že leta 1778 po padcu Savanne. Clinton je že na začetku predvideval, da bo moral mesto oblegati, po ogledu obrambe pa je bil v to prepričan. Mesto je hotel odrezati od zaledja, kar ni bilo težko, saj Charleston leži med dvema rekama, s celino pa ga povezuje kratek vrat zemlje. Z morja pa bi ga blokirala britanska mornarica. Lincoln je svoj načrt prilagajal situaciji. Kongres mu ni naročil obrambe mesta za vsako ceno, guverner Južne Karoline pa je zagovarjal obrambo mesta in poudarjal njegov pomen za celotno državo. Lincolnov položaj se je poslabšal, ko so Britanci dobili okrepitve iz Savanne in tako imeli 11.000 vojakov proti Lincolnovim 4.300. Ker je bila bitka na odprtem nemogoča, hotel pa je braniti mesto, se je odločil, da ostane v mestu. Britansko mornarico je poskušal ustaviti pred prihodom v pristanišče, saj bi morale njihove ladje pluti skozi plitve kanale, ki so omogočali plutje linijskim ladjam. Medtem pa bi jih lahko obstreljevale ameriške ladje in utrdba na Sullivanovem otoku, Britanci pa bi lahko odgovorili samo z lahкими sprednjimi topovi. V najslabšem primeru je Lincoln pričakoval, da mu bo majhna ameriška mornarica pridobila čas za umik čez reko. Njegov položaj se je med februarjem in aprilom zelo spremenil. Britanci so mesto obkrožili tudi na drugih straneh reke in uničili njegovo konjenico. Napad na ameriško konjenice je vodil poveljnik britanske konjenice polkovnik Tarleton. Njihovi konji so bili pridobljeni med Savanno in Južno Karolino, bili pa so predvsem konji s kmetij in poniji. Edina priložnost za zmago je ležala v presenečenju ameriške konjenice, ki je imela boljše konje. Tarleton je napadel v jutranjih urah, ko so se Američani pripravljali na odhod. Američani so bili popolnoma presenečeni; častniki, ki so že bili na konjih, so zbežali, tisti, ki pa so se upirali, so bili hitro premagani. Tarleton je zajel 184 konjev, 65 ujetnikov in velike zaloge orožja in streliva. Tudi britansko ladjevje je z lahkoto prešlo v pristanišče, saj se ameriški poveljnik ni hotel boriti. Lincoln je izgubil konjenico, ki ga je obveščala o britanskih premikih, ladjevju pa tudi ni uspelo preprečiti prihoda britanske mornarice. Kljub temu ni nameraval zapustiti mesta, saj je predvideval, da se bo morala ameriška mornarica bojevati pri izlivu, saj se ni imela več kam umakniti. V tem času bi se lahko umaknil na drugi breg. Tudi ta načrt je propadel, ko je Cornwallis z vojsko zasedel drugi breg, Lincoln pa bi se tako moral med umikom bojevati z britansko vojsko na utrjenih položajih. Lincoln je tako ostal ujet v mestu in ni izkoristil možnosti za umik. S tem je ogrozil celotni južni sektor, saj je bila velika večina vojske v temu sektorju ujeta v mestu. Poslušal je mestne veljake, ki so zagovarjali obrambo mesta in ni mislil na ostale prebivalce Južne Karoline (<http://www.multied.com/revolt/Charleston.html>). Za spopad ni imel dovolj vojske, saj se veliko milice sploh ni odzvalo. Večina milice v Južni Karolini, predvsem v notranjosti, se ni odzvala zaradi zamer do prebivalcev in oblasti v mestu, saj so jih imeli za bogataše, ki mislijo samo nase. Mesto pa

je nadziralo tudi vso trgovino v državi in izkoriščalo ostale prebivalce, ki se zato niso prišli boriti za mesto. Aprila so Britanci zgradili paralelne linije z ameriškimi in obstreljevanje, ki je trajalo že več tednov, je postalo močnejše in bolj točno zaradi bližin nasprotnih linij. Lincoln je 20. aprila sklical sestanek častnikov in mestnih veljakov, na katerem je predlagal umik. Vendar so ga meščani obtožili, da bo zapustil mesto brez boja ter ga prepričali, da je Clintonu predlagal predajo mesta, v zameno pa bi mu bil dovoljen umik. Clinton je zavrnil predlog in zahteval brezpogojno vdajo, kar pa je Lincoln zavrnil in obleganje se je nadaljevalo. 11. maja je Lincoln zaprosil za predajo, saj so to od njega zahtevali tudi vojaki ter sprejel Clintonove pogoje, ki se je tudi hotel vrniti v New York. Obe strani sta imela dokaj malo izgub Američani so imeli 225 žrtev Britanci pa 265 mrtvih in ranjenih. Britanci so tako zajeli 5.700 vojakov, med katerimi jih je bilo 2.500 pripadnikov kontinentalne vojske, 200 Francozov, ostalo pa je bila milica in 1.000 mornarjev. Predaja je bil najhujši ameriški poraz v celotni vojni, saj so poleg vojakov izgubili veliko orožja, topništva, zalog, uničena pa je bila skoraj celotna ameriška mornarica. Britanci so zajeli tudi največje število ujetnikov v tej vojni in velika večina je bila poslana na zaporniške ladje, na katerih je bila umrljivost zelo visoka. Od 18.154 ujetnikov, kolikor so jih imeli Britanci v celotni vojni, jih je 8.500 umrlo v zaporih zaradi slabih razmer in izživljanja stražarjev (Ferling 2007:416-425; Beard 1959: 127; Garraty 1998: 114; http://www.historyofwar.org/articles/battles_charleston.html).

6.1.2 Camden

Clinton je ostal v Južni Karolini toliko časa, da je začel operacijo, s katero je mislil zavzeti celotno kolonijo. To mu je omogočil popolni poraz ameriške vojske, saj je na severu še vedno ostala vojska, s katero se je moral spopasti, tukaj pa ni bilo več organizirane sile. Predvideval je tudi nabrati lojaliste, za katere so bili v Londonu prepričani, da se bodo pridružili v velikem številu. Operacijo je Clinton zaupal generalu Cornwallisu. Cornwallis je v tem času izvedel za ostanek Lincolnove vojske, ki so mu prepozno prišli na pomoč, saj je bil že obkoljen v mestu. Ker je Cornwallis vedel, da jih lahko dohiti samo konjenica, je to nalogo zaupal polkovniku Tarletonu in njegovi Britanski legiji, v kateri so bili predvsem lojalisti. Konjenica je dohitela Američane 29. maja pri Waxhawu po zelo hitrem napredovanju in poveljnik 340 Američanov se je odločil za boj. Svojo topništvo je poslal naprej, kar bi mu omogočilo hitrejši umik, tako da med bojem ni imel topništva. Američani so se postavili v linijo, ukazano pa jim je bilo, da morajo streljati, ko bodo konjeniki komaj 10 metrov pred njimi. S tem so poskušali konjenikom prizadeti velike žrtve in zadržati napad. Tarleton je ukazal svoji konjenici napad v center linije in, čeprav so Američani ustrelili iz neposredne

bližine, so konjeniki prebili linijo in Američani so se razbežali. Boja je bilo konec v nekaj sekundah. Britanci so imeli 5 mrtvih in 12 ranjenih, Američani pa so imeli 113 mrtvih in 147 ranjenih, med katerimi so bili nekateri kasneje izpuščeni. Ponavadi je med bojem umrlo od šest do sedem odstotkov vojakov, v tem pa jih je kar 75 %. V Tarletonovi enoti so bili predvsem lojalisti iz severnih kolonij, ki so se tako hoteli maščevati za poraze, ki so jih utrpeli v severnih kolonijah (http://en.wikipedia.org/wiki/Waxhaw_Massacre). Tarleton je bil tudi nov poveljnik in je že v prejšnjih bitkah pokazal navado, da po bitki ni kontroliral svojih vojakov, na kar ga je Cornwallis tudi že opozoril. Krvava bitka in dejanja po njej so zgrozila veliko prebivalcev južnih kolonij in tisti, ki so bili do tedaj nevtralni, so se po bitki pridružili patriotom. Po Južni Karolini so se začele zbirati enote, ki prej niso hotele braniti Charlestona, zdaj pa so se začele gverilsko bojevati proti britanskim enotam, ki so večinoma že zasedle vse pomembnejše točke v državi (<http://www.multied.com/revolt/Camden.html>).

Kongres se je, ko je zvedel za uničenje vojske v Charlestonu in za Tarletonovo zmago, zavedal nevarnosti za južne kolonije. Nekateri so, tako kot Washington, upali, da se bo ponovno prebudil patriotski občutek pri ljudeh. Kongres je po dolgi debati imenoval Gatesa za poveljnika južne armade, obljubil pa mu je tudi vojake in orožje. Washington, ki ni bil navdušen nad imenovanjem Gatesa, se je kongresu potožil, da če mu bodo odvzeli material in sredstva ne bo mogel izvajati akcij čeprav jih do tedaj ni. Gates se je obrnil tudi na guvernerje, predvsem Severne Karoline in Virginije, ki sta sedaj prispevala več sredstev in vojakov. Tako ga je 25. julija, ko je prišel na svoj položaj, pričakalo 4.000 vojakov, predvsem milice. Sila, ki jo je imel Gates na voljo, je bila v slabšem stanju kot Washingtonova vojska novembra in decembra 1776, ko je bil pregnan iz New Yorka. Gates je bil skoraj brez topništva, primanjkovalo je hrane, imel pa je tudi samo 50 konjenikov. Washington se je pred štirimi leti izogibal velikim bitkam ter predvsem skušal ohraniti vojsko. Gates pa je dva dni po prevzemu poveljstva odšel v Južno Karolino, kjer je nameraval uničiti britansko vojsko po delih, saj jo je Cornwallis za lažjo pomiritev kolonije razdelil. Gatesu so obljubili tudi milico, s katero naj bi se združil v Južni Karolini. Njegov cilj je bil Camden (glej slika 4.2.1), kjer je Cornwallis vzpostavil manjše skladišče za načrtovan napad na Severno Karolino in manjšo britansko vojsko v bližini. Gates je s 3.700 vojaki prispel v bližino Camdena 14. avgusta in bil prepričan, da bo v veliki številčni premoči proti Britancem. Vendar je dan prej Cornwallis pripeljal okrepitve. Gates je kontinentalne vojake postavil na svoj desni in milico na svoj levi bok, čeprav je lahko videl britansko postavitve, ki je bila močnejša na njegovem levem boku. Po liniji je postavil sedem topov, za milico pa je postavil konjenico in lahko pehoto. Sam je ostal z enim polkom rezerve. Cornwallis je imel 2.100 vojakov, 1.500 rednih in 600 lojalistov,

s seboj pa je imel tudi Britansko legijo, ki jo je vodil Tarleton. Na svoj levi bok je postavil lojaliste, irske prostovoljce in pehoto Britanske legije, na svoj desni bok pa redne enote. V centru je postavil tudi štiri topove. V rezervi je ohranil polk lahke pehote in konjenico pod Tarletonovim poveljstvom (Ferling 2007: 235-442; Garraty 1998: 115; Beard 1959: 127).

Bitko so zjutraj 16. avgusta začeli Britanci z napadom svojega desnega krila. Britanski vojaki so prvi izstrelili salvo, ki je povzročila nekaj žrtev med milico, nato pa so izvedli bajonetni naskok. Milica, ki ni bila oborožena z bajoneti, je hitro zbežala. Večina sploh ni ustrelila. Beg ene enote milice se je hitro razširil še na ostale enote milice in v nekaj minutah je Gatesov levi bok izginil. Gates je poskušal zbrati milico in vojake prepričati naj se borijo, toda večina jih je že odvrгла svoje orožje in bežala naprej. Gates, ki je jezdil za njimi, je bil že tako daleč stran od bitke, da nanjo ni imel več vpliva, zato se je pridružil begu. Ameriški desni bok je medtem obranil več napadov britanskega levega boka, nato pa prešel v protinapad. Britanske vrste so že omahovale, ko je ameriški bok napadla britanska vojska, ki je pregnala milico. Kontinentalni vojaki so se borili še naprej, razbil jih je šele konjeniški napad v hrbet. V eni uri so bili Američani popolnoma uničeni in imeli 2.000 izgub, med katerimi je bilo 1.000 mrtvih ali ranjenih in 1.000 zajetih. Britanci so utrpeli 68 mrtvih in 245 ranjenih vojakov. Gatesova vojska je bila popolnoma poražena, izgubili so tudi vseh sedem topov in ves pratež. Pobegle ameriške vojake je preganjala britanska konjenica, Gates pa se je ustavil šele v Hillsboru v Severni Karolini. To je bila že druga južna vojska v treh mesecih, ki je bila popolnoma uničena in Gates je po bitki izgubil poveljstvo nad južnim sektorjem. Zamenjal ga je general Greene (http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Camden; http://www.historyofwar.org/articles/battles_camden.html; Griffith 2002: 591-596).

6.1.3 Južna Karolina

Cornwallis, ki je postal poveljnik britanskih sil v Južni Karolini po odhodu Clintona v New York, je začel uresničevati tudi druge cilje britanske južne strategije, predvsem zbiranje in oboroževanje lojalistov. V šestih mesecih po padcu Charlesttona, mu je uspelo oborožiti 1.500 lojalistov, čeprav so Britanci upali na večje število. To, združeno z malo upora na katerega je naletela britanska vojska, je vzbudilo upanje o nadaljevanju bojev v Severno Karolino in vrnitev vsaj južnih kolonij pod oblast krone. Brutalne zmaga Tarletona in vse večje izživljanje lojalistov, je pripeljalo do vse večjega zbiranja patriotskih milic, ki so prevzele gverilsko vojskovanje. Lojalisti so kradli in uničevali imetje svojim sosedom, ki se niso jasno opredelili za Veliko Britanijo. Prav tako so tudi patrioti uničevali imetje lojalistov, ki so se nato maščevali patriotom, ti pa ponovno njim. Ker te milice niso imele zmožnosti za

zadrževanje ujetnikov v spopadih, teh ponavadi tudi niso jemali, kar je naredilo to bojevanje zelo krvavo. Poleti 1780 je Cornwallis nadzoroval razmere s 6.369 vojaki, kolikor mu jih je pustil Clinton, razporejenimi v petnajstih polkih, med katerimi jih je bilo šest sestavljenih iz lojalistov. Toda sredi poletja razmer ni mogel več nadzorovati. Povečali so se napadi na postojanke, oskrbovalne poti so bile pretrgane in napadene, zvrstili pa so se celo napadi na večje enote. Cornwallis je že prej načrtoval napad na Severno Karolino, predviden za spomladi. Upor v Južni Karolini ga je prepričal, da če hoče premagati upornike, mora zavzeti Severno Karolino in tako pretrgati oskrbovalne poti upornikom, ki nato ne bi mogli nadaljevati z bojem, tako kot je bilo za zmago v Georgiji potreben napad na Južno Karolino. Svoj napad je Cornwallis pričel že septembra z 2.200 vojaki in zavzel Charlotten (Ferling 2007: 451-457; Beard 1959: 127; Garraty 1998: 115; Dupuy 1974: 214-215).

6.1.3.1 Kings Mountain

Cornwallis je majorja Fergusona poslal zahodno od svojega položaja s 350 pripadniki lojalistične milice, z nalogo pridobiti nove lojaliste. Fergusonova skupina je v nekaj tednih narasla na 1.200 vojakov. V svojih pozivih prebivalcem Severne Karoline, da naj se mu pridružijo ali pa bo požgal njihove domove in obesil njihove voditelje, je povzročil oblikovanje gverilskih patriotskih skupin, katerim so se pridružile skupine iz Južne Karoline. Ko je Ferguson izvedel za zbiranje večjega števila patriotov, se je odločil, da se bo umaknil v Charlotten in se združil s Cornwallisom. Vendar mu ni uspelo priti do mesta, saj so ga patrioti dohiteli pri Kings Mountain (glej slika 4.2.1) ter ga obkolili (<http://www.multied.com/revolt/King.html>). Za boj se je odločil zato, da ga ne bi napadli med premikom. Do 8. oktobra, ko se je pričela bitka je imel šestdeset ur časa, da pripravi obrambo, vendar tega ni storil, prav tako ni umaknil dreves, ki so bila po pobočju hriba. Ferguson je imel 8. oktobra nekaj več kot 1.000 vojakov, medtem ko so imeli patrioti 1.800 vojakov. Vsi, ki so se bojevali, razen Ferguson, so bili Američani, ponavadi tudi enako oblečeni, razlikovali so se le po listih papirja, ki so jih imeli patrioti na svojih kapah. Patrioti so večkrat napadli hrib, pri čemer so se skrivali za tistimi drevesi, ki jih Ferguson ni odstranil, ker naj bi ovirali nasprotnika. Lojalisti so patriote tudi večkrat pregnali z bajonetnimi naskoki. Toda po vsakem naskoku so se ponovno zbrali v gozdu in napadli. Ferguson, ki je bil med bitko na svojem konju, je bil vabljava tarča in medtem, ko je pripravljaval zadnji napad, so ga patrioti opazili in preden je padel s konja, je bil osemkrat zadet. Po smrti svoje vodje so se lojalisti začeli predajati. Preteklo pa je nekaj minut preden je častnikom uspelo zadržati svoje vojake in prekiniti pobijanje, s katerim so se hoteli maščevati za poraz pri Waxhawu. Patrioti so imeli 90 mrtvih

ali ranjenih, lojalisti pa so imeli 244 mrtvih, 163 ranjenih in 716 zajetih. Devet ujetniki so jih zvečer še obesili zaradi zločinov, častniki pa so preprečili nadaljnja sojenja (Dupuy 1974: 211; http://www.historyofwar.org/articles/battles_kingsmountain.html; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Kings_Mountain).

Patriotska zmaga v tej bitki je uničila vsakršno upanje o veliki lojalistični podpori pri izvajanju južne strategije, čeprav so predstavljali velik del te strategije. Cornwallis je sicer poslal okrepitve Fergusonu, vendar so prispele prepozno, da bi preprečile poraz. Cornwallis se je po osemnajstih dneh, ko je zavzel Charlotten vrnil nazaj v Južno Karolino. Septembra je tudi Green prispel v Hillsborough in zamenjal Gatesa kot poveljnika južnega sektorja in takoj razdelil svojo vojsko na dva dela. Prvi del s 600 vojaki je podredil Morganu za okrepitev njegovih gverilskih napadov v notranjosti Južne Karoline. Drugi del z 800 vojaki pa je odpeljal na drugo stran države, tam kjer Morgan ni deloval. Delitev Greenove vojske je prisilila Cornwallisa, da je tudi sam razdelil svojo vojsko, saj bi pustil del države nebranjen, če bi se odpravil preganjati en del ameriške vojske. Leto 1780 se je za Američane slabo končalo. Washington na severu je bil nedejaven, izgubili so dve vojski na jugu in eden izmed najbolj bojevitih ameriških generalov je prebегnil k Britancem. Washington je bil prepričan, da se bodo Združene države Amerike lahko naslednje leto bojevale samo z novim francoskim posojilom, saj niso imeli ne denarja ne opreme. Stanje se je nato še poslabšalo, saj so se za Novo leto uprli vojaki, ki so prezimovali v Morristownu. Vojaki so razumeli, da so se v vojsko prijaviли za največ tri leta. Kongres pa je to razumel kot tri leta oziroma do konca vojne in ker je vojna še vedno potekala, so mislili, da morajo vojaki še vedno služiti. Tudi Washington si ni upal zapustiti vojske v West Pointu, saj se je bal, da bi se vojaki v njegovi odsotnosti uprli. Washington se je na koncu leta 1780 spraševal ali bo sploh lahko nadaljeval vojno v naslednjem letu (Ferling 2007: 363-367; Black 2005: 12; Dupuy 1974: 227).

6.2 Leto 1781

Kongres se je v letu 1781 moral spopasti z uporom v vojski, slabim gospodarskim položajem in vse manjšo moralo prebivalcev. Upora vojakov v Kontinentalni vojski so se odločili zatreti s tem, da so ugodili zahtevam vojakov in vse obtožbe proti njim so bile ovržene. Tistim, ki so se vpisali pred tremi leti, so dali na izbiro ponoven vpis za tri leta ali do konca vojne, pri čemer so dobili nagrado in polovica se je odločila, da bo zapustila vojsko. Kmalu za tem je izbruhnil še ne manjši upor pri vojakih v New Jerseyju, tega pa se je Washington odločil zatreti s silo in s tem preprečiti nadaljnje upore. Njihov tabor so obkolili, jih razorožili in dva vodja upora ustrelili. Kongresu je leta 1781 tudi uspelo potrditi Člene o

konfederaciji (Beard 1959: 134), s katerimi je nastalo zavezništvo enakih in neodvisnih držav s šibko zvezno vlado, ki ni imela niti pooblastil v zvezi z davki in trgovino. Čeprav s tem kongres ni pridobil nobene moči, so nekateri to videli kot prvi korak k močni centralizirani vladi, ki bi lahko omejila nevarne socialne spremembe, ki jih je začela ameriška revolucija (Ferling 2007: 469-472).

Francija je leta 1781 uradno neomajno stala ob strani Združenih držav Amerike, vendar je v Franciji začela pridobivati vpliv stran, ki se je zavzemala za mir. Bali so se, da bo vojna Francijo bankrotirala, njim v pomoč pa so bila tudi poročila iz Amerike, ki so bila v letu 1780 zelo slaba. Tega leta sta Avstrija in Rusija predlagali konferenco vseh velikih evropskih sil, na kateri bi poskušali najti mirno pot za rešitev vojne v Ameriki. Predlogov za mirovne konference je bilo do tedaj že več, toda vsakič ena izmed strani ni bila zainteresirana za pogovore. Vergennes pa je sedaj tako konferenco videl kot možnost za časten umik iz vojne. saj ga je tudi francoski general Rochambeau opozoril, da Amerika ne bo več dolgo zdržala v vojni. Z mirom bi se mogoče dalo preprečiti ponovno združitev Združenih držav Amerike in Velike Britanije. zaradi česar je Francija tudi stopila v vojno. Vergennes je prišel do ugotovitve, da vojna ne bo trajala dlje kot do konca leta 1781. Odločil se je, da bo počakal še eno leto, v upanju, da francoska in ameriška vojska dosežeta odločilno zmago, Kongresu pa je v ta namen odobril posojilo v denarju in vojaški opremi za prihajajočo kampanjo. Do konference ni prišlo tudi zaradi Velike Britanije, ki je videla, da v vojni zmaguje. Poročila Benedicta Arnolda so opisovala zelo težke razmere za Američane, zelo slabo gospodarsko stanje in realno možnost, da bo kongres kmalu mogel pristati na kakršne koli pogoje, ki bi mu jih ponudila Velika Britanija za končanje vojne. V London pa so prihajala tudi poročila o dveh zmagah in ukrepih Cornwallisa za pomiritev Južne Karoline, s katerimi se je vlada strinjala. Edina slaba novica je bila majhno število lojalistov, ki so se pridružili Britancem. Slabe novice pa so hitro zasenčila poročila o zmagah (Ferling 2007: 468-476; Beard 1959: 127).

6.2.1 Cowpens

Cornwallis je prosil generala Clintona naj izvede manjši napad na Virginijo in s tem prepreči oskrbovanje obeh Karolin. Clinton je poslal generala Leslieja z 2.200 vojakov na plenilni pohod v Virginijo, kjer je preprečeval pošiljanje pomoči v Karolini in nabiral lojaliste. Po porazu Britancev pri Kings Mountain pa je dobil ukaze, da se mora združiti s Cornwallisom. Nalogo nadlegovanja Virginije je prevzel Benedict Arnold, ki je zavzel celo prestolnico Virginije Richmond. Med potjo je uničil veliko plantaž, zasegel in uničil orožje in

opremo, zažgal pristanišče, umaknil pa se je šele, ko je izvedel za prihajajočo ameriško vojsko. S svojimi 1.600 vojaki, med katerimi so bili predvsem lojalisti, se je umaknil v Portsmouth. Cornwallis je razdelil svojo vojsko po tistem, ko je izvedel, da je to storil tudi Green ter poslal Tarletona proti Morganu. Del vojske je pustil za boj proti upornikom južno od meje s Severno Karolino, sam pa je s 3.200 vojaki odšel nasproti Greenu. S svojo vojsko je ostal med Morganom in Greenom, Tarleton pa bi se mu s svojimi 1.200 vojaki pridružil, ko bi porazil Morgana, nato pa bi skupaj uničila Greena. Morgan je začel svoj pohod s 300 vojaki, vendar je število vojakov hitro naraslo, pridružila pa se mu je tudi konjenica pod podpolkovnikom Washingtonom, ki je bil v daljnem sorodstvu z generalom Washingtonom. Morgan je hitro izvedel, da ga lovi Tarleton, zato se je vedno bolj umikal v notranjost države po vedno slabših cestah. Morgan je bil prisiljen sprejeti bitko 17. januarja pri Cowpensu (glej slika 4.2.1), saj ga je Tarleton z zelo hudim tempom dohitel. Morgan je v tem času nabral 1.900 vojakov, med njimi veliko milice, ki pa se je že bojevala v prejšnjih bitkah. Britanci so imeli 1.100 vojakov, med njimi tudi nekaj novih rekrutov, ki še niso bili v bitki (Ferling 2007: 477-482).

Morgan je izbral prizorišče bitke že 15. januarja in imel dovolj časa, da se je temeljito pripravil. Izbral je lokacijo, kjer so reke onemogočale njegov umik, s tem pa je preprečil milici, da bi zbežala. Svojo vojsko je razporedil na hrib v tri linije, boke pa je pustil ranljive, saj je pričakoval frontalni napad. V prvo linijo je postavil ostrostrelce, katerih naloga je bila začeti spopad, za njimi je bila linija milice, od njih pa je pričakoval izstrelitev treh nabojev, nato pa bi se morali umakniti pod zaščito konjenice in tretje linije, v kateri so bili kontinentalni vojaki in izkušena milica. Milica, ki se je tako umaknila, bi se zbrala za tretjo linijo, Morgan pa bi jih tako lahko uporabil v nadaljnjem boju. Svojim vojakom je tudi obrazložil svoj načrt, tako da ne bi zamenjali umik za beg. Ko je bil Tarleton 17. januarja obveščen, da se je Morgan pripravil na bitko in postavil svoje vojake, se je takoj odločil, da bo napadel. Svoje vojake je postavil v linijsko formacijo in se odločil, da bo napadel frontalno, saj bi se njegovi profesionalni vojaki bojevali proti milici, ki pa je ponavadi vedno hitro zbežala. V rezervi si je pustil konjenike iz Britanske legije in polk pehote (<http://www.multied.com/revolt/Cowpens.html>). Tarleton je poslal petdeset konjenikov z namenom pregnati ostrostrelce, vendar jim ni uspelo, saj so takoj izgubili petnajst konjenikov, ostali pa so se vrnili na izhodiščne položaje. Britanci so nato nadaljevali z glavnim napadom, ki je odgnal prvo linijo in naletel na drugo, ki jim je povzročila nekaj izgub predvsem med častniki, saj jim je Morgan naročil naj skoncentrirajo ogenj predvsem na njih. Po treh streljih se je milica začela umikati, kar je Tarleton razumel kot umik. Za njimi je poslal konjenico z

nalogo dokončnega razbitja sovražnika, vendar so bili odbiti, ko jih je napadla ameriška konjenica. Britanci so še vedno pričakovali zmago, saj je ostala samo še ena linija Američanov in nadaljevali svoje napredovanje. Britansko napredovanje se je ustavilo pri tretji liniji in v tem času jih je ameriška konjenica napadla v desni bok milica, ki se je ponovno zbrala, pa v levi bok. Šok napada z leve in desne, kjer naj bi bila njihova konjenica, je Britance zlomil in veliko se jih je predalo. Tarleton je poskušal rešiti dva topova, ki jih je pripeljal s seboj, vendar se njegova konjenica v rezervi ni hotela boriti in je zapustila bojišče. Sam je nato zbral šestdeset konjenikov in odšel v obupan protinapad, vendar ga je ameriška konjenica prestregla, zato se je bil prisiljen umakniti. Morgan je ujel 652 britanskih vojakov in lojalistov, poleg njih pa so Britanci imeli tudi 110 mrtvih in 229 ranjenih. Američani pa so imeli 25 mrtvih in 124 ranjenih. Vse kar je ostalo od Tarletonove enote so bili konjeniki, ki se niso hoteli boriti in so se umaknili (http://www.historyofwar.org/articles/battles_cowpens.html; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Cowpens#column-one).

Zmaga Američanov v bitki, v kateri so se na njihovi strani borili predvsem pripadniki milice, je povzročila še večjo vstajo na jugu. Lojalisti so bili po bitki še manj pripravljeni pridružiti se Britancem. Cornwallis je izgubil velik del svoje vojske, vse večji upor po bitki pa ga je prepričal, da je opustil pomiritev Južne Karoline in se odpravil spopasti z Greenom. Za lokalne lojaliste pa je rekel, da ko se približuje nevihta, jih prijatelji zapustijo (Ferling 2007: 487; Beard 1959: 127; Garraty 1998: 115-116).

6.2.2 Guilford Courthouse

Cornwallis je, medtem ko je Tarleton preganjal Morgana, preprečeval morebitno združitev ameriških vojsk. Za poraz britanske vojske je prvič izvedel 17. januarja, vendar so to bile samo govorice. Tarleton jih je potrdil naslednji dan, ko je prišel v britanski tabor. Cornwallis se je nato odločil, da bo poskušal ujeti Morgana, osvoboditi ujetnike in s tem preprečiti združitev Američanov, saj bi njihova združena vojska tako velika kot njegova. Ker ni mogel točno vedeti kam se bo Morgan odpravil, je izbral napačno pot, saj ni predvideval, da se bo Morgan hotel takoj združiti z Greenom. Po dveh dneh hoje v napačno smer, je Cornwallis izvedel Morganov položaj in se takoj odpravil v njegovo smer. Pred tem je uničil vso svojo nepotrebno opremo in vozove, vse kar bi ga lahko oviralo na pohodu. Morgan ki je izvedel kaj je Cornwallis naredil, sprva ni bil zaskrbljen, čeprav je imel Cornwallis 2.500 vojakov, skoraj trikrat več kot on. Morgana je 28. januarja že začelo skrbeti, da svojega zasledovalca ne bo mogel prehiteti in Cornwallis ga je dohitel pri Catawbi. Vojski je ločila samo manjša reka, vendar jo je huda nevihta naredila neprehodno. Greene se je medtem

združil z Morganom in nadaljeval umik proti Guilford Courthouse (glej slika 4.2.1) na meji z Virginijo, prepričan, da mu bo Cornwallis sledil. Poslal je tudi sporočilo, naj Virginija in Severna Karolina zbereta svoje milice, s katerimi se je hotel okrepiti. Cornwallis je svoje vojake gnal s hitrostjo kakršne ni pokazal leta 1776, ko je pregnal Washingtona, saj je zdaj v enem dnevu naredil isto pot, kot takrat v treh. Greene je hotel ujeti še preden bi zapustil Severno Karolino, saj če bi ga premagal, ne bi bilo več nobene vojske, ki bi mu preprečevala združitev z Arnoldom. V Virginiji pa bi nato lahko zavzel vsa pomembna mesta. Z zavzetjem Virginije bi bili uporniki v Karolinah odrezani, od svojih oskrbovalnih poti in hitro poraženi. Celotna britanska južna strategija je bila odvisna od tega ali bo lahko ujel Greene. Greene je prehitel Cornwallisa in prešel mejo v Virginijo pred njim, kjer se je združil z 600 vojakov milice. Cornwallis, ki je med pohodom izgubil 250 vojakov, se je pričel umikati v Severno Karolino in začel nabirati lokalne lojaliste (Ferling 2007: 490-494; Beard 1959: 127; Dupuy 1974: 235; <http://www.multied.com/revolt/Guilford.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Guilford_Court_House).

Teh ni bilo veliko tudi zato, ker jih je februarja razgnala ameriška konjenica. Američani so izvedeli za enoto 400-tih lojalistov, ki so jih napadli 25. februarja. Lojalisti so ameriško konjenico zamenjali za konjenike Britanske legije pod poveljstvom Tarletona, katerega jim je Cornwallis poslal na pomoč. Američani so ubili 90 lojalistov, ostali pa so bili povečini ranjeni, sami pa niso imeli žrtev. Britanci so nato dva tedna sledili Američanom, toda Greene se je izogibal bitki, medtem pa je njegova vojska rasla in marca je že imel med 4.500 in 5.000 vojakov. S številčno premočjo se je bil pripravljen spopasti z Britanci in za spopad je izbral kraj pri Guilford Courthouse. Tudi Cornwallis si je, čeprav je imel manj vojakov, želel bitke, ki jo je tudi sprejel. Britanci so 15. marca našli Američane razporejene v treh linijah. V prvi liniji je bila milica, kateri je Greene tako kot Morgan naročil na izstreljivo dva naboja nato pa naj se umaknejo, za njimi je bila virginijska milica, zadnjo linijo pa so sestavljali kontinentalni vojaki, na bokih pa je imel konjenico in ostrostrelce, katerih naloga je bila upočasniti britanski napad. V nasprotju s tedanjo prakso si Greene ni pustil nič rezerve. Cornwallis je svoje vojake razporedil v linijo, Tarleton pa je ostal v rezervi s konjenico. Med postavljanjem Britancev, sta se obe strani obstreljevali s topovi, nato pa so ob 13:30 Britanci prešli v napad. Nekateri iz prve ameriške linije so začeli streljati še preden je sovražnik prišel v domet, večina pa jih je zadržala streljanje dokler niso prišli v domet. Po prvi salvi so Britanci odgovorili in izvedli bajonetni naskok v upanju, da bodo prišli do ameriške linije, preden ponovno napolnijo orožje. Milici je uspelo ustreliti še enkrat in preden so se Britanci zbrali za nadaljevanje napada, se je prva linija že umaknila. Nekateri so se v zaledju zbrali in

nadaljevali boj, večina pa jih je z bojem končala. Pri drugi liniji so naleteli že na težji odpor, vendar so se Britanci prebili tudi skozi to linijo, pri tem pa so utrpeli velike izgube. Britansko desno krilo je počasi napredovalo, na britanski levi pa so enote utrpele velike izgube in pričele omahovati. Če bi Greene ukazal svoji konjenici napad, bi Britance lahko premagal. Ker pa ni imel rezerve, ni hotel ogroziti celotne vojske in napad ni bil ukazan. Cornwallis je, da bi rešil svoje krilo ukazal svojemu topništvo naj streljajo med vojake. Pri tem je izgubilo življenje tudi veliko britanskih vojakov, vendar je prekinil spopad in omogočil častnikom, da so ponovno zbrali enote ter nadaljevali z napadom. Greene je ta čas izkoristil za umik svoje vojske in bitka je bila končana. Britanci so bili zmagovalci vendar, so izgubili četrtno svojih vojakov imeli so 93 mrtvih, 413 ranjenih in 26 pogrešanih ali zajetih. Američani so ohranili svojo vojsko in oslabili Britance, pri tem pa so imeli 79 mrtvih in 185 ranjenih. Cornwallis ni sledil Američanom, saj se je umaknil v Wilmington pri obali, kjer je imel možnost oskrbeti se z vojniki in materialom. Odločil pa se je, da bo zapustil obe Karolini in odšel v Virginijo kjer je Clintonu predlagal, da bi se združila (Ferling 2007: 494-500; Beard 1959: 127; http://www.historyofwar.org/articles/battles_guilford.html).

6.2.3 Yorktown

Washington je bil pozimi 1781 v svojem poveljstvu v New Windsorju, kjer je čakal na novice o Greenu. Medtem je nagovarjal Francoze, da bi napadli Arnolda v Virginiji, s čimer bi razbremenili Greena, ki se je moral umikati tako na jugu pred Cornwallisom, kot na severu pred Arnoldom. Predlagal je celo, da bi Francija in Španija združili svoje ladjevje v Karibskem morju, nato pa bi osvobodili Georgijo, Južno Karolino in Florido. Francozi so pristali le na to, da bodo poslali štiri ladje iz Bostona in z njimi poskušali onemogočiti Arnolda. Francosko ladjevje je bilo premajhno (na kar je Washington opozoril), da bi preprečilo oskrbovanje Arnolda in se je hitro vrnilo v pristanišče. Francozi so nato, da bi se izognili popolnemu neuspehu, poslali iz Bostona celotno ladjevje in 1.000 vojakov. Ker so se hoteli izogniti britanski mornarici, so odpluli na odprto morje, nato pa so se obrnili proti Virginiji. Ko so končno prispeli, jih je tam že čakala britanska mornarica, ki je iz New Yorka izplula kasneje, vendar je potovala po bolj direktni poti. Mornarici sta se spopadli, Francozi so utrpeli večje izgube in se ponovno umaknili v pristanišče. Washingtonovo razočaranje je bilo potolaženo z novicami o Greenu in njegovem spopadu. Britanci so Arnolda okrepili s 1.600 vojaki, poveljstvo pa je prevzel general Phillips. V enem izmed napadov, ki ga je vodil so Britanci prišli tudi do Washingtonove posesti, kjer so osvobodili nekaj sužnjev, samo hišo pa so pustili (Ferling 2007: 501-505; Branson 1970: 101; Flexner 1968: 435).

Washington se je z Rochambeauom ponovno sestal v maju 1781. Francoski general ga je obvestil o francoskem posojilu in o tem, da je pridobil okrepitev. Izpustil pa je, da je bilo francoskemu ladjevju v Karibskem morju, ki je bilo okrepljeno z novimi ladjami, ukazano, naj poleti pride v Ameriko. Poveljnika sta se nato začela pogovarjati o strategiji za leto 1781 in Washington je vztrajal pri napadu na New York. Francozi so predlagali uničenje britanske vojske v Virginiji, kar je bilo po njihovem prepričanju lažje izvedljivo. Francoski poveljnik je končno odločitev prepustil Washingtoni, ki je popustil pri tem, da če bo prispela francoska flota, bodo ponovno preučili možnosti za napad. Rochambeau je povzetek pogovorov poslal francoskemu admiralu de Grassu poveljniku ladjevja v Zahodni Indiji, vendar mu je ukazal, naj ladjevje pripelje v Virginijo in ne v New York. Washington je junija izvedel za Cornwallisov premik v Virginijo, kjer se je združil z vojsko pod poveljstvom Phillipsa. Zaradi njegove smrti je poveljstvo nad vojsko prevzel Cornwallis. Cornwallis je začel svoj pohod že 25. aprila s 1.435 vojaki, s tem pa je kršil Clintonov ukaz o pomiritvi Južne Karoline, ki ni predvideval premika vojske v Virginijo. Clinton je svojemu podrejenemu poslal več pisem, v katerih mu je ukazal različne stvari. Clinton je predvideval veliko bitko za New York, ukaze za Cornwallisa pa je spreminjal glede na nastalo situacijo pri New Yorku. V Virginiji je Cornwallis prevzel poveljstvo nad 7.000 vojaki in izvršil Clintonov ukaz, ki ga je ta poslal še generalu Phillipsu, naj si izbere primeren kraj za oporišče, kjer bo lahko naknadno oskrbovan in Cornwallis je izbral Yorktown (glej slika 4.2.1). V Virginiji pa je nato začel slediti Lafayetteu, ki ga je Washington poslal s 1.200 vojaki, ko se Britanci še niso združili. Francoz se je vse bolj umikal v notranjost in čeprav so Britanci uporabili reke za hitre premike, zaradi česar je Cornwallis tudi hotel priti v Virginijo, mu ga ni uspelo ujeti. Britanci so se vrnil v Williamsburg, kjer je Cornwallis dobil Clintonov ukaz, da mu mora zaradi obrambe mesta poslati 3.000 vojakov. Med odhodom nekaterih vojakov je Cornwallis ponovno dobil več ukazov. Zadnji izmed njih je bil, da mu ni potrebno poslati vojakov v New York. Clinton je medtem že pridobil okrepitev iz Zahodne Indije. Načrtoval je, da bo po bitki za New York ujel ameriško in francosko vojsko med svojo in britansko vojsko v Virginiji (Ferling 2007: 505-511; Dupuy 1974: 247; Flexner 1968: 345-347).

General Greene, ki ni sledil britanskemu premiku v Virginijo, se je s svojo vojsko premaknil v Severno Karolino in pričel osvobajati vse južne države. Britanci so imeli v južnih državah 8.000 vojakov, ki pa so bili razvrščeni v majhnih postojankah, ki jih je ameriška vojska zlahka premagala. V 90 dneh od njegovega prihoda v Južno Karolino, so bile vse manjše postojanke že v rokah Američanov, upiral se je le Charelston, v katerem je bila večja britanska enota. V tem času se je Green bojeval samo v eni večji bitki pri Camden. Njegov

nasprotnik je bil britanski poveljnik Francis Rawdon, ki je zbral 900 vojakov s tem, da je oborožil tudi bobnarje. Greene je imel 1.500 vojakov, katere so Britanci poskušali presenetiti 25. aprila v jutranjih urah. Straže, ki jih je Greene postavil, so Američane opozorile na napad, tako da so se lahko pripravili za boj. Američanom je v boju kazalo bolje in so zmagovali, nato pa se je ameriški polk poskušal med bitko premakniti na nove položaje, kar je privedlo do zmede, v ameriških vrstah in Greene se je bil prisiljen umakniti. Rawdon je zmagal bitko, imel pa je 38 mrtvih, 170 ranjenih in 50 zajetih vojakov. Zaradi premajhne moči tako ni mogel zadržati bojišča, zato se je umaknil v Charelston. Greene je imel 19 mrtvih in 115 ranjencev, kljub porazu pa je dosegel svoj cilj, saj so se Britanci bili prisiljeni umakniti. Po bitki je opisal svoje delovanje na jugu kot da, so se borili, bili poraženi, vstali in se ponovno borili (http://www.historyofwar.org/articles/battles_eutaw.html; <http://www.multied.com/revolt/Hobkirks.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Hobkirk%27s_Hill). Svoj pohod je nadaljeval in 7. septembra se je z 2.500 vojaki spopadel z 2.000 Britanci v bližini Charelstona pod poveljstvom generala Stewarta, saj se je Rawdon vrnil v Veliko Britanijo. Greene je v prvo linijo postavil svojo milico, v drugi liniji pa je imel kontinentalno vojsko. Milica je držala svoj položaj, dokler jih ni pregnal bajonetni naskok Britancev. Greene je v boj poslal svojo drugo linijo, ki je zadržala Britance in jih potisnila nazaj in britanski vojaki so že začeli omahovati. Bitko je obrnil 19. polk, ki je zadržal nasprotnika in se tako pogumno bojeval, da je navdihnil ostale britanske vojake, ki so se ponovno zbrali in pregnali Američane. Greene se je pravočasno umaknil in s tem rešil svojo vojsko pred uničenjem, utrpel pa je izgubo 139 mrtvih, 375 ranjenih in 41 pogrešanih vojakov. Britanci so ponovno obdržali bojno polje, vendar so utrpeli velike izgube 85 mrtvih in 351 ranjenih in do 420 pogrešanih. Po bitki so se umaknili v Charelstona, kjer so ostali do konca vojne (http://www.historyofwar.org/articles/battles_hobkirk.html). Greenu je, odkar je prišel na jug in predvsem po premiku Cornwallisa v Virginijo, uspelo Britance omejiti na Charelston in Savanno, čeprav so še pred šestnajstimi meseci bili prepričani, da sta Georgija in Južna Karolina že zavzeti (Ferling 2007: 513-520; Beard 1959: 127; Garraty 1998: 116; Dupuy 1974: 252; <http://www.multied.com/revolt/Eutaw.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Eutaw_Springs).

6.2.3.1 Bitka

Francoska vojska se je 6. julija 1781 pridružila Američanom pred New Yorkom. Rochambeau je Washingtona obvestil o prihodu francoskega ladjevja preden se je odpravil v New York in Washingtona je povprašal kaj naj naroči admiralu de Grassu. Washington je

sedaj že premišljeval tudi o možnosti napada na Cornwallisa v Virginiji, francoskemu generalu pa je naročil, naj de Grassu sam presodi kam bo odplul. Rochambeau je admiralu de Grassu predal sporočilo in mu ponovno kot njegov cilj svetoval Virginijo. Američani in Francozi so medtem odločanjem iskali napake in slabosti v britanski obrambi New Yorka, vendar jih niso našli. Washington, soočen z realnostjo zelo krvavega napada ali pa zelo dolgega obleganja, je začel premišljati o uničenju Cornwallisove vojske v Virginije. 14. avgusta je prispelo do poveljnika francoske in ameriške vojske obvestilo, da je de Grassu odplul s Haitija proti Virginiji z 29 linijskimi ladjami in 3.200 vojaki. Čez pet dni je 7.000 vojakov začelo pohod proti Virginiji, med njimi je bilo 3.000 Američanov in 4.000 Francozov. Oba poveljnika sta se bala, da bi za njun premik prehitro izvedel Clinton in da bi prekrili svoje namene, so Francozi začeli graditi peči, kar je bil znak, da se vojska pripravlja na obleganje. Vojska je tudi izbrala pot, po kateri bi šli tudi, če bi se hoteli srečati z de Grassom za napad na New York. Clinton je vedel za prihod francoskega ladjevja, vendar je predvideval, da ne bo prišel z vsem ladjevjem, tako da naj bi imel po prihodu dvajset glavnih bojnih ladij. S takim številom ladij bi se lahko kosala britanska mornarica, saj je Clinton že v juniju prosil London za dodatno močnejše ladjevje. Ni pa vedel kam je odšla ameriško francoska vojska ali cilj prihajajočega francoskega ladjevja. Clinton je v letu 1781 v glavnem sprejemal pravilne odločitve, vendar je naredil napako, ker ni odpoklical Cornwallisa. Po 30. avgustom svojega cilja ameriška in francoska vojska nista mogli več skriti, ko se je obrnila proti jugu in na ta dan je Washington tudi izvedel, da je prispelo britansko ladjevje. Z ladjevjem v New Yorku je štelo dvaindvajset bojnih ladij, kar je pomenilo, da bo ladjevje pod poveljstvom de Grassa močnejše. Lafayette je tudi sporočil Washingtonu, da se je Cornwallis zaprl v Yorktown. Obe vojski sta ob velikem slavlju 2. septembra korakali skozi Philadelphio in kraj, kjer je Howe leta 1777 pristal ob napadu na mesto, je zdaj postal kraj, kjer se je vojska vkrcala na ladje. Ker pa je bilo premalo ladij, so vojaki morali iti tudi v okoliške kraje, kjer so zaplenili vse čolne in 26. septembra je zadnji vojak pristal v Jamestownu (Ferling 2007: 323-325; Dupuy 1974: 253; Flexner 1968.: 448).

Britansko ladjevje, ki je sledilo francoskemu je prispelo iz Zahodne Indije 25. avgusta. Admiral Hoodu je bilo naročeno naj najde francosko ladjevje, ki je bilo prav tako na poti. Sprva jih je iskal pri obali Virginije, vendar jih ni našel, zato se je odpravil v New York, kjer se je pridružil ostalemu ladjevju. Britansko ladjevje je prehitelo de Grassa, saj je ta prispel na obale Virginije šele 29. avgusta z osemindvajsetimi linijskimi ladjami, celotnim francoskim ladjevjem. Hood je prispel v New York 2. avgusta in predal poveljstvo admiralu Gravesu, ki pa je prispel v Virginijo z devetnajstimi linijskimi ladjami 5. septembra, tako da je prehitel

francosko ladjevje iz Bostona in preprečil združitev Francozov. Francoski admiral se je odločil za spopad. Z zmago pa bi ladjevju iz Bostona omogočil vpluti v zaliv in povečati moč svojega ladjevja. Graves bi lahko s svojim manjšim ladjevjem poskušal napasti nasprotnika, ko je ta zapuščal zaliv vendar se je odločil za klasično pomorsko bitko. Bitka je bila krvava in obe strani sta utrpeli veliko škode. Konec dneva pa so zmagali Francozi zaradi svoje številčne prednosti. Obe strani sta imele poškodovanih enako število ladij. Britanci so se vrnili v New York na popravila, s tem pa je Cornwallisova vojska odrezana od oskrbe z morja in obkoljen na kopnem, kjer je bil Lafayette. Poraz v pomorski bitki je bil edini britanski poraz v odločilni pomorski bitki v dvestotih letih 18. in 19. stoletja. Vojaki, ki jih je imel s seboj de Grass, so se pridružili ameriški vojski. Cornwallis je kmalu spoznal, da se bo moral spopasti z Lafayettom ali pa preiti reko York in zbežati. Na drugem bregu pa bi se moral spopasti z vojaki, ki so stražili to pot pobega. V primeru umika bi moral zapustiti svoje ranjene, svoje topništvo, majhno ladjevje in mornarje na njem ter lojaliste v državi, tako da te opcije ni izbral, čeprav je pot ostala odprta večino septembra. Cornwallis je ostal za svojimi okopi v Yorktownu in čakal na pomoč Clintona, ki mu je pisal, da bo prišel. Pomorska bitka je to spremenila, Britanci pa so upali, da bodo s svojimi zalogami zdržali do novembra. V tem času je Cornwallis upal, da bo Clintonu uspelo zbrati dovolj močno ladjevje in pregnati Francoze ali, pa da bo vreme prisililo francosko ladjevje k umiku. Francoski admiral je Washingtona ob prihodu obvestil, da bo lahko ostal do konca oktobra. Obleganje se je začelo 20. septembra, ko sta Washington in Rochambeau poslala dodatne okrepitve na nasprotni breg reke in Britancem tako preprečila kakršen koli umik čez reko. S silami, kakršne je imel Cornwallis, je Britancem uspelo obraniti Savanno, vendar so takrat imeli več zalog, Američani pa niso imeli tako močne premoči. Washington in Rochambeau sta poveljevala 19.000 vojakom, med katerimi je bilo samo 3.000 milice, kar jima je dalo številčno premoč proti Britancem, v razmerju 2:1. Imeli pa so tudi za tretjino več topništva (Ferling 2007: 326-329; Black 1998: 143; Flexner 1968:, 450).

Francozi so zavzeli položaje jugo-zahodno od mesta, Američani pa južno in jugovzhodno. Rochambeau, ki je bil edini poveljnik z izkušnjami pri obleganju, se je odločil, da Britancev ni mogoče izstradati ali premagati z naskokom, zato so pričeli izvajati vse potrebno za obleganje. 5. oktobra so zgradili prve svoje oblegovalne linije, pred tem pa so se Britanci že umaknili iz sprednjih izpostavljenih položajev in s tem utrdili svojo obrambo, čeprav je to pomenilo, da so lahko Američani in Francozi začeli kopati svoje linije bližje britanskim. Obstreljevanje se je pričelo 9. oktobra in se je sprva osredotočilo na britansko topništvo, ki je lahko streljalo samo še ponoči. Večtedensko bombardiranje mesta je prisililo Britance, da so

se skrivali po kletah in tudi Cornwallis se je skrivil v bunker, ki je bil pripravljen zanj. 14. oktobra so Američani in Francozi napadli dva izpostavljena britanska položaja. Vsaka stran je napadla en položaj s 400 vojaki, pri čemer so Američani dobili lažje branjenega, njihov napad pa je vodil Alexander Hamilton, ki med vojno še ni bil udeležen v nobeni bitki. Boji so potekali od blizu, saj napadalci niso imeli napolnjenega orožja zaradi strahu, da bi med bojem ustrelili drug drugega. Francozi so v boju izgubili 92 vojakov, Američani pa 41, oba položaja pa sta bila osvojena. Z osvojitvijo teh položajev so bili Britanci popolnoma obkoljeni in oblegovalci so se lahko premaknili bližje glavnim obrambnim črtam. Cornwallis je 16. oktobra ukazal napad s 350 vojaki na francosko linijo, ki je propadel. Naslednji dan je ukazal napad čez reko, ki se je hitro končal, saj je izbruhnila nevihta. Vojaki, ki so prišli na drugi breg, so nato poročali o močnih sovražnikovih položajih, katere bi bilo zelo težko zavzeti tudi, če bi celotna vojska prešla reko. Cornwallis je tako opravil vse, kar se je od njega pričakovalo, zato je 17. oktobra ponudil svoje pogoje, za predajo. Začela so se pogajanja med predstavniki obeh strani. Obe strani sta hoteli pogajanja končati čim prej in naslednji dan je bila predaja dogovorjena in britanska vojska se je še istega dne predala. Cornwallis si je na pogajanjih izboril pravico, da v New York pošlje ladjo z dokumenti in tistimi osebami, ki so se mu zdele primerne, Washington pa je zahteval vrnitev odvzetih sužnjev in predajo lojalistov ter dezertarjev. 19. oktobra se je začela formalna predaja britanske vojske.¹ Američani in Francozi so med obleganjem imeli 700 žrtev med njimi je bilo 299 Američanov, Britanci pa so imeli 566 žrtev. Američani in Francozi so zajeli skoraj 8.000 britanskih vojakov med njimi 1.000 mornarjev in 1.300 nemških najemnikov, zajeli pa so tudi velike količine orožja (Beard 1959: 127-128; Garraty 1998: 116; Ferling 2007: 535-538; Dupuy 1974: 254; Flexner 1968: 458; http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Yorktown).

6.3 Konec vojne

V Philadelphii je novica o zmagi povzročila slavje in kongres je razglasil dan slavja, prav tako pa je slavila večina prebivalcev Združenih držav Amerike. V New Yorku, kjer je Clinton čakal na okrepitve, ki so prispale 17. oktobra, je bilo razpoloženje slabše. Okrepitve so prišle prepozno. Clinton, ki je vedel, da je njegov ugled uničen, se je odločil, da je bila najpomembnejša bitka v vojni, ki je pripeljala Britance do poraza bitka pri Kings Mountain. Bitka je uničila vsakršne upe o podpori lojalistov in je sprožila proces, ki se je končal z

---

¹ Cornwallis pri predaji ni sodeloval zaradi bolezni, tako da je predajo vodil njegov namestnik brigadir Charles O'Hara. Charles O'Hara je predajo ponudil Rochambeau, nato pa je bil obveščen, da se mora predati generalu Washingtonu, ki je zavrnil sprejetje meča, tako da se je dejansko predal generalu Lincolnu, Washingtonovemu namestniku (<http://www.multied.com/revolt/Yorktown.html>).

britansko predajo pri Yorktownu. Edina večja britanska vojska v Ameriki je tako ostala v New Yorku, kamor so se kmalu umaknile tudi posadke iz Savanne in Charlestona. Novica o porazu je prišla 25. novembra v London, kjer je izbruhnila debata kako nadaljevati vojno. Vlada je hitro izgubljala podporo toda poraz je tudi opozicijo ujel nepripravljeno, tako da ni bilo usklajenega pritiska na vlado. S pomočjo kralja je vlada odpoklicala generala Clintona. Na njegovo mesto je imenovala generala Carletona, ki ga Germain ni maral in je odstopil, kakor je bilo tudi pričakovano. Vlada je nato začela pogajanja ločeno z Združenimi državami Amerike in Francijo, ki pa sta za to izvedeli in pogajanja so propadla. Vlada je padla 22. februarja 1782, ko je opozicija zbrala dovolj glasov in zahtevala takojšna mirovna pogajanja, ki jih je vodila nova vlada (Ferling 2007: 548-550; Dupuy 1974: 269).

Vojna je leta 1782 še potekala, toda predvsem med Francijo in Španijo na eni strani in Veliko Britanijo. Velika Britanija je porazila francosko ladjevje admirala de Grassa v Zahodni Indiji in de Grass je postal britanski ujetnik. Preprečila je tudi zavzetje Jamajke in preprečili so tudi ponovni poskus španskega napada na Gibraltar. Washington je predvideval prehod Velike Britanije v defenzivno vojno v Ameriki, tako da ga je britanski umik v New York presenetil. Na jugu so bili manjši spopadi med lojalisti in patrioti, ki so bili sedaj v veliki premoči. Washington je Francozom predlagal tudi napad na Kanado, ki naj bi uničil Indijance in zagotovil več ozemlja za Američane. Francozi, pod poveljstvom generala Rochambeaua, so predlog zavrnili, oktobra pa so zapustili Združene države in bili poslani na bojišča v Zahodni Indiji. Pogovori o miru, ki so se Washingtonu zdeli zelo počasni so se začeli v marcu. Ameriško stran so zastopali John Adams, Benjamin Franklin in John Jay. Francoze so sicer obveščali o poteku pogajanj, vendar so pogajanja nadaljevali sami. Pogoji so bili boljši, kot jih je kongres predlagal leta 1779, saj je bila trinajstim kolonijam priznana neodvisnost, pridobili so vse ozemlje na zahodu, kjer je Velika Britanija zapustila svoje indijanske zaveznike, saj je bilo to ozemlje njihovo, pridobili so pravico plovbe po reki Missisipi, uredila se je južna meja na Floridi (glej sliko 3.1), pridobili so pravico ribarjenja v Newfoundlandu in zalivu sv. Lovrenca in sklenjen je bil dogovor o izterjatvi pravičnih dolgov na obeh straneh. Pogajanja so bila končana 29. novembra, nakar je ameriška delegacija obvestila francoskega zunanjega ministra Vergennesa. Tudi Francozi so si želeli mir, saj je zavezništvo med Avstrijo in Rusijo ogrožalo njihove interese v Evropi (http://www.americanrevolution.com/docs_treaty_paris.html). Po začetnem presenečenju ob novici o separatnem miru, so se Francozi hitro pomirili. Januarja 1783 sta tudi Francija in Španija podpisali premirje z Veliko Britanijo. Španija je pridobila Florido in Minorko v Sredozemskem morju, Francija pa je dobila Senegal, otok Tobago in popravilo že prejšnjih

pogodb, predvsem o ribarjenju v Ameriki. Dokončna pogodba je bila podpisana 3. septembra leta 1783 v Parizu. Kongres je pogodbo ratificiral 14. januarja 1784, britanski parlament pa 9. aprila 1784 (<http://www.multied.com/revolt/Paris.html>). Po premirju je prišlo do izmenjave ujetnikov in 23. novembra 1783 so Britanci zapustili New York. Med pogovori o premirju je skupina častnikov in kongresnikov poskušala izsiliti boljše pogoje pri izplačevanju pokojnine. Nekateri častniki so grozili z uporom, vendar jih je nagovor generala Washingtona odvrnil od takega dejanja (Beard 1959: 128-129; Garraty 1998: 16-118; Ferling 2007: 553-558; Dupuy 1974: 272; http://en.wikipedia.org/wiki/Treaty_of_Paris).

6.5 Cena vojne

Ameriška vojna za neodvisnost je zahtevala veliko žrtev, čeprav točno število žrtev ni znano. Večina udeležencev vojne je izgubila življenje zaradi različnih bolezni. Od 100.000 Američanov, ki so nosili orožje v Kontinentalni vojski, jih je 25.000 umrlo, od tega 8.000 v boju. Po tej vojni ni bilo veliko pohabljenih ljudi, saj je bila zdravstvena oskrba slaba in večina, ki jim je bila amputirana noga ali roka, je umrla zaradi infekcije ali izkrvavitve. Nekateri pa so po vojni ostali invalidi. Predvsem so bili to delno ali popolnoma slepi in ljudje, ki so izgubili prste ali imeli druge manjše amputacije. V vojni so umirali tudi civilisti, vendar njihovo število ni znano. Civilisti so umirali zaradi bolezni, med indijanskimi napadi, napadih na obale, med gverilskim bojevanjem in med obleganji mest (Ferling 2007: 558).

Tudi britanska stran je utrpela izgube. Med vojno je v mornarici služilo 171.000 mornarjev in od teh je bilo 1.240 ubitih med bojem, 18.500 pa jih je podleglo raznim boleznim, predvsem skorbutu, ki bi se ga sicer dalo preprečiti. Med vojno je 42.000 mornarjev dezertiralo, saj jih je bilo veliko prisiljenih v službo. To so bili predvsem Američani, ki so bili zajeti na ameriških trgovskih ladjah. Britanska vojska je v vojni izgubila 1.200 nemških najemnikov med bitkami in 6.354 zaradi bolezni in nesreč. Predvideva se, da je Velika Britanija v Kanadi in Združenih državah imela 42.000 vojakov, od katerih jih je 10.000 umrlo v boju in zaradi bolezni. Nadaljnjih 8.000 vojakov je umrlo v Zahodni Indiji in 2.000 med prevozom čez Atlantik. Za Američane, ki so služili v britanskih enotah, je bila smrtnost predvidoma 20% od 21.000. Francozi so imeli več sto mrtvih v vojski, predvsem zaradi bolezni. Njihova mornarica pa je izgubila 20.000 mož. Skupne ameriške, francoske in španske izgube so bile več kot 100.000 mož (Ferling 2007: 559).

Tudi stroški vojne so bili ogromni in države so jih prenesle različno. Velika Britanija je porabila 80 milijonov funtov in vojno končala z državnim dolgom 250 milijonov funtov, ki pa ga je lahko preprosto financirala saj je imela najbolj razvito in močno gospodarstvo.

Francija je porabila 56 milijonov funtov, njihov državni dolg pa je znašal 187 milijonov funtov, ki pa ga ni mogla preprosto odplačati, saj je že leta 1780 pol svojih letnih prihodkov porabila za odplačevanje dolga. Strah zunanjega ministra Vergennesa, da bo dolga vojna finančno pogubna za Francijo je bil upravičen. Kriza, ki je s tem nastala v državi pa je oslabila francoski dvor. Združene države Amerike so porabile 5,8 milijonov dolarjev, ki so jih priskrbele posamezne države za hrano in opremo vojske. Američani so med vojno kupila za 8 milijonov dolarjev državnih obveznic, dodatnih 8 milijonov dolarjev pa so bila posojila, ki jih je večinoma prispevala Francija, kongres pa je med vojno izdal 240 milijonov dolarjev v papirnatem denarju, posamezne države pa še dodatnih 200 milijonov dolarjev. Papirnati denar je hitro postal ničvreden, finančno krizo pa so rešili šele leta 1790 (Garraty 1998: 119; http://en.wikipedia.org/wiki/American_War_of_Independence).

7. STRATEŠKI DEJAVNIKI

7.1 Velika Britanija

Velika Britanija je vojno začela kot zmagovalka sedemletne vojne in ena izmed najmočnejših držav na svetu. Velika Britanija je že imela zgodovino uspešnega zatiranja uporov, najbližja sta bila v letih leta 1715-1716 in 1745-1746, v katerih je družina Stuart poskušala prevzeti oblast. Velika Britanija je imela med ameriško vojno za neodvisnost približno devet milijonov prebivalcev, medtem ko je imelo trinajst kolonij tri milijone prebivalstva, med katerimi je bilo 600.000 Afričanov večina izmed njih sužnjev. Velika Britanija je imela boljše in močnejšo ekonomijo kot uporne kolonije in najmočnejšo mornarici, ki je bila navajena zmagovati. Toda kljub prednostim, ki bi ji morale prinesiti zmago, so bili tudi dejavniki, ki so ji jo oteževali (Joes 2000: 10; Black 2005: 8; Black 1998: 134).

Veliko politikov in vojaških poveljnikov je nasprotovalo vojni proti kolonijam. Tudi prebivalstvo Velike Britanije ni bilo navdušeno nad novo vojno, saj je moralo odplačevati dolgove še iz zadnje vojne, zaradi česar so bili tudi uvedeni novi davki v kolonijah, kar je privedlo do upora v kolonijah. Vlada, ki je vedela, da tudi plemstvo nasprotuje novim davkom, je prepričevala prebivalstvo, da bo vojna poceni in kratka. Vojaški poveljniki in politiki so opozarjali na velikost kolonij, katere so poskušali osvojiti. Južna Karolina kolonija, ki je bila med manjšimi, je bila tako velika kot Irska. Nekatere kolonije pa celo tako velike kot Anglija. V kolonijah tudi ni bilo velikega mesta, katerega padec bi povzročil predajo, saj je bilo v Philadelphii, ki je bilo daleč največje mesto z 29.000 prebivalci, medtem ko jih je imel London v istem času 700.000, Pariz pa 600.000 prebivalcev. Tudi drugih pomembnih točk, ki bi pomenile predajo, kot utrdbe v Evropi, ni bilo, saj tudi zavzetje najpomembnejše utrdbe takrat v Ameriki Ticonderoge, ni nič pomenil (Joes 2000: 11-12, Black 1998: 135).

Britanska mornarica je bila po sedemletni vojni zanemarjena in zmanjšana. Vojna za neodvisnost Amerike pa je bila edina vojna v 18. stoletju, v kateri Veliki Britaniji ni uspelo zagotoviti premoči na morju. Med vojno je prišlo tudi do rivalstva med mornarico in vojsko. Sodelovanje med tema dvema zvrstema je bilo solidno, ko sta jima poveljevala brata Howe, nato pa je postalo vse slabše. Vstop Francije v vojno je zadeve poslabšal. Čeprav je bila njihova mornarica manjša, je še vedno predstavljala nevarnost, vstop Španije in Nizozemske v vojno pa je stvari samo še poslabšal. Veliko ladjevja je bilo potrebno zadržati v domačih vodah, saj je bila Velika Britanija brez zaveznikov v Evropi. Zadrževanje ladjevja in premoč sovražnikov v linijskih ladjah je povzročilo to, da Velika Britanija ni mogla povsod in ob vsakem času zagotoviti premoči na morju (Joes 2000: 13).

Tudi britanska vojska, ki je imela nalogo osvojitve kolonij, ni bila pripravljena na tako nalogo. Vojska je bila slabo vzdrževana in plačana, prav tako pa ni poznala odlikovanj za izjemne dosežke. Večina Britancev vojske ni marala, to pa se je poznalo pri novačenju. Vojska je morala novačiti kriminalce, ki so imeli na voljo zaporno kazen ali služenje, in najnižji sloj prebivalcev. Vojska tudi ni poznala višje organizacijske enote od polka in je ob potrebi večje enote preprosto zbrala več polkov. Prav tako pa ni bilo profesionalnega štaba, ki bi večje enote uspešno vodil. Tudi častniki ponavadi niso bili najboljši, saj so lahko napredovali le preko osebnih poznanstev, poleg tega se je napredovanje dalo tudi kupiti in višji častniki so bili lahko le plemiči. Vojska je tudi dovoljevala, da častnikom ni bilo treba služiti v Ameriki, če tega niso hoteli. Sposobni častniki, kot je bil general Amherst, so zavrnilo imenovanje za poveljnika vojske, to pa je nato omogočilo drugim manj sposobnim, da so se predlagali in bili imenovani. Tudi zaradi teh težav je bila vojska na začetku vojne zelo majhna. Leta 1776 je štela 55.000 vojakov, od katerih jih je bilo 21.000 v Severni Ameriki, med njimi pa je bilo tudi veliko najemnikov. V septembru 1781, ko je bila Velika Britanija v vojni tudi s Francijo, Španijo in Nizozemsko je vojska štela 149.000, vojakov od katerih je bilo 36.000 pripadnikov milice v Veliki Britaniji. V celotni Severni Ameriki in Zahodni Indiji je bilo v tistem času 56.000 vojakov. Velika Britanija tako v celotni vojni ni imela v trinajstih kolonijah več kot 1% celotne moške populacije primerne za služenje v vojski. Poleg tega Britanci niso imeli niti premoči v osebnem orožju, saj so Američani uporabljali muškete z daljšim dometom, predvsem na jugu, kjer so boje vodili v obliki gverilskega bojevanja (Joes 2000: 14-15; Black 1998: 140-141).

Težava za Veliko Britanijo je bilo tudi oskrbovanje vojske. Pred vojno so imeli Britanci pogodbe s trgovci v Londonu, ki so zato zaposlili svoje predstavnike v Ameriki. Po izbruhu vojne pa je bilo oteženo, če ne onemogočeno, nadaljnjo oskrbovanje, saj jim Američani niso več prodajali potrebnih surovin. Vojska je morala tako vse uvoziti iz Velike Britanije. Na ladjah, odvisnih od vetra, je pot lahko trajala zelo dolgo, bila je zelo nevarna in tovor je lahko namesto v New York prišel v Charleston. Vojska pa je potrebovala veliko hrane, streliva, orožja, hrane za konje, ki so vlekli vozove in konje za potrebo konjenice. Hrano so lahko poskušali pridobiti iz okolice. Ozemlje, ki so ga zasedli, pa zaradi majhne naseljenosti ponavadi ni moglo zadovoljiti vseh potreb. Za nadzor večjega ozemlja pa bi spet potrebovali več vojakov. Vojaki so nabirali hrano predvsem za konje vendar so jim Američani to dejavnost oteževali z napadi. Hrano so Američani tudi skrili ali pa uničili, kjer so jo Britanci iskali (Joes 2000: 15).

Poleg razdalje je oskrbovanje oteževala tudi korupcija v samem sistemu. Politiki in ljudje, ki so s tem služili, niso želeli uvesti večjih sprememb. Vlada pa ni mogla posredovati, saj bi to omenilo, da se vojska v Ameriki sama ne mora preskrbovati, kot je govorila. Vojaki so se tako zadrževali v večjih priobalnih mestih, vsakršen premik v notranjost države, pa jih je naredil zelo ranljive prav zaradi preraztegnjenih oskrbovalnih poti. Pomanjkanje hrane je na pohodih pripeljalo do plenjenja, kar je samo še bolj odtujilo prebivalstvo. Vse te težave Velike Britanije so pokvarile njene možnosti za uspeh v vojni na jugu pa omogočile lažje delovanje gverilcev (Joes 2000: 16).

Kljub vsem težavam pa so imeli Britanci več možnosti za zmago v vojni. Kot prvo bi lahko izbrali možnost, s katero bi se tesneje povezali z Američani na vojaškem in gospodarskem področju, pri tem pa jim postili možnost samoupravljanja. S tem bi se popolnoma izognili vojni, vendar bi bila potrebna večja sprememba v Britanskem imperiju. Druga možnost je bila, da bi se, v namen zadušitve neodvisnost, Britanci skoncentrirali na uničenje Washingtonove vojske, ki je omogočala obstanek upora. Washingtonovo vojsko bi bilo težko uničiti, kar je tudi sam vedel, saj bi uničenje njegove vojske pomenilo britansko zmago. Toda vojske se je dalo ujeti kot sta dokazala primera s Cornwallisom in Burgoynom. Britanci so se raje odločili za osvajanje ozemlja, kar se je zanje končalo zelo slabo. Tretja možnost bi bila zbrati dovolj vojakov, s katerimi bi lahko pregnali in uničili Kontinentalno vojsko. Ta možnost je bila najbolj realna na začetku vojne, vendar je bila predraga, saj bi zahtevala več vojakov, kot jih je bila vlada v Londonu pripravljena zagotoviti. Vojna bi s tem postala predraga, vlada pa take odločitve zato ni bila pripravljena sprejeti. V kasnejšem obdobju pa bi to pomenilo ranljivost britanskega otočja v primeru francoske in španske invazije. Britanske sile so bile tako v Ameriki vedno nezadostne za uspešno izvršitev naloge, ki jim je bila zaupana. Četrta možnost je bila, da bi za vojno pridobili nekoga drugega. Na začetku vojne so zavračali lojaliste, saj niso videli vloge, ki bi jo lahko igrali. Med potekom vojne, ko je vse bolj primanjkovalo vojakov so jih vendarle začeli uporabljati, predvsem v boju proti gverilcem, vendar jim niso nudili dovolj pomoči, tako da so jih patrioti ponavadi premagali. Poleg lojalistov so uporabili tudi nemške najemnike, ki pa jih za zmago ni bilo zadosti, bilo pa jih je zadosti za odtujitev prebivalstva, ki je tako vse bolj prehajalo na stran patriotov. Peta možnost je bila, da zasedejo močna priobalna mesta, katera bi mornarica lahko oskrbovala in bi jih močno utrdili. S teh izhodišč bi nato lahko počasi širili svoj vpliv v notranjost države. Američani bi tako videli, da je nadaljevanje vojne nesmiselno, saj ne bi mogli zmagati. Tako bi se lahko izognili pošiljanju velikega števila vojakov in Washingtonovi sposobnosti ohranjanja svoje vojske. Dele strategije so preizkusili Britanci izpeljati z

Burgoynovim napadom iz Kanade, s katerim so z nadzorom reke Hudson poskušali odrezati severne kolonije od ostalih. Načrt se je ponesrečil. Ta strategija je bila po vstopu Francije v vojno tudi edina na voljo, saj je omogočala nevtraliziranje Amerike, med tem ko se je Velika Britanija morala osredotočiti na druga bojišča. Sama strategija pa ni bila nikoli vpeljana, ker bi zahtevala veliko časa. Šesta možnost bi bila uporaba določenih delov prejšnjih strategij in jih združiti v eno. Tako bi lahko držali pomembne populacijske centre na jugu, z lojalisti, katere bi podpirali vojaki, bi se bojevali proti gverilcem, večja vojska pa bi preprečevala posege ameriške vojske. Tako strategijo so poskušali v Južni Karolini leta 1780, vendar so jo zaradi večjih ciljev zmage v vojni hitro opustili (Joes 2000: 16-18).

Britanci v vsej vojni niso vpeljali nobene enotne strategije, ki bi jim omogočala zmago v vojni. Strategijo in cilje so med vojno večkrat spremenili, saj niso imeli nobene sposobne osebe, ki bi lahko načrtovala strategijo skozi celo vojno. General Clinton je leta 1779 predlagal vrhovnega poveljnika, katerega naloga bi bila vodenje vojne in ki bi se lahko osredotočil na posamezno območje, v takrat že mednarodni vojni. (Joes 2000: 18).

7.2 Združene države Amerike

Šibkost trinajstih kolonij in kasneje Združenih držav Amerike v primerjavi z Veliko Britanijo se je kazala tako na gospodarskem kot vojaškem področju. Glavni ameriški poveljniki so uporabili različne strategije. Washington je moral voditi vojno z zelo majhnimi in omejenimi resursi. Njegova največja naloga kot poveljnika oboroženih sil je bila pregnati Britance z ozemlja Združenih držav kot edini cilj skladen s političnim ciljem neodvisnosti. Njegova strategija je bila obrambna. Slabosti ameriške vojske v potrebni disciplini za obstoj na bojišču, izmenjavi salv s sovražnikom in bajonetnemu naskoku kjer se ni mogla kosati z disciplino britanskih vojakov. Britanske enote so bile tudi bolj gibčne na bojišču in so bolje poznale potrebne taktične postopke za bojevanje v 18. stoletju. To nesorazmerje se ni dosti spremenilo niti po urjenju pod poveljstvom barona von Steubena v dolini Forge. Američani so imeli premalo nižjih častnikov, ki bi se sami dovolj spoznali na vse taktične postopke, da bi se kosali z Britanci. Washingtonovi upi na zmago na začetku vojne so ležali v tem, da bo opozicija prisilila vlado v Londonu k opustitvi konflikta. To pa je predvidevalo dolgo vojno, v kateri se niso mogli zanesti na zunanjo intervencijo. Čakati na Veliko Britanijo, da izgubi potrpljenje za vojno, pa je bilo tudi nevarno, saj bi lahko Američanom prej zmanjkalo volje. Nova oblast v Ameriki ni imela take podpore kot dolgoleten monarh (Weigley 1977: 3-5).

7.2.1 Washington: strategija izčrpavanja

Dogodki so se odvijali hitreje kot je kdor koli predvideval. Boji pri Lexingtonu in Concordu aprila 1775 so pripeljali do vojne, pri čemer so Američani pričakovali, da se bo Velika Britanija po začetnih bojih umaknila. Še preden pa je kdo začel razmišljati o kakršni koli strategiji, se je že začelo obleganje Bostona in druga pobuda kongresa invazija Kanade. Washington v tem času še ni dodelal svoje metode bojevanja, razen obrambe pomembnih položajev. Britanci so Boston zapustil, da bi lahko nadaljevali bojevanje na zanje bolj ugodnem mestu. Edina ameriška izkušnja večjega boja z redno britansko vojsko je bil Bunker Hill in boji z majhnimi enotami v Kanadi. Opogumljen z uspešno bitko pri Bunker Hillu je Washington pričakoval, da bo njegova vojska branila New York izza, okopov. Pri tem pa je podcenjeval moč mornarice. Britanci so hitro obšli okope, saj so se hoteli izogniti ponovitvi Bunker Hilla in po Long Islandu so se Američani večinoma bojevali brez prednosti okopov. V odprtih bojih se ameriška vojska ni mogla kosati z britansko. Washington je spoznal, da taktična obramba z uporabo okopov, ki so jih Britanci obšli, ne zadostuje za zmago nad izkušenimi vojaki. Američani niso mogli zmagati niti pri utrdbi Washington, ki jim je nudila vse prednosti, ki so jih imeli pri Bunker Hillu. Zaradi zaporednih porazov se je Washington odločil, da se ne bo spopadal z glavnino britanske vojske vse do leta 1777. V bitko pri Brandywineu se je moral spustiti v bitko, saj je to zahtevala čast, da glavno mesto ne pade brez bitke. Ta bitka je bila edina po kampanji za New York in do konca vojne, v kateri je Washington izpostavil celotno vojsko v boju z glavno britansko vojsko. Vse druge bitke so bili napadi ameriške vojske na dele britanske (Weigley 1977: 5-7).

Po New Yorku se je Washington odločil, da bo njegova prva naloga preživetje njegove vojske. Pomembne lokacije je branil po najboljših močeh, toda prioriteta je bila ohranitev vojske, s tem pa omogočanje ohranitve revolucije. Washington je vodil vojno zelo konvencionalno, prav tako pa tudi bitke. Svoje vojake je hotel narediti čim bolj podobne britanskim nasprotnikom in je zanemarjal vsakršne prednosti, ki bi mu jih prinesla asimetrična uporaba sil. Njegovo najpomembnejše vodilo v strategiji je bil načelo koncentracije sil. Vojne se ni dalo zmagati samo z obrambo. Moralo svojih vojakov je moral dvigniti s kakšnim uspehom. Ni mogel ponoviti načrtov Friderika Velikega, ki je združil velike taktične napade s strateško obrambo, saj njegova vojska kaj takega ni bila sposobna izvesti. Washington se je odločil izvajati napade na majhne dele ali postojanke sovražnikove vojske, ki so prinesli zaželen rezultat. To ni bila ofenzivna strategija, ampak strategija erozije sovražnikovih sil skozi nenehne napade na zunanje dele, periferije sovražnikove vojske. Taki

majhni napadi so bili največ kar si je Washington lahko privoščil. Za ofenzivno delovanje so Američani potrebovali tudi dobro obveščevalno mrežo, preko katere so lahko odkrili število sovražnih vojakov in njihove položaje. Noben general v ameriški zgodovini ni imel boljše obveščevalne mreže kot Washington, ki je vedno izbiral nove vohune in preučeval zemljevide. Sestavil si je mrežo vohunov po podeželju, ki ga je o vsem obveščala, vsa poročila pa je prebral sam (Weigley 1977: 7-10).

Poleg dobrih informacij je za napade presenečenja potreboval tudi hitrost. Pohode je začel zgodaj zjutraj, ko je sovražnik najverjetneje še spal. Kasneje v vojni pa se je zavzemal za ustanovitev enot lahke pehote, ki bi omogočala hitre napade in po potrebi umike. Washington nikoli ni uporabljal konjenice za poizvedovanje in hitre napade, čeprav je priznaval prednosti konjenice. Kot vojak, ki je vse izkušnje pridobil v pehotnih enotah, ni nikoli ustanovil močne enote konjenice, niti ni uporabil take enote, če je nanjo naletel (Weigley 1977: 12).

Washington je bil konvencionalen poveljnik, ki je hotel ustvariti konvencionalno vojsko podobno britanski vojski. V svoji želji, da bi popravil slabosti svoje vojske z napadi na sovražnikove postojanke in boke, je predstavil elemente nekonvencionalnosti in presenečenja. Njegov najboljši primer takega ravnanja je bila bitka pri Trentonu. To, da je poslušal svojo previdnost, kljub pritiskom okoli njega po bolj agresivnem vodenju, ga je naredilo za pravega stratega, ki je vodil Ameriko med vojno za neodvisnost. Toda njegova strategija izčrpavanja oziroma erozije je zagotovila dolgo vojno, ki je vsebovala tudi velike nevarnosti za samo neodvisnost in zmago v vojni (Weigley 1977: 16-17; Black 2005: 6).

7.2.2 Greene: gverilska vojna

Vojna za ameriško neodvisnost ni bila samo socialna in politična revolucija, ampak je pomenila tudi revolucijo v vodenju vojne. V tem času so bile vojne v Evropi omejene. Cilj vojne je bila ponavadi utrdba ali provinca, s tem pa je bilo uničenje omejeno in režimi se niso spreminjali. Cilj ameriške vojne za neodvisnost pa je bil popoln izgon britanske oblasti s področja trinajstih kolonij. Kolonisti so bili navajeni vojne za preživetje, ki so jo bojevali z Indijanci in enako so gledali na vojno z Novo Francijo in sedaj na vojno za neodvisnost. Vojna na severu se je po letu 1778 umirila, saj so Britanci zasedali New York, Američani pa so jim preprečevali druge napade in jih zadrževali v mestu. V vojni na severu so si po bitki pri Saratogi pridobili neodvisnost, toda vojno so lahko dobili le na jugu, kjer je potekala drugačna vojna kot na severu. Tam je potekala mala vojna oziroma gverilska vojna (Weigley 1977: 18-19; Black 1998: 136;).

Zaradi majhnega števila patriotov v Južni Karolini so ti nasilno zatirali vsako lojalistično izražanje dokler so imeli moč. Po prihodu Britancev leta 1780 so se razmere spremenile in Britanci so organizirali in oborožili lojalistične enote, ki so se nato maščevale patriotom in njihovi lastnini. Slab zgled so jim postavili tudi Britanci sami, saj je bil njihov konjeniški poveljnik Tarleton zelo okruten. Začelo se je zbirati vse več patriotskih skupin, ki so začele napadati lojalistične postojanke. Lojalisti so odgovorili s še več terorja, ki pa je povzročil samo še večje število gverilcev. Napadi gverilcev so izčrpavali britansko vojsko, ki jih ni mogla ujeti. Gverilci so izvajali šele prvo fazo gverilskega vojskovanja, ki je bila terorizem. V začetnem obdobju leta 1780 so gverilci doživeli poraze in zmage. Plamen upora so ohranjali gverilske vodje, kot sta bila Francis Marion in Thomas Sumner (Weigley 1977: 23).

Prve napake Britancev pri zavzetju Južne Karoline so se pojavile že na začetku. Po padcu Charlestonea je general Clinton zahteval od vseh prebivalcev kolonije zaprisego kralju in prestop k lojalistom. Veliko prebivalcev je sprejelo zaprisego, vendar ko so jih hoteli poslati v boj, so prebegnili k patriotom. Britancem ne bi bilo potrebno vsiljevati pristop k lojalistom, saj so tudi že nevtralni prebivalci bili v oporo pri pomiritvi kolonije. Tako pa so s svojo politiko veliko ljudi odtujili in tako povečali število patriotov, med katerimi so se oblikovale skupine gverilcev. Tudi izživljanje vojakov in lojalistov je pripomoglo k krepitvi odpora. Tak primer je bil Pickens, ki je bil častnik v kontinentalni vojski in je bil zajet ob padcu Charlestonea. Izpuščen je bil na častno besedo, da se ne bo več bojeval, vendar so Britanci kljub temu požgali njegovo kmetijo. Pridružil se je gverilcem in postal eden izmed vidnejših poveljnikov (Weigley 1977: 29).

Vse strani so se posluževale plenjenja pri sovražnikovih podpornikih med prebivalstvom. Plenjenje je ponavadi bolj škodilo tistemu, ki ga je izvajal, saj je samo podžgalo sovraštvo in omogočal lažje novačenje. Plenjenje pa ni vplivalo samo na ugled, saj so se vojaki s plenom ponavadi vrnili domov, tako da se je število vojakov zmanjšalo. Ameriški guverner je v Južni Karolini prepovedal plenjenje, ki je bilo tudi kaznivo. K splošnemu brezvladju so pripomogli tudi razbojniki, ki so ropali sami ali pa so se pridružili eni strani v spopadu. Britanci niso tako kot Američani prepovedali plenjenja in so izvajali zelo slab nadzor nad svojimi vojaki in lojalisti. S tem, ko niso ukrepali pa so izgubili legitimnost, na katero so se sklicevali pri upravljanju zasedenega ozemlja (Joes 2000: 31-33).

Gverilci so pri svojih napadih uporabljali konje, kar jim je omogočilo veliko mobilnost. Pri napadih so konje razjahali in napadali nasprotnika iz zased in raznih zaklonov, pri tem pa so uporabljali puške, ki so imele daljši doseg kot mušketa vojakov. Ravnanje z

orožjem so se naučili med preživljanjem, tako da so bili ponavadi dobri strelci. Po napadu so konje uporabili za hiter beg, tako da jih pehota ni mogla ujeti. Število gverilcev v posamezni skupini se je zelo spreminjalo, pri večjih napadih pa so lahko sodelovali tudi s kontinentalnimi vojaki. V primeru, da so jih Britanci ujeli in razgnali, so se hitro ponovno zbrali, kar je oteževalo nadzor ozemlja. Manjše enote, ki so bile poslane v notranjost države loviti gverilce, so zelo hitro same postale tarče gverilskih skupin (Joes 2000: 33-35).

Eden najboljših gverilskih poveljnikov, ki je ohranjal in vodil upor, je bil Francis Marion. Marion je bil častnik v milici in po padcu Charlestonea je njegova skupina nekaj časa predstavljala edino organizirano ameriško enoto na področju Južne Karoline. Prepovedal je požiganje hiš, pobijanja živine, prav tako pa je tudi prizanesel ranjencem. Kot povračilo za požiganje in plenjenje britanske strani je dovolil in nagovarjal svoje vojake k streljanju častnikov med bitko. Cornwallis je v boju proti gverilcem vojsko razporedil v več postojank po notranjosti države. Postojanke so bile premočne za direktne napade nanje, bile pa so zelo odvisne od oskrbovalnih poti, ki so vodile iz Charlestonea. Gverilci so se skoncentrirali predvsem na motenje teh poti in včasih jim jih je uspelo prekiniti. Britanci so morali vse več vojakov nameniti varovanju in pošiljanju vse večjih oskrbovalnih kolon. V napadih na te konvoje je bilo lahko ubitih samo nekaj vojakov, lahko pa so uničili celoten konvoj. Britanci so tako vedno izgubili nekaj težko nadomestljivih vojakov, kar jim je uničevalo moralno. Tudi drugemu pomembnemu gverilskemu vodji so Britanci požgali hišo. To je bil Thomas Sumner. Tako kot Marion, je tudi on izvajal majhne napade, vodil pa je tudi večje enote, po nekaj sto gverilcev, na manjše britanske postojanke. Britancem ga je uspelo presenetiti v njegovem taboru, kjer so zajeli in ubili 450 gverilcev. Sumner je že čez nekaj tednov imel novo skupino, s katero je nadaljeval boj. Svoje vojake je uril predvsem v plavanju, teku in rokoborbi, torej v vsem, kar so rabili za nenadne in hitre napade. Sumner je veliko manj pazljiv na življenje svojih vojakov kot Marion, utrpel pa je tudi veliko večje izgube, kot on. Kljub temu so ga pripadniki milice v Južni Karolini izvolili za generala (Joes 2000: 35-43).

Poveljstvo nad jugom je leta 1780 dobil general Greene, ki je takoj pokazal svojo neortodoksnost ter izkoristil asimetrično bojevanje. Svojo vojsko je razdelil in s tem preprečil razpršitev sovražnika in uničenje gverilcev. S tem, ko je kršil načelo koncentracije enot, je tudi generala Cornwallisa prisilil v enako dejanje, s tem pa so njegove enote postale še bolj ranljive na gverilske napade. Greenova največja sposobnost je bila organizacija gverilcev in njihova uporaba na bojnem polju. Gverilci so omogočali delovanje njegove majhne vojske, ki je bila premajhna, da bi delovala sama. Cornwallis in Rawdon, britanska poveljnika na jugu, sta bila mnogo bolj agresivna kot njun nadrejeni general Clinton. Poudarjala sta ofenzivo in

nista marala biti pasivna, Greene pa je izkoristil njuno agresivnost in jo obrnil proti njima. To je naredil tako, da so ga Britanci morali loviti v dolgih pohodih, ki so vedno bolj oteževali njihovo oskrbovanje. Zaradi njihove želje po bitki so jo lahko sprejeli tudi na ozemlju, ki ga je izbral Greene in kjer tudi njegov poraz nasprotniku ni prinesel zmage. Cornwallis je zaradi nezmožnosti izbojevati zmago odšel polet 1781 v Virginijo in k svojemu končnemu porazu v Yorktownu. Greene je tako prisilil Cornwallisa v ranljiv položaj, ki se je spremenil v veliko ameriško zmago, ki je zadala odločilni udarec britanski volji nadaljevanja vojne. Zlom britanske volje pa je bil že od začetka Washingtonov cilj za končanje vojne (Weigley 1977: 36-37).

8. VPLIV VOJNE

Ameriška zmaga v vojni za neodvisnost je vzpostavila novo državo, ki je postala vse močnejša in je pomembno vplivala na kasnejši razvoj dogodkov v svetu. Združene države Amerike so izkoristile kaotične razmere v Evropi v času Napoleonovih vojn in razširile svoje ozemlje na račun svojih evropskih sosed, predvsem Španije. V vojno z Veliko Britanijo so se zapletli ponovno leta 1812, v kateri so poskušali zavzeti Kanado. Obramba Novega Orleansa leta 1815 pa je dvignila ameriški ugled in samozavest. Odprla so se tudi nova prostrana ozemlja na zahodu, ki jih prej zaradi parlamentarnega zakona niso mogli poseliti, sedaj pa so bili povsem prosti. General Washington in drugi so že pred koncem vojne začeli kupovati zemljo na teh območjih, nekateri pa so jo imeli tudi že od prej. Indijance na tem ozemlju so z lahkoto premagali. Nekateri so pregnali že med vojno, sedaj pa ko Indijanci niso imeli več močnega zaveznika, na katerega bi se lahko obrnili, je bila zmaga nad njimi še lažja. Odhod velikega števila lojalistov v Kanado in Veliko Britanijo je odstranil nadaljnji vir upora proti novi državi in omogočil mirnejši razvoj Združenih držav Amerike (Garraty 1998: 125-126).

Velika Britanija je v vojni izgubila samo trinajst ameriških kolonij, na drugih koncih sveta kjer se je spopadala s Francijo, Španijo in Nizozemsko, pa je obdržala večino svojih posesti. Za Veliko Britanijo je bila vojna obrambna zmaga saj je obdržala vse pomembne posesti v Zahodni Indiji in najpomembnejši posestvi Jamajko in Barbados, obdržala pa je tudi Irsko in Kanado. Velika Britanija ni bila v vojni samo z evropskimi silami, ampak tudi z vodilnima vojaškima silama v Indiji. Svoja ključna ozemlja v Indiji je obdržala tudi, z mirovnim sporazumom pa ni ničesar izgubila. Če bi Velika Britanija zmagala, bi morala v Ameriki ohraniti drago okupacijsko vojsko, kar bi otežilo odplačevanje dolga in nadaljnji ekonomski razvoj. Amerika bi se nato ob bolj neugodnem času Napoleonovih vojn lahko ponovno uprla, kar bi lahko povzročilo večje težave. Strah, da bodo Združene države Amerike nudile vojaško pomoč Franciji ob naslednjih vojnah, pa se ni izkazal za upravičenega. Vojna leta 1812 je prišla po velikih krizah med leti 1795-98 in 1805-11, ko je bila francoska mornarica že uničena, Napoleon pa se je usmeril na Rusijo. Veliko novih ladij, izboljšav in posodobitev v mornarici med vojno za neodvisnost, pa je Veliki Britaniji kasneje koristilo. Naslednjo vojno v Evropi je dočakala bolje pripravljena, kot če ne bi bilo vojne v Ameriki (Black 2005: 16-18; Black 1998: 144).

Francija v vojni ni pridobila tako jasnih in velikih pridobitev za zmago kot Španija. Ker je bila vojna daleč in večinoma pomorska, je Francija porabila zelo veliko denarja za podporo Američanov in svojih vojakov ter mornarice. Med vojno je trpela tudi francoska

trgovina, ki se je pobrala šele leta 1783. Manjši prihodki in politična nestabilnost sta oteževali ponovno vzpostavitev stabilnih francoskih financ. Zmaga v vojni je povrnila nekaj francoskega ugleda v Evropi. Njihova udeležba v vojni je povzročila tudi širjenje novih liberalnih idej med vojaki in častniki, ki so bili v Ameriki in prebivalstvom v Franciji, kjer so bili ameriški odposlanci. Kot posledica širjenja liberalizma in republikanizma je plemstvo začelo utrjevati in braniti svoj položaj in že leta 1781 so sprejeli dekret, ki je onemogočal pridobitev višjih vojaških činov neplemičem. S podobnimi ukrepi pa je bila vse bolj razočarana francoska buržoazija (<http://people.csail.mit.edu/sfelshin/saintonge/frhist.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/France_in_the_American_Revolutionary_War#French_Involvement).

Španija je v vojni veliko pridobila, čeprav ji ni uspelo zavzeti Gibraltarja. Španija je v vojni porabila veliko manj denarja kot Francija in je tako svoj dolg lahko odplačala brez večjih težav. Španska vpletenost v vojno za ameriško neodvisnost se je tako ocenjevala za uspešno. Španija je vstopila v vojno, ker je računala na ranljivost Velike Britanije, ki se je morala bojevati v Severni Ameriki in v globalni vojni proti vse večji koaliciji držav. To mišljenje se je izkazalo za pravilno po letu 1779, ko se je Velika Britanija morala bojevati na vse več bojiščih, kar je zelo raztegnilo njene zmožnosti močne obrambe. Zmaga je zelo dvignila špansko moralo, ki je zelo trpela zaradi izgub v prejšnji vojni. Povrnitev izgubljenega ozemlja in pridobitev novega, je utrdilo pozicijo Španije kot velike sile v Evropi in svetu. Vojna je tudi obnovila zavezništvo med družino Burbon, ki je bolj temeljilo na krvni povezavi družine, kot pa na nacionalnih interesih. Španija je zaradi močne družinske povezave tudi napovedala vojno prvi francoski republiki. Z revolucijo v Franciji je Španija izgubila edinega močnega zaveznika, njen kolonialni imperij pa je začel hitro razpadati. Španski strahovi pred močnimi Združenimi državami Amerike so se hitro uresničili. Španija je na začetku izgubila le Florido, končni udarec španskemu imperiju pa je prišel šele v špansko ameriški vojni leta 1899 (Black 1998: 141-142; http://en.wikipedia.org/wiki/Spain_in_the_American_Revolutionary_War).

Nizozemska ni bila direktno vpletena v samo vojskovanje v ameriških trinajstih kolonijah, ampak je kolonije podpirala s posojili in opremo. Nizozemska je Veliko Britanijo krivila za upad njene trgovine v svetu. Dodatna provokacija je prišla s strani Britancev, ki so hoteli pregledati njihove ladje za orožje, ki bi bilo namenjeno v kolonije. Velika Britanija in Nizozemska sta bili zaveznici, Nizozemci pa so bili v tem zavezništvu vse manj pomembni. Zavezništvo se je začelo krhati, ko Nizozemska ni podprla Velike Britanije v vojni proti Franciji. Velika Britanija je nato napovedala vojno Nizozemski in tako je izbruhnila četrta

angleško nizozemska vojna, ki se jo prišteva k ameriški vojni za neodvisnost. Sodelovanje in koordinacija med Francijo, Španijo in Nizozemsko je bila slabo. Nizozemska z dvajsetimi linijskimi ladjami ni mogla preprečiti britanskih napadov na svoje kolonije. Nizozemska je skupaj s Francijo podpisala premirje z Veliko Britanijo januarja 1783. S pariškim sporazumom je izgubila nekaj kolonij, dovoliti pa je morala tudi svobodno trgovino Velike Britanije z Nizozemsko vzhodno Indijo. Vojna je uničila še zadnjo pretvezo Nizozemske, da je velika sila (http://www.historyofwar.org/articles/wars_american_independence.html; http://en.wikipedia.org/wiki/Fourth_Anglo-Dutch_War).

9. VERIFIKACIJA HIPOTEZ IN ZAKLJUČEK

V svoji prvi hipotezi sem se spraševal ali je Velika Britanija vojno izgubila zaradi nesodelovanja svojih vojaških sil na ozemlju Združenih držav Amerike. To hipotezo lahko potrdim. Že na začetku vojne je Velika Britanija vse svoje enote na ozemlju trinajstih ameriških kolonij umaknila v Boston. S tem je patriotom pustila veliko ozemlja, na katerem so se lahko organizirali. S tem je tudi onemogočili zbiranje večjih skupin lojalistov ter njihove zaščite. Do naslednjega nesodelovanja je prišlo med britanskim napadom iz Kanade, ki ga je vodil general Burgoyne. Čeprav je vlada v Londonu računala na sodelovanje vojske iz Kanade in vojske v New Yorku, bi morala svoje odločitve bolj jasno posredovati generalu Howu, ki v svojih načrtih ni predvideval izrecnega sodelovanja. Po odhodu bratov Howe se je zaostri tudi rivalstvo in nesodelovanje med mornarico in vojsko. Nesodelovanje se je pokazalo tudi med vojsko v Yorktownu in vojsko v New Yorku. Clinton bi lahko okrepil vojsko v Yorktownu ali pa vojski združil, vendar tega ni storil. Vojska v Virginiji je bila tako manjša od sovražnikove. Izguba premoči na morju pa je onemogočala njeno evakuacijo ali okrepitev. Iz opisanih primerov se vidi, da je bilo nesodelovanja med britanskimi silami veliko in je odločilno pripomoglo k porazu v vojni.

V svoji drugi hipotezi sem se spraševal ali so Združene države Amerike lažje oskrbovale svoje enote zaradi bližine oskrbovalnih središč kot Velika Britanija. To hipotezo lahko potrdim, kljub temu, da so morale Združene države Amerike večino vojaškega materiala uvažati iz Evrope. Jim pa ni bilo potrebno uvažati hrane in nekaterih drugih potrebščin za svoje vojake, kar je bilo odločilnejše. Kljub zagotovitvi vlade v Londonu, da se bo vojska v Ameriki sama oskrbovala, se to ni uresničilo. Velika Britanija je morala v Ameriko poleg vojaških potrebščin pošiljati tudi hrano za ljudi in živali. To je naredilo njihovo vojsko ob premikih v notranjost države zelo ranljivo. Poskusi nabiranja hrane ponavadi niso bili uspešni, saj so Američani hrano izmikali, vojake, ki so nabirali hrano, pa napadali. Ranljivost in dolžina oskrbovalnih poti je bila najbolj očitna pri britanskem napadu iz Kanade, saj je vojski pri Saratogi začelo vsega primanjkovati, kar pa je končno vodilo v njen poraz.

V tretji hipotezi sem se spraševal ali se je po vstopu Francije in Španije v vojno Velika Britanija odpovedala ponovni osvojitvi kolonij. To hipotezo lahko potrdim, saj se je po vstopu Francije, Španije in Nizozemske število vojakov v Ameriki drastično zmanjšalo, prav tako pa ni bilo na voljo toliko okrepitev. Na spremembo načrta osvojitve kolonij kaže tudi takrat

sprejeta »južna strategija«, s katero so hoteli obdržati najpomembnejše ameriške kolonije. Brez njih bi bile Združene države Amerike veliko bolj ranljive. Njihova ranljivost in morebitni gospodarski in politični neuspehi pa bi lahko povzročili ponovno priključitev tudi severnih kolonij. Prioriteta Velike Britanije je bila obramba domačega otočja pred pretečo špansko in francosko invazijo ter zaščita ključnih kolonij po svetu. Veliki Britaniji je njena strategija v večini uspela, saj je ohranila najpomembnejše dele svojega imperija. Trinajst ameriških kolonij, ki jih je izgubila, so bile velika izguba, ki pa takrat še ni bila tako vidna, saj se je industrializacija začela šele nekaj desetletij pozneje.

Ameriška vojna za neodvisnost je imela velik vpliv na svet, saj je nastala prva demokratična država, ki je imela velik vpliv na kasnejšo zgodovino. Vojna je imela tudi bolj kratkoročne posledice, saj je nekatere evropske velesile oslabila, nekaterim pa je povrnila imperialno slavo. Vojna se je večinoma izvajala po tedanjih tradicijah in predpisih. Vojna je pokazala določene prednosti in slabosti nacionalne proti profesionalni vojski, vendar v vojni ni sodelovalo toliko ljudi kot v kasnejših Napoleonovih vojnah. Ameriška vojna za neodvisnost ni vpeljala veliko revolucionarnih idej v vojskovanje, saj za nekatere, kot je bila uporaba podmornic, tehnologija še ni dovolj napredovala. Vpeljala pa je začetek dekolonizacije in konec velikih imperijev v obeh Amerikah. Širitev novih idej iz Amerike v Evropo, združeno z gospodarsko izčrpanostjo, je pripomoglo k francoski revoluciji, ki je pomenila velike premike tako na vojaškem kot političnem zemljevidu Evrope.

10. VIRI

10.1 Samostojne publikacije

1. Addington, Larry H. (1994): *The patterns of war since the eighteenth century* druga izdaja. Bloomington, Indianapolis: Indiana University Press.
2. Beard, Charles A. (1959): *Zgodovina Združenih držav Amerike*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
3. Black, Jeremy (1998): *War and the world: military power and the fate of continents, 1450-2000*. New Haven, London: Yale University Press.
4. Black, Jeremy (2005): *Introduction to global military history: 1775 to the present day*. London, New York: Routledge.
5. Branson, Margaret Stimmann (1970): *American history for today*. Boston: Ginn and Comp.
6. Dolinar, Ksenija, ur. in Seta Knop, ur. (1998): *Leksikon Cankarjeve založbe*. 3. izdaja. Ljubljana: Cankarjeva založba.
7. Dupuy, Trevor Nevitt (1974): *People & events of American revolution*. Virginia: T. N. Dupuy Ass., New York : R. R. Bowker Comp., cop.
8. Flexner, James Thomas (1968): *George Washington in the American revolution: 1775-1783*. Boston, Toronto: Little, Brown and Comp.
9. Garraty, John Arthur (1998): *The American nation: a history of the United States* deveta izdaja. New York [etc.]: Longman.
10. Gažević, Nikola, ur. (1973): *Vojna enciklopedija*, 4. knjiga, II. izdaja, Vojnoizdavački zavod, Beograd
11. Gažević, Nikola, ur. (1973): *Vojna enciklopedija*, 5. knjiga, II. izdaja, Vojnoizdavački zavod, Beograd
12. Gažević, Nikola, ur. (1973): *Vojna enciklopedija*, 9. knjiga, II. izdaja, Vojnoizdavački zavod, Beograd
13. Joes, Anthony James (2000): *America and guerrilla warfare*. Lexington: University Press of Kentucky.
14. Ferling, John (2007): *Almost a Miracle: The American Victory in the War of Independence*. Oxford University Press.
15. Kotnik, Igor (1994): *Primerjalna analiza naborniškega in poklicnega dopolnjevanja oboroženih sil z vojaki v Evropi in Severni Ameriki*, magistrska naloga.

16. Morgan, Edmund S. (1965): *The American Revolution: two centuries of interpretation*. Englewood Cliffs, N.J.
17. Safonov, Nikola (1988): Ratovi na Jadranu 1797-1815, *Mornarički glasnik JRM*, sveska 37, Beograd
18. Griffith, B. Samuel (2002): *The War for American Independence: From 1760 to the Surrender at Yorktown in 1781*. University of Illinois Press.
19. Stephenson, Nathaniel Wright (1940): *George Washington*. New York, London, Toronto: Oxford University.
20. Weigley, Russell Frank (1977): *The American way of war: a history of United States military strategy and policy*. Indiana University Press paperback ed.

10.2 Internetni viri

1. Rickard, J. (2003). *American War of Independence (1775-1782)*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/wars_american_independence.html (16. julij 2008).
2. Rickard, J. (2004). *Concord & Lexington, 19 April 1775*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_concord.html (16. julij 2008).
3. Rickard, J. (2003): *Bunker Hill, battle of, 17 June 1775*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_bunkerhill.html (16. julij 2008).
4. Rickard, J. (2004): *Battle of Trenton, 26 December 1776*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_trenton.html (16. julij 2008).
5. Rickard, J. (2003): *Battle of Brandywine, 11 September 1777*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_brandywine.html (16. julij 2008).
6. Rickard, J. (2003): *Paoli Massacre, 20-21 September 1777*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_paoli.html (16. julij 2008).
7. Rickard, J. (2003): *Battle of Germantown, 4 October 1777*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_germantown.html (16. julij 2008).
8. Rickard, J. (2003): *Bennington, battle of, 16 August 1777*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_bennington.html (16. julij 2008).
9. Rickard, J. (2003): *Battle of Monmouth, 28 June 1778*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_monmouth.html (16. julij 2008).
10. Rickard, J. (2003): *Siege of Charleston, 1 April-12 May 1780*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_charleston.html (16. julij 2008).

11. Rickard, J. (2003): *Camden, battle of, 16 August 1780*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_camden.html (16. julij 2008).
12. Rickard, J. (2003): *Battle of King's Mountain, 7 October 1780*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_kingsmountain.html (16. julij 2008).
13. Rickard, J. (2003): *Battle of Cowpens*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_cowpens.html (16. julij 2008).
14. Rickard, J. (2003): *Battle of Guilford Courthouse, 15 March 1781*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_guilford.html (16. julij 2008).
15. Rickard, J. (2003): *Battle of Hobkirk's Hill, 25 April 1781*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_hobkirk.html (16. julij 2008).
16. Rickard, J. (2003): *Battle of Eutaw Springs, 8 September 1781*. Dostopno na http://www.historyofwar.org/articles/battles_eutaw.html (16. julij 2008).
17. History central (2005): *Concord and Lexington. 2004*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Lexington.html> (16. julij 2008).
18. Atlantic World (2002): *The involvement of the Dutch in the American War of Independence*. Dostopno na http://www.geheugenvannederland.nl/?/en/collecties/atlantic_world/de_nederlandse_betrokkenheid_bij_de_amerikaanse_onafhankelijkheidsoorlog (19. maj 2008).
19. History central (2005): *Americans Capture Ticonderoga*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Ticonderoga.html> (16. julij 2008).
20. History central (2005): *Battle of Bunker Hill*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Bunker.html> (16. julij 2008).
21. History central (2005): *Siege of Boston*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Boston.html> (16. julij 2008).
22. History central (2005): *Battles of New York*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/NY.html> (16. julij 2008).
23. History central (2005): *Battle of Trenton*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Trenton.html> (16. julij 2008).
24. History central (2005): *Battle of Princeton*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Princeton.html> (16. julij 2008).
25. History central (2005): *British Capture Ticonderoga*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/BTiconderoga.html> (16. julij 2008).

26. History central (2005): *Battle of Brandywine*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Brandywine.html> (16. julij 2008).
27. History central (2005): *Battle of Germantown*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Germantown.html> (16. julij 2008).
28. History central (2005): *Battle of Orinsky*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Orinsky.html> (16. julij 2008).
29. History central (2005): *Battle of Bennington*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Bennington.html> (16. julij 2008).
30. History central (2005): *Battle of Saratoga*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Saratoga.html> (16. julij 2008).
31. History central (2005): *Valley Forge*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/valleyforge.html> (16. julij 2008).
32. History central (2005): *Siege of Charleston*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Charleston.html> (16. julij 2008).
33. History central (2005): *Battle of Camden*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Camden.html> (16. julij 2008).
34. History central (2005): *Battle of Cowpens*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Cowpens.html> (16. julij 2008).
35. History central (2005): *Battle of Eutaw Springs*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Eutaw.html> (16. julij 2008).
36. History central (2005): *Battle of Guilford Court House*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Guilford.html> (16. julij 2008).
37. History central (2005): *Battle of Hobkirks Hill*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Hobkirks.html> (16. julij 2008).
38. History central (2005): *Battle of King Mountain*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/King.html> (16. julij 2008).
39. History central (2005): *Battle of Yorktown*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Yorktown.html> (16. julij 2008).
40. History central (2005): *Retreat Through N.J.*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/RetreatNJ.html> (16. julij 2008).
41. History central (2005): *Treaty of Paris*. Dostopno na <http://www.multied.com/revolt/Paris.html> (16. julij 2008).
42. American Revolution (2006): *The Complete History*. Dostopno na <http://www.americanrevolution.com/> (16. julij 2008).

43. American Revolution (2006): *The Battle of Lexington and Concord - April 19, 1775*.
Dostopno na
http://www.americanrevolution.com/his_battles_lex_con.html (16. julij 2008).
44. American Revolution (2006): *The Treaty of Paris - 1783*. Dostopno na
http://www.americanrevolution.com/docs_treaty_paris.html (16. julij 2008).
45. British battles (2007): *The War of the Revolution 1775 to 1783*.
Dostopno na: <http://www.britishbattles.com/american-revolution.htm> (16. julij 2008).
46. British battles (2007): *The Battle of Concord and Lexington 1775*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/concord-lexington.htm> (16. julij 2008).
47. British battles (2007): *The Battle of Bunker Hill 1775*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/bunker-hill.htm> (16. julij 2008).
48. British battles (2007): *The Battle of Long Island 1776*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/long-island.htm> (16. julij 2008).
49. British battles (2007): *The Battle of Harlem Heights 1776*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/harlem.htm> (16. julij 2008).
50. British battles (2007): *The Battle of White Plains*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/white-plains.htm> (16. julij 2008).
51. British battles (2007): *The Battle of Fort Washington*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/fort-washington.htm> (16. julij 2008).
52. British battles (2007): *The Battle of Trenton*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/battle-trenton.htm> (16. julij 2008).
53. British battles (2007): *The Battle of Princeton*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/battle-princeton.htm> (16. julij 2008).
54. British battles (2007): *The Battle of Hubbardton 1777*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/battle-hubbardton.htm> (16. julij 2008).
55. British battles (2007): *The Battle of Bennington 1777*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/battle-bennington.htm> (9. julij 2008).
56. British battles (2007): *The Battle of Brandywine Creek 1777*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/brandywine.htm> (9. julij 2008).
57. British battles (2007): *The Battle of Freeman's Farm*. Dostopno na
<http://www.britishbattles.com/battle-freemans-farm.htm> (9. julij 2008).
58. British battles (2007): *The Battle of Paoli also known as the Paoli Massacre*.
Dostopno na <http://www.britishbattles.com/battle-paoli.htm> (9. julij 2008).

59. British battles (2007): *The Battle of Germantown 1777*. Dostopno na <http://www.britishbattles.com/germantown.htm> (9. julij 2008).
60. British battles (2007): *The Battle of Saratoga 1777*. Dostopno na <http://www.britishbattles.com/battle-saratoga.htm> (9. julij 2008).
61. British battles (2007): *The Battle of Monmouth 1778*. Dostopno na <http://www.britishbattles.com/battle-monmouth.htm> (9. julij 2008).
62. Travel and History (2007): *War for Independence Battle of Lexington April 19, 1775*. Dostopno na <http://www.u-s-history.com/pages/h654.html> (19. maj 2008).
63. Travel and History (2007): *War for Independence Battle of Concord April 19, 1775*. Dostopno na <http://www.u-s-history.com/pages/h655.html> (19. maj 2008).
64. Travel and History (2007): *War for Independence Bunker Hill June 17, 1775*. Dostopno na <http://www.u-s-history.com/pages/h666.html> (19. maj 2008).
65. My revolutionary war (2008): *The Battle of Lexington April 19, 1775*. Dostopno na <http://www.myrevolutionarywar.com/battles/750419.htm> (18. maj 2008).
66. My revolutionary war (2008): *The Battle of Sullivan's Island*. Dostopno na <http://www.myrevolutionarywar.com/battles/760628b.htm> (18. maj 2008).
67. US History E-Text (2007): *The Revolution: War and Independence: Bunker Hill*. Dostopno na <http://www.usahistory.info/Revolutionary-War/Bunker-Hill.html> (10. maj 2008).
68. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *American Revolution*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/American_Revolution (10. maj 2008).
69. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *American War of Independence*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/American_War_of_Independence (10. maj 2008).
70. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Brandywine*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Brandywine (10. maj 2008).
71. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Camden*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Camden (10. maj 2008).
72. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Cowpens*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Cowpens#column-one (10. maj 2008).
73. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Eutaw Springs*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Eutaw_Springs (10. maj 2008).
74. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Fort Anne*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Fort_Ann (10. maj 2008).

75. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Germantown*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Germantown (10. maj 2008).
76. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Guilford Court House*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Guilford_Court_House (10. maj 2008).
77. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Hobkirk's Hill*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Hobkirk%27s_Hill (10. maj 2008).
78. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Kings Mountain*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Kings_Mountain (10. maj 2008).
79. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battles of Lexington and Concord*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battles_of_Lexington_and_Concord (10. maj 2008).
80. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Monmouth*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Monmouth (10. maj 2008).
81. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Moore's Creek Bridge*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Moore%27s_Creek_Bridge (10. maj 2008).
82. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Battle of Oriskany*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Oriskany (10. maj 2008).
83. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Boston Tea Party*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Boston_Tea_Party (15. avgust 2008).
84. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Charles Lee*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Lee_%28general%29 (10. maj 2008).
85. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Fort Stanwix*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Fort_Stanwix (10. maj 2008).
86. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Najemnik*. Dostopno na <http://sl.wikipedia.org/wiki/Najemnik#column-one#column-one> (10. maj 2008).
87. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Siege of Savannah*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Savannah (10. maj 2008).
88. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Siege of Yorktown*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Yorktown (10. maj 2008).
89. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Treaty of Paris*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Treaty_of_Paris (10. maj 2008).
90. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *France in the American Revolutionary War*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/France_in_the_American_Revolutionary_War#French_Involvement (10. maj 2008).

91. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Spain in the American Revolutionary War*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Spain_in_the_American_Revolutionary_War (10. maj 2008).
92. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Fourth Anglo-Dutch War*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Fourth_Anglo-Dutch_War (10. maj 2008).
93. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Waxhaw massacre*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Waxhaw_Massacre (10. maj 2008).
94. 85ème Régiment de Saintonge (1999): *The French Contribution to the American War of Independence*. Dostopno na <http://people.csail.mit.edu/sfelshin/saintonge/frhist.html> (19. maj 2008).
95. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Obseg trinajst ameriških kolonij leta 1775*. Dostopno na [http://en.wikipedia.org/wiki/Image: Map_of_territorial_growth_1775.jpg](http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Map_of_territorial_growth_1775.jpg) (20. avgust 2008).
96. Wikipedia, the free encyclopedia (2008): *Glavne bitke Ameriške vojne za neodvisnost*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Battles_of_American_war_of_Independence.jpg (20. avgust 2008).